

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

RIKSADVOKATEN

ÅPEN

POD-RAPPORT 2/2024

Straffesaksbehandlingen i politiet 2023

Politidirektoratet og riksadvokaten

Serie og nummer	POD-RAPPORT 2/2024
Tittel	Straffesaksbehandlingen i politiet 2023 Politidirektoratet og riksadvokaten
Utgitt av	Politidirektoratet og riksadvokaten, Oslo
Forfattere	Politidirektoratet og riksadvokaten
Arkivreferanse	24/59477-1
Sammendrag	Politidirektoratet og riksadvokatens årlige rapport om straffesaksbehandlingen i politiet oppsummerer blant annet kriminalitetsutviklingen, straffesaksbehandlingen og ressurs- og kapasitetssituasjonen i politiet.
Emneord	Straffesaksbehandling, Kriminalitetsutvikling, Kapasitet, Kompetanse
Dato	15. mars 2024
Engelsk tittel	Crime reported to the police and criminal case proceedings, 2023
Godkjent av	John-Magnus Brekken Løkenflaen, <i>seksjonssjef (Politidirektoratet)</i> Bjørn Vandvik, <i>avdelingsdirektør (Politidirektoratet)</i> Heidi Reinholdt-Østbye, <i>førstestatsadvokat (Riksadvokatembetet)</i>
ISSN	2704-0917
ISBN	978-82-8256-144-0
Lisens	CC-BY 4.0

Innhold

1	Innledning	3
2	Sammendrag	5
2.1	Vurderinger	5
2.2	Kriminalitetsutviklingen.....	8
2.3	Straffesaksbehandlingen	9
2.4	Prioriterte kriminalitetsområder.....	10
3	Kriminalitetsutviklingen	13
3.1	Hovedtrekk ved anmeldelsene	13
3.2	Vinningslovbrudd	15
3.3	Voldslovbrudd	18
3.4	Seksuallovbrudd	19
3.5	Utviklingen for utvalgte typer lovbrudd	20
4	Straffesaksbehandlingen generelt.....	22
4.1	Påtaleavgjorte saker	22
4.2	Oppklaringsprosent	23
4.3	Andelen positive påtaleavgjørelser er redusert	26
4.4	Ulike henleggelsesgrunner.....	26
4.5	Saksbehandlingstid.....	28
4.6	Restanser.....	30
4.7	Domfellelser, frifinnelser og særreaksjoner	31
5	Prioriterte kriminalitetsområder	33
5.1	Organisert kriminalitet og kriminelle nettverk	33
5.2	Økonomisk kriminalitet	35
5.3	Arbeidslivskriminalitet.....	36
5.4	Alvorlig vold og mishandling i nære relasjoner	38
5.5	Seksuallovbrudd og internettrelaterte overgrep.....	41
5.6	Barne- og ungdomskriminalitet	46
5.7	Inndragning.....	52
5.8	Andre prioriterte områder.....	55
6	Kapasitet og organisering	58
6.1	Etterforsknings- og påtalekapasiteten	58
6.2	Robuste etterforskningsmiljøer er avgjørende for å møte kriminalitetsutfordringene	60
7	Tiltak for økt kompetanse og kvalitet i straffesaksarbeidet.....	62
Vedlegg A	Statistikk.....	64
Vedlegg B	Klassifiseringer av statistikken	76

1 Innledning

Riksadvokaten (RA) og Politidirektoratet (POD) fikk i tildelingsbrevene for 2022 i oppdrag av Justis- og beredskapsdepartementet å gjennomføre felles resultatrapportering for straffesaksbehandlingen i politiet. Siden 2022 har RA og POD avlevert fellesrapporter for hvert tertial, inkludert mer omfattende årsrapporter.

Riksadvokaten har det overordnede ansvaret for straffesaksbehandlingen og fastsetter generelle mål og prioriteringer samt normer for og krav til straffesaksbehandlingen. Politidistriktene er underlagt to styringslinjer; riksadvokat og statsadvokat i faglige spørsmål som gjelder straffesaksbehandling, og Politidirektoratet og Justis- og beredskapsdepartementet for det meste av den øvrige virksomheten (NOU2017:5, Straffeprosessloven og politiloven). Som faglig ansvarlig tilligger det riksadvokaten å definere de til enhver tid gjeldende normer og krav for straffesaksbehandlingen, både generelt og i den enkelte sak. Politidirektoratet har ansvaret for at normer og krav, mål og prioriteringer kan realiseres på en mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte gjennom kompetansehevende tiltak, god ressursallokering og organisering (jf. Hovedinstruks for politiet gjeldende fra 21. juli 2022 og Riksadvokatens rundskriv nr. 3/2020 Statsadvokatenes fagledelse av politiet).

Mål for straffesaksbehandlingen

Straffesaksbehandlingens hovedmål er å bidra til redusert kriminalitet gjennom en rettssikker prosess hvor etterforskningen er målrettet, effektiv og av høy kvalitet. Det er et mål at etterforskningen skal føre til oppklaring, noe som er spesielt viktig for de prioriterte sakene. Samtidig skal det tilstrebes kort saksbehandlingstid.

Adekvate reaksjoner er en forutsetning for at straffeforfølgningen skal ha ønsket preventiv effekt og påtalemyndigheten har et særlig ansvar for å bidra til riktige straffer gjennom sine påstander om straff for domstolene og påtalevedtak.

Riksadvokatenes sentrale styringssignaler følger av riksadvokatens årlige mål- og prioriteringsrundskriv og utarbeides på bakgrunn av politiske styringsdokumenter og etter dialog med politidirektøren. Hovedlinjene i siste års prioriteringer er i hovedsak videreført for 2023.

Følgende sakstyper er gitt særlig prioritet:

- Drap, ildspåsettelse som setter liv og helse i fare, alvorlige voldslovbrudd, mishandling i nære relasjoner og alvorlige seksuallovbrudd
- Alvorlige internasjonal og organisert kriminalitet, og alvorlig IKT-kriminalitet
- Alvorlige trafikklovbrudd, herunder dødsulykker, ulykker med betydelig personskade og særlig risikofylt trafikkadferd
- Hatkriminalitet og kriminalitet rettet mot pressen, politikere, aktører i rettsvesenet mv.

Det forutsettes at målene og prioriteringene aktivt ses hen til ved styringen av straffesaksarbeidet i det enkelte politidistrikt. Ettersom politiets ressurser er begrensede, er det viktig at etterforskning iverksettes og gjennomføres i tråd med gitte

prioriteringer og at det enkelte politidistrikt gjennom aktiv virksomhetsstyring sørger for at de prioriterte sakene gis nødvendig oppfølging.

Metode og datagrunnlag

Statistikken i rapporten og tallgrunnlaget som ligger til grunn for beskrivelser og analyser er i all hovedsak hentet fra politiets straffesaksregister (Strasak). Ettersom informasjonen som ligger i straffesaksregisteret blir kontinuerlig oppdatert er det som hovedregel brukt *fryste tall* som speiler informasjonen i registeret pr. 1. januar etter statistikkåret. De fryste tallene gir et best mulig sammenligningsgrunnlag på tvers av år, og det fremgår eksplisitt av tabeller, figurer og beskrivelser dersom statistikken er beregnet ut ifra andre målepunkter. Som utgangspunkt gir analysene i denne rapporten en beskrivelse av den siste femårsperioden, men der det er nødvendig for å belyse trender og utviklinger er lengre tidsserier benyttet. For å gi mest mulig robuste sammenligningsgrunnlag er straffesaksresultatene for 2023 i hovedsak sammenlignet med gjennomsnittet for den foregående fireårsperioden. Vurderinger av trender og utvikling er som utgangspunkt knyttet til landet som helhet, men forskjeller i politidistriktenes resultater er fremhevet på enkelte områder. I de tekstlige beskrivelsene av straffesaksbehandlingen er det kun unntaksvis synliggjort tabeller – se vedlegg A for [mer detaljert statistikker](#) på områdene som er beskrevet i rapporten.

Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeider de offisielle norske kriminalstatistikkene,¹ mens statistikken som fremgår av denne rapporten er basert på politiets driftsstatistikk. SSBs kriminalstatistikker har i langt større grad enn politiets driftsstatistikk gjennomgått kvalitetskontroller. Merk at det etter ikrafttredelsen av ny straffelov 1. oktober 2015 er forskjeller i hvordan SSB og politiet grupperer ulike typer lovbrudd,² og det er for eksempel ikke et 1:1-forhold mellom SSBs klassifisering av *vold og mishandling* og politiets klassifisering av *voldslovbrudd*. Se vedlegg B for [klassifiseringen av lovbrudd](#) som er benyttet i denne rapporten.

¹ Se [SSBs statistikkområde Kriminalitet og rettsvesen](#), som omfatter fire faste årsstatistikker basert på registerdata fra justissektoren, samt statistikk om utsatthet og uro for lovbrudd som inngår som en modul i den [EU-forordnede](#) levekårsundersøkelsen. Hvem som er ansvarlig for å utarbeide offisielle statistikker og innholdet i statistikkene er definert i [Nasjonalt program for offisiell statistikk](#).

² Se SSBs klassifisering av [lovbruddstyper](#) og hvilke [statistikkgrupper/straffebestemmelser som inngår i de ulike lovbruddstypene](#). For politiets klassifisering av lovbrudd, se [klassifiseringer av statistikken](#) i vedlegg A. Se også SSBs artikkel [De nye kriminalstatistikkene](#) som redegjør for hvordan ikrafttredelsen av ny straffelov påvirker de offisielle kriminalstatistikkene.

2 Sammendrag

2.1 Vurderinger

I **den krevende ressursituasjonen** som politiet har stått i 2023 er det utfordrende for etaten å skulle møte økningen i antall anmeldelser og endringene som erfares i kriminalitetsbildet, blant annet knyttet til et økt antall vinnings- og voldslovbrudd og truslene som er knyttet til fremveksten av kriminelle nettverk og annen organisert kriminalitet. Samtidig ses en meget bekymringsfull utvikling knyttet til et økt antall unge lovbrøyttere. Det er av avgjørende betydning for å kunne møte utfordringen og sikre en fortsatt høy kvalitet i straffesaksarbeidet at etterforsknings- og påtaleressursene er av tilstrekkelig omfang og at personalet sikres nødvendig kompetanse, herunder tilstrekkelig fenomenforståelse for de sakstypene de gis ansvar for. Likeledes at politidistriktene organisasjonsmessig legger til rette for å kunne utvikle robuste fag- og kompetansemiljøer.

Antall **påtaleavgjorte saker** er i 2023 noe høyere enn antallet nye saker registrert inn hos politiet. At antall påtaleavgjørelser øker i samsvar med antall nye anmeldelser er sentralt for å møte utviklingen og holde antallet restanser på et akseptabelt nivå. Fokus på gode prioritering og porteføljestyring vil også fremover være viktige tiltak for å sikre distriktene nødvendig kontroll og oversikt over saksporteføljen.

Saksbehandlingstiden viser en fortsatt nedgang og er nå den laveste som er registrert for den samlede saksporteføljen. Samtidig registreres en nedgang i antall restanser.³ Effektiv straffesaksbehandling, herunder kort saksbehandlingstid, er et av flere sentrale mål for straffesaksbehandlingen og er en sentral kvalitetsmarkør omhandlet i riksadvokatens rundskriv nr. 3/2018 *Kvalitetsrundskrivet*. Den er sentral i et rettssikkerhetsperspektiv, ikke minst av hensyn til de involverte i straffesaken, men også en rekke andre hensyn tilsier at saksbehandlingstiden i straffesaker bør være kort.

Behandling av straffesakene uten unødig saksbehandlingstid fordrer at politiets etterforskning er formålsstyrt og har tilstrekkelig fremdrift, at etterforskningen avgrenses på hensiktsmessig måte og at saker uten oppklaringspotensiale identifiseres og som et utgangspunkt legges bort uten (ytterligere) etterforskningsinnsats.

Det er imidlertid viktig å være bevisst at kravet om effektiv straffesaksbehandling ikke innebærer et krav om at politiet skal legge bort så mange saker som mulig uten å undergi sakene en adekvat behandling og etterforskningsinnsats. Senest i prioriteringsrundskrivet for 2024 er det innskjerpet at det fordres en grundig påtale- og politifaglig vurdering av om sakene har oppklaringspotensial, og at de kriteriene som angis i kvalitetsrundskrivet pkt. 4.1.2 om positive plikter etter EMK til effektiv etterforskning og straffeforfølgning, ikke kan tilsettes. Målet om kort saksbehandlingstid skal ikke lede til at man unnlater å gjennomføre nødvendige etterforskningssteg for å spare tid, og saker skal ikke henlegges utelukkende for å overholde frister eller for å nå restansekrav. **Kvalitet i etterforskningen og målet om høy oppklaring** har med andre ord forrang for kravet om kort saksbehandlingstid og i lys av den fallende oppklaringsprosenten som registreres på enkelte saksområder, er det viktig for politiet å ha oppmerksomhet mot at sakene håndteres i tråd med fastsatte kvalitetskrav og føringer for straffesaksarbeidet.

³ Restanser er definert som ikke påtaleavgjorte saker eldre enn tre måneder

Oppklaringsprosenten for den totale saksporteføljen viser en fortsatt nedgang og har ikke vært lavene enn det som nå registreres. En medvirkende årsak til lavere oppklaringsprosent for den samlede saksporteføljen er endringer i saksporteføljen sammensetning, blant annet med en større andel vinningsaker som tradisjonelt har en lav oppklaringsprosent. Videre bidrar flere økonomisaker med lav oppklaringsprosent og færre oppklarte narkotikasaker til utviklingen.

De endringer som erfares i kriminalitetsutviklingen forklarer i stor grad utviklingen med fallende oppklaringsprosent for den totale saksporteføljen og tilsier at det kan være krevende gitt dagens kriminalitetsbilde å oppnå en like høy oppklaringsprosent som tidligere.

Målet om at politiets etterforskning skal føre til oppklaring står imidlertid fast og er spesielt viktig for **de prioriterte sakene**. Innen flere av disse sakstypene erfares det fortsatt høy oppklaring. Eksempelvis er 44 personer siktet for **drap** begått i 2023, og det er ingen saker uten en siktet eller tiltalt gjerningsperson.⁴ Når det gjelder påtaleavgjorte **drapsforsøk** i 2023 ble 90 prosent av sakene regnet som oppklart. Grove narkotikasaker er et annet saksområde med høy oppklaring, og i den siste femårsperioden har bortimot åtte av ti saker blitt oppklart.

Imidlertid ser vi en bekymringsfull utvikling i form av lav oppklaringsprosent for andre prioriterte sakstyper som eksempelvis **kroppsskade og grov kroppsskade**. Den samlede oppklaringsprosenten for disse sakene var 48 prosent i 2023. Dette er noe høyere enn året før, men resultatet er fremdeles lavere enn foregående år hvor oppklaringsprosenten lå mellom 54 og 52 prosent. Det er vanskelig å peke på konkrete og dokumenterbare årsaker til reduksjonen i oppklaringsprosent for disse typene grov vold.

Mishandling i nære relasjoner er et annet saksområde som skal gis særlig prioritet, men hvor man de senere år har registrert en fallende oppklaringsprosent. Oppklaringsprosenten er i 2023 på 23 prosent. Dette er samme resultat som i 2021 og 2022, men en reduksjon fra 2019 og 2020 hvor 29 prosent av de påtaleavgjorte sakene ble regnet som oppklart. Det er noe uvisst hva som er årsaken til den vedvarende lave oppklaringsprosenten på saksområdet. Erfaringsmessig er saker om mishandling i nære relasjoner utfordrende å bevise, da de typisk finner sted i hjemmet og uten eksterne vitner. Samtidig er det mange fornærmede som vegrer seg for å forklare seg for politiet, og i noen tilfeller ligger de anmeldte forholdene langt tilbake i tid.

Tiltalekompetansen i saker om mishandling i nære relasjoner ble delegert til politiet 1. juli 2023. Statsadvokatene gjennomførte i fjor en rekke fagledelsestiltak rettet mot saksfeltet. Dette omfattet blant annet tilsyn i form av sakinspeksjoner, kvalitetsundersøkelser eller pålegg om foreleggelse av saker. Det er ikke utarbeidet en samlet rapport etter tilsynene, men et hovedinntrykk er at etterforskningen i sakene ofte ikke er tilstrekkelig formålsstyrt, etterforskningsplaner benyttes ikke i tråd med nasjonale føringer, digitale spor gis for liten oppmerksomhet og de ansvarlige for sakene synes i noen grad å mangle nødvendig fenomenforståelse for sakstypen. Det er i noen tilfeller også indikasjoner på at saker henlegges for tidlig uten et tilstrekkelig grunnlag for en adekvat vurdering av sakenes oppklaringspotensial. Statsadvokatene har fulgt opp tilsynene med blant annet fagdager for kompetanseoverføring i politidistriktene. Det er videre gjennomført videreutdanning ved Politihøgskolen, hvor Riksadvokatembetet har

⁴ Se [Kripas' Nasjonale drapsoversikt for 2023](#).

bidratt i opplæring, og embetet har utgitt revidert rundskriv om vold i nære relasjoner. Det forventes at innsatsen på saksområdet vil bidra til å sikre kvaliteten på etterforskningen av sakene.

En prioritert sakstype som **voldtekt**⁵ viser i 2023 en høyere oppklaringsprosent enn i 2022. Den er i 2023 på 33 prosent, mens den i 2022 var 28 prosent. 33 prosent er tilnærmet likt med resultatene i 2019-2021. Bevisituasjonen i disse sakene er ofte svært krevende og krever særskilt kompetanse og erfaring. I regi av Riksadvokatembetet vil det i 2024 bli gjennomført en **nasjonal kvalitetsundersøkelse av voldtektssaker** hvor det blant annet skal rettes fokus på oppklaring og som generelt forventes å bidra til god kvalitet i etterforskningen av sakene. Når det gjelder **voldtekt/sekseuell omgang med barn under 14 år**⁶ er oppklaringsprosenten betydelig høyere, dvs. 66 prosent.

I politiets trusselvurdering (PTV) vurderes trusselen fra **organiserte kriminelle nettverk** som betydelig og økende, blant annet på grunn av økt profesjonalisering, grensekryssende samarbeid og stadig mer komplekse forretningsmodeller. Flere sterkt profittmotiverte kriminelle nettverk opererer i Norge, og mange av disse er involvert i salg, distribusjon og innførsel av narkotika. Riksadvokaten og politidirektøren startet i fellesskap i 2019 den nasjonale innsatsen mot kriminelle nettverk (KN). KN er gitt som et eget oppdrag i resultatavtalene til samtlige politidistrikt og særorganene; Kripos, Økokrim, Utrykningspolitiet og Politiets utledningsenhet. Den nasjonale innsatsen skal være kunnskapsbasert og samordnet for å bidra til en varig svekkelse av nettverkene i Norge, og forebygge at unge rekrutteres inn i miljøene.

Politiets innsats mot miljøene opplyses fra politidistriktene å være preget av **kapasitetsutfordringer**. Alle politidistriktene har målrettet innsats mot kriminelle nettverk, men omfanget av innsatsen varierer. Sakene er svært ressurskrevende og innsatsen mot miljøene vurderes som ikke tilstrekkelig, gitt det omfanget som er kartlagt i flere etterretningsprodukter.

I 2023 var det en betydelig økning i **den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten**, og utviklingen gir grunn for alvorlig bekymring. En vesentlig andel av de registrerte gjerningspersonene er under den kriminelle lavalder, og oppfølgingen av denne gruppen forutsetter en bred tverretattlig, forebyggende innsats. Samtidig må straffesaksbehandlingen overfor gjerningspersoner i alderen 15-17 år gis høy prioritet. De fleste politidistrikter har dedikerte etterforskere og påtalejurister som håndterer disse straffesakene. Adekvate reaksjoner tilpasset de unge er en forutsetning for at straffeforfølgningen skal ha ønsket preventiv effekt.

Forhold med gjerningspersoner under 18 år hadde i 2023 en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 39 dager fra gjerningspersonen ble registrert i saken og til det ble fattet en påtaleavgjørelse. For forhold som blir regnet som oppklarte var saksbehandlingstiden 34 dager. Dette er en markert forbedring sammenlignet med perioden 2019-2022, og den laveste saksbehandlingstiden i den siste femårsperioden. Oppklaringsprosenten har ligget stabilt rundt 80 prosent i hele den siste femårsperioden.

En viktig kontroll av **kvaliteten på politiets straffesaksbehandling** skjer gjennom statsadvokatenes behandling av saker hvor tiltalekompetansen tilligger statsadvokatene eller gjennom saker tilsendt statsadvokatene for klagebehandling. Videre foretas statsadvokatene systematiske kvalitetskontroller gjennom inspeksjoner og

⁵ Strl. §§ 291-293

⁶ Strl. 2005 § 299

kvalitetsundersøkelser av utvalgte sakstyper. Etter slike undersøkelser fastsetter statsadvokatene forpliktende tiltak for gjennomføring i politidistriktene dersom det gjøres funn som tilsier dette. Også funn fra systematisk erfaringslæring er en viktig kilde til informasjon om kvaliteten på politiets arbeid. Å opprettholde god kvalitet på straffesaksarbeidet er et grunnleggende krav, og faglig utvikling av medarbeiderne gjennom veiledning, videreutdanning mv er sentralt for å opprettholde ønsket kvalitet.

Økt delegasjon av påtalekompetanse til politiet fra statsadvokatene er en viktig utvidelse av politiets myndighet på straffesaksområdet som trådte i kraft 1. juli 2022. Fra 1. juli 2023 ble også påtalekompetansen i saker om mishandling i nære relasjoner delegert til politiet. Statsadvokatene opplyser at det i hovedsak ikke er avdekket vesentlige utfordringer knyttet til delegasjonsreglene, og at politidistriktene i det vesentlige ikke rapporterer om slike. Erfaringene med ordningen er imidlertid noe begrenset og statsadvokatene vil gjennom aktiv fagledelse og dialog med politiet følge utviklingen og løpende vurdere om det er behov for nye fagledelsestiltak for å styrke politiets fagkompetanse innen de delegerte saksområdene.

Ved utgangen av 2023 var det 4 656 **årsverk** knyttet til straffesaksbehandlingen i politidistriktene. I tillegg kommer 344 årsverk dedikert til ledelse. I særorganene var det ytterligere 600 årsverk. Årsverkene er fordelt mellom rollene/stillingene; påtalejurist, etterforsker og sivile straffesaksstøtte. Fra 2022 til 2023 er antall årsverk redusert med 102 til tross for at man har registrert en økning i anmeldt kriminalitet og man erfarer store utfordringer knyttet til utvikling av kriminelle nettverk og lovbrudd begått av unge lovbrøyttere. Nesten alle politidistrikter rapporterer nå om lav eller kritisk lav kapasitet til etterforskning, både generelt og på de prioriterte områdene.

Det er sentralt for å møte utviklingen at politidistriktene løpende vurderer og tilpasser sin organisasjon til kriminalitetsutfordringene og slik sørger for en organisering som legger til rette for en effektiv straffesaksbehandling av høy kvalitet, herunder foretar nødvendige ressursallokeringer. Robuste etterforskningsmiljøer med tilstrekkelig kapasitet og kompetanse er avgjørende for å møte de mange og krevende kriminalitetsutfordringene distriktene står overfor. Stadig flere sakstyper forutsetter både politifaglig og påtalefaglig spisskompetanse for at sakene skal behandles effektivt, og for at sentrale rettsikkerhetsgarantier og øvrige kvalitetskrav blir ivaretatt. Utvikling av nye IT-løsninger og ny teknologi (f.eks. kunstig intelligens) er helt sentralt for å få høyere effektivitet og kapasitet med de ressursene politiet bruker i straffesaksbehandlingen.

Vurderingene som er gitt ovenfor gjelder utviklingen i landet som helhet. Det er grunn til å presisere at **det er variasjoner i politidistriktenes resultater**. Der distriktene har negative avvik sammenlignet med landet som helhet er det viktig at distriktene aktivt går inn og analyserer årsakene til utviklingen og setter inn nødvendige tiltak for å møte den normen som resultatene for landet som helhet representerer.

2.2 Kriminalitetsutviklingen

- I løpet av 2023 ble det anmeldt [328 800 lovbrudd](#). Dette er 7,7 prosent flere anmeldelser enn året før, og en økning på nesten 10 prosent sammenlignet med gjennomsnittet for perioden 2019–2022.
- Nesten én fjerdedel (24,4 prosent) av anmeldelsene i 2023 ble levert via anmeldelsesportalen på politiet.no. Dette er en vesentlig flere enn i 2019, da tilsvarende andel var 13,2 prosent.

- De [118 100 tyveriene og andre vinningslovbruddene](#) som ble anmeldt i 2023 representerer en økning på 12,4 prosent fra året før. Etter den betydelige reduksjonen i denne typen anmeldelser under pandemien er nå nedgangen mer enn reversert, og vi må tilbake til 2015 for å finne et år med flere registrerte vinningslovbrudd enn i 2023.
- Det er en [kraftig økning i ransanmeldelser](#) i 2023. De 1 400 registrerte ranene i løpet av året er hele 66 prosent flere enn gjennomsnittet for perioden 2019–2022. Drøyt fire av ti anmeldte ran er oppgitt å ha skjedd innenfor Oslo politidistrikt.
- Nærmere [34 100 voldslovbrudd](#) ble anmeldt i 2023. Dette er 5 prosent flere enn året før, og det er registrert flere anmeldelser innenfor de fleste typer vold. Tar vi høyde for befolkningsøkningen over tid er imidlertid det registrerte voldsnivået i 2023 helt på nivå med perioden 2017–2019, med 6,2 voldsanmeldelser pr. 1 000 innbyggere.
- Samlet sett var [anmeldte seksuallovbrudd i 2023 på nivå med året før](#). Anmeldelsene inkluderer blant annet 1 550 voldtekter, nærmere 1 600 tilfeller av befatning med overgrepsmateriale mv., samt 950 og drøyt 1 400 tilfeller av henholdsvis seksuell handling og seksuelt krenkende adferd. Økningen som knytter seg til voldtekt av barn under 14 år i 2023 har sammenheng med ett omfangsrikt sakskompleks. Samlet sett er 30 prosent av seksuallovbruddene oppgitt å ha blitt begått med [digitale virkemidler](#).
- De nesten [26 000 bedragerianmeldelsene i 2023](#) utgjør en økning på 28 prosent sammenlignet med gjennomsnittlig antall bedragerier registrert i perioden 2019–2022. Hele 73 prosent av bedrageriene er oppgitt å ha knytning til digitale virkemidler.
- Etter den langvarige nedgangen i anmeldte narkotikalovbrudd ble det i 2023 registrert i overkant av [17 700 narkotikalovbrudd](#). Selv om dette representerer en nedgang på 27 prosent målt mot gjennomsnittet i perioden 2019–2022, er det likevel en økning på over 5,5 prosent fra samme periode året før. Økningen knytter seg til flere anmeldelser av postforsendelser av narkotika, mens to tredjedeler av de anmeldte brukersakene etter legemiddeloven ble opprettet i sammenheng med et trafikklovbrudd.
- Det ble anmeldt [22 400 skadeverk i 2023](#). Det er en økning på 16 prosent fra året før, og åtte av ti anmeldelser dreide seg om skadeverk på motorkjøretøy/transportmiddel eller på/i bygning. Om lag 40 prosent av skadeverkssakene i 2023 ble anmeldt av et foretak, og samlet sett var mer enn hver sjettede skadeverksanmeldelse relatert til t-banen i Oslo.

2.3 Straffesaksbehandlingen

- I 2023 ble det fattet en påtaleavgjørelse i nesten 334 800 straffesaker, hvorav vel [42 prosent av sakene ble regnet som oppklarte](#). Dette er en videreføring av tendensen med synkende oppklaringsprosent for den samlede straffesaksporteføljen som er registrert de siste årene, og oppklaringsprosenten i 2023 er den laveste som er registrert i den seneste femårsperioden.

- Endringer i [sammensetningen av straffesaksporteføljen](#) har hatt vesentlig betydning for den samlede oppklaringsprosenten, og siden 2019 er det særlig utviklingene for anmeldte tyverier, bedragerier og narkotikalovbruddene som har påvirket den samlede oppklaringsprosenten.
- I takt med at oppklaringsprosenten er redusert har også [andelen positive påtaleavgjørelser gradvis blitt mindre](#). Av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble omkring 31 prosent avgjort med en såkalt positiv påtaleavgjørelse i form av forelegg (14,4 prosent), siktelse for tilståelsesdom (4,7 prosent), tiltale (11,6 prosent) eller overføring til konfliktrådsbehandling (0,5 prosent). Til sammenligning utgjorde andelen positive påtaleavgjørelser 39 prosent i 2019.
- Det registreres en [ytterligere reduksjon i saksbehandlingstiden](#). I gjennomsnitt tok det 56 dager fra en sak ble opprettet og til det ble fattet en påtaleavgjørelse i 2023, noe som er en markant nedgang målt mot perioden 2019–2022. For saker som ble regnet som oppklarte var gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2023 på 89 dager.
- Ved utgangen av 2023 inneholdt politiets straffesaksportefølje nærmere [26 600 ikke-påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder](#) (IPA3). Sammenlignet med samme måletidspunkt i 2022 er dette en reduksjon på mer enn 5 prosent. En av fem saker eldre enn 3 måneder ved utgangen av 2023 var et voldslovbrudd. Blant restansene er 4 700 av sakene eldre enn 12 måneder, noe som er en nedgang på 9 prosent fra 2022. Samlet sett er restansenivået betydelig lavere enn på mange år, både i antall og andel av den totale straffesaksporteføljen.
- Det ble i 2023 [avsagt dom for vel 50 500 forhold](#), hvorav i overkant av 7 prosent resulterte i frifinnelse. Frifinnelsesprosenten er med dette på tilnærmet samme nivå som tidligere år.

2.4 Prioriterte kriminalitetsområder

Organisert kriminalitet

- I [politiets trusselvurdering 2024](#) (PTV) vurderes [trusselen fra organiserte kriminelle nettverk som betydelig og økende](#), blant annet på grunn av økt profesjonalisering, grensekryssende samarbeid og stadig mer komplekse forretningsmodeller. I kjølvannet av dette er politiet særlig bekymret for et økt konfliktnivå der trusselen fra svenske aktører er fremtredende.
- Politiets innsats mot organisert kriminalitet i 2023 synes å være preget av [kapasitetsutfordringer i alle landets politidistrikter](#). Politidistriktene rapporterer etterretning mot og etterforskning av enkelte store sakskomplekser knyttet til organisert kriminalitet. Sakene er svært ressurskrevende og det er utfordrende for politidistriktene å iverksette etterforskning mot flere kriminelle nettverk på samme tid.
- Kripos har gjennom [Hubris-satsningen](#) rettet fokus mot nettverk som leverer narkotika til gjengmiljøene på det sentrale Østlandsområdet. I første tertial 2023 ble det avsagt flere dommer hvor det ble idømt mange fengselsår og inndragning av en samlet sum på mer enn 16,5 millioner kroner. I siste tertial har det vært

hovedforhandlinger i ytterligere saker i Hubris-komplekset, og det er til sammen lagt ned påstander om inndragning for ca. 70 millioner kroner i disse sakene.

- Det har vært et spesielt fokus på inndragning av verdier for å svekke de kriminelle nettverkernes evne til å hvitvaske verdier og ekspandere sin virksomhet. Statistikken viser en [markant økning knyttet til rettskraftige inndragninger](#) – både i antall inndragninger og beløp. De nesten 12 700 registrerte inndragningene i 2023 utgjør 55 prosent enn gjennomsnittlig antall inndragninger for perioden 2019–2022, Summen av de rettskraftige inndragningene i 2023 var 145,3 millioner kroner. Også antallet verdibeslag og heftelser økte i omfang i løpet av 2023, mens rettskraftige erstatning var på samme nivå som året før. Pr. desember 2023 hadde alle politidistrikter egne inndragningsspesialister.

Økonomisk kriminalitet

- Økokrim har i sin rapport "Utredning av organiseringen av politiets innsats mot økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet" vurdert status for straffesaksarbeidet for [økonomisk kriminalitet i politidistriktene](#). I følge rapporten evner ikke politiets kompetansemiljøer innenfor økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet å dekke samfunnets behov for bekjempelse av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet.

Mishandling i nære relasjoner

- I 2023 ble kun [23 prosent av de påtaleavgjorte sakene om mishandling i nære relasjoner vurdert som oppklart](#). Det er på nivå med 2021 og 2022, men en reduksjon fra 2019 og 2020 hvor 29 prosent av denne type saker ble regnet som oppklart.

Seksuallovbrudd

- [En andel av de registrerte seksuallovbruddene gjelder forhold som ligger lengre tilbake i tid](#). Selv om 39 prosent av registrerte seksuallovbrudd i perioden 2019–2023 ble anmeldt til politiet innenfor én uke etter gjerningen var den gjennomsnittlige anmeldelsestiden på 650 dager. Det er ikke uvanlig at overgrep mot barn blir anmeldt til politiet først i voksen alder, og anmeldelsestiden er derfor klart lengst for seksuallovbrudd mot barn.
- Mange av seksuallovbruddene, spesielt mot barn og unge, er [helt eller delvis begått på digitale plattformer](#) eller ved digitale fremgangsmåter. I 2023 var 30 prosent av de anmeldte seksuallovbruddene registrert med en digital *modus operandi*, og i flere av etterforskningene av digitale seksuallovbrudd er det blitt avdekket et stort antall fornærmede.
- Kripas mottar et økende antall tips og underretninger om [norske IP-adresser som har hatt befatning med overgrepsmateriale eller bilder/video som seksualiserer barn under 18 år](#). I 2023 ble det opprettet 110 straffesaker som følge av Kripas' monitorering og sporing av IP-adresser. Kripas deltar i internasjonalt samarbeid for å avdekke og bekjempe denne typen lovbrudd.

Unge lovbrøyttere

- I 2023 ble det fattet en påtaleavgjørelse i nesten [21 800 forhold mot personer som var under 18 år på gjerningstidspunktet](#). Dette er 28 prosent flere enn både året før og sett opp mot det årlige gjennomsnittet for perioden 2019–2022. Det er usikkert hvilken innvirkning pandemiperioden har for utviklingen i den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten, både når det gjelder foregående år og for kommende år. Utviklingen i påtaleavgjorte forhold mot barn og unge har imidlertid vært økende

siden i 2015, som er året med færrest slike forhold i løpet av den siste 20-årsperioden. Det er nærliggende å tolke 2023 som en forlengelse av trenden for perioden 2015–2019 heller enn en eksplosiv økning i 2023 isolert sett

- Volummessig er [økningen størst for mindre alvorlige forhold](#), samtidig som vi også registrerer en bekymringsfull utvikling knyttet til alvorlig kriminalitet begått av barn og unge. [Samlet sett stod personer under 15 år bak 36 prosent](#) av alle påtaleavgjorte forhold mot barn og ungdom under 18 år i 2023. Tilsvarende prosentandel i 2019 var 27 prosent
- I 2023 er det registrert flere forhold både blant [de svært aktive lovbrøtterne](#) under 18 år og blant de som kun er registrert med ett forhold i løpet av året. Selv om nesten 71 prosent av gjerningspersonene kun er knyttet til én overtredelse i løpet av året, står likevel de mest aktive lovbrøtterne (fem eller flere påtaleavgjorte forhold) for nærmere én tredjedel av barne- og ungdomskriminaliteten i 2023.
- En økende andel av de unge lovbrøtterne er under den kriminelle lavalder, og de siste årenes utvikling har forsterket behov for en flerfaglig tilnærming over for barn og unge. Politidirektoratet deltar i et [tverrsektorielt samarbeid \(KUBU\)](#) der 13 etater jobber sammen for bedre samordnede tjenester og mer helhetlig innsats for barn og unge. Etatssamarbeidet har som mål å gi bedre koordinerte tiltak og innsatser slik at barn, unge og familiene deres skal få nødvendig hjelp og oppfølging, uavhengig av hvilken tjeneste eller forvaltningsnivå som er ansvarlig. Barne- og ungdomskriminalitet er et prioritert tema i dette samarbeidet.

3 Kriminalitetsutviklingen

3.1 Hovedtrekk ved anmeldelsene

I løpet av 2023 registrerte politiet 328 800 anmeldte lovbrudd.⁷ Som det fremgår av tabell 3.1.1 er dette 7,7 prosent flere anmeldelser enn året før, og en økning på nesten 10 prosent sammenlignet med gjennomsnittet for perioden 2019–2022. Mens [resultatene for 2022](#) i stor grad ble tolket som en normalisering av anmeldelsesnivået etter relativt kraftige reduksjoner under pandemiperioden er antallet anmeldelser i 2023 godt over nivået fra hele den foregående fireårsperioden. Vi må helt tilbake til 2017 for å finne et år med flere anmeldelser enn det som ble registrert i 2023,⁸ men som vi vil illustrere i det følgende har det skjedd vesentlige endringer i lovbruddssammensetningen.

Tabell 3.1.1 Anmeldte lovbrudd, etter kriminalitetstype. 2019–2023⁹

	2019	2020	2021	2022	2023	Prosent- endring mot 2022	Prosent- endring mot gj.snitt 2019- 2022	Andel 2023
Vinningslovbrudd	101 402	92 932	84 809	105 090	118 118	12,4	23,0	35,9 %
Trafikklovbrudd	52 569	55 504	52 399	55 334	55 239	-0,2	2,4	16,8 %
Annen kriminalitet	38 450	37 808	38 158	38 214	40 139	5,0	5,2	12,2 %
Voldslovbrudd	33 034	30 722	29 100	32 449	34 052	4,9	8,7	10,4 %
Økonomilovbrudd	27 055	24 411	24 164	27 634	30 680	11,0	18,8	9,3 %
Skadeverk	17 284	21 050	19 603	19 378	22 431	15,8	16,0	6,8 %
Narkotikalovbrudd	31 320	28 594	19 808	16 805	17 737	5,5	-26,5	5,4 %
Seksuallovbrudd	6 748	6 874	8 006	7 391	7 471	1,1	3,0	2,3 %
Miljølovbrudd	2 168	2 629	2 645	2 254	2 026	-10,1	-16,4	0,6 %
Arbeidsmiljølovbrudd	791	763	820	769	881	14,6	12,1	0,3 %
Anmeldte lovbrudd, i alt	310 821	301 287	279 512	305 318	328 774	7,7	9,9	100,0 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

I 2023 ble det registrert flere anmeldelser innenfor de fleste kriminalitetstyper, både sammenlignet med året før og gjennomsnittet for de siste fire årene. Anmeldte tyverier og andre vinningslovbrudd har den siste femårsperioden hatt størst økning i både volum og prosent, mens også anmeldte økonomilovbrudd og skadeverk viser et markant høyere nivå i 2023 enn i foregående år. Målt mot pandemiårene ble det registrert flere voldsanmeldelser i 2023, men tar vi høyde for befolkningsøkningen over tid er det registrerte voldsnivået i 2023 helt på linje med perioden 2017–2019.¹⁰

⁷ I tillegg til anmeldelser, enten inngitt fra fornærmet/publikum eller initiert av politiet selv, kan politiet opprette såkalte "undersøkelsessaker". Noen slike undersøkelsessaker fører til opprettelse av straffesaker, men majoriteten av undersøkelsessakene avgjøres utenfor straffesakssporet. De vanligste typene undersøkelsessaker er brann og ulykker, savnet-saker, mistenkelig dødsfall, selvdrap og rettsanmodninger fra utlandet. I løpet av andre tertial 2023 ble det registrert drøyt 7 700 undersøkelsessaker, som er flere enn i foregående tre år, men lavere enn i perioden 2016-2018..

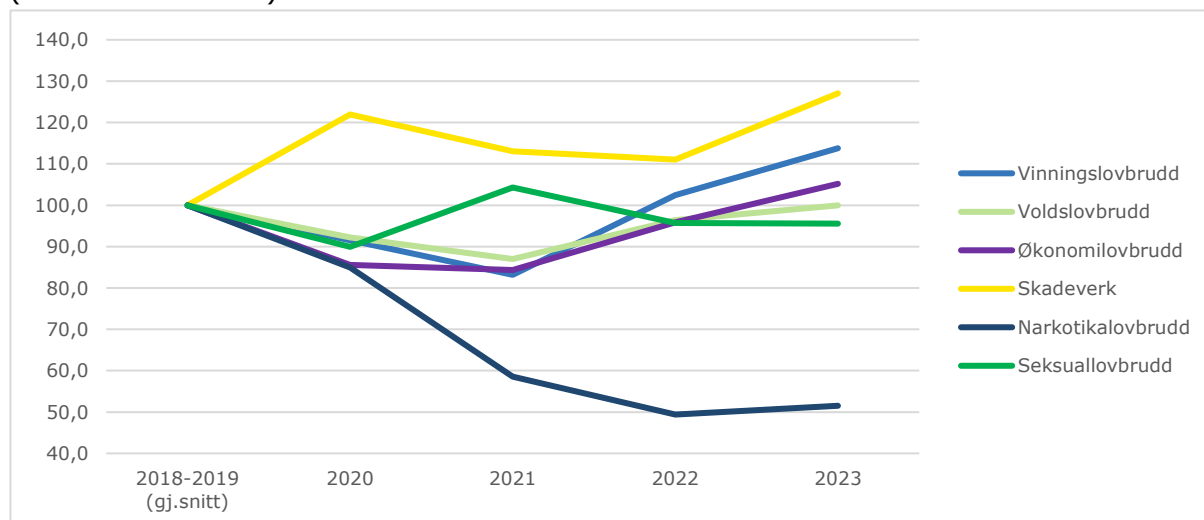
⁸ I beskrivelser av kriminalitetsutviklingen over tid befolkningsstørrelsen hensyntas for å gi et presist bilde på kriminalitetsnivået. Tar vi høyde for at det i perioden 2018–2023 har vært en befolkningsvekst i Norge på nesten 193 400 personer (registrerte bosatte) indikerer det et høyere kriminalitetsnivået også i 2018 (60,2 anmeldte lovbrudd per 1 000 innbyggere) enn i 2023 (59,9 per 1 000 innbyggere).

⁹ For mer detaljert statistikk fordelt på type lovbrudd, se [tabellen over anmeldte lovbrudd](#) i vedlegg A.

¹⁰ I 2023 ble det registrert i alt 6,2 voldsanmeldelser per 1 000 innbyggere. Til tross for at det i *antall* var flere anmeldelser i 2023 enn i årene før pandemien (2017–2019) var det nøyaktig samme registrerte voldsnivået sett opp mot befolkningsstørrelsen: 6,2 anmeldte voldslovbrudd per 1 000 innbyggere i hvert av årene.

Siden 2013 er det registrert årlige, store reduksjoner i anmeldte narkotikalovbrudd. I 2023 er det imidlertid første gang på ti år at det ble registrert flere narkotikalovbrudd enn året før, men nivået av narkotikaanmeldelser i 2023 er likevel halvert sammenlignet med 2018 – slik det fremgår av figur 3.1.1.

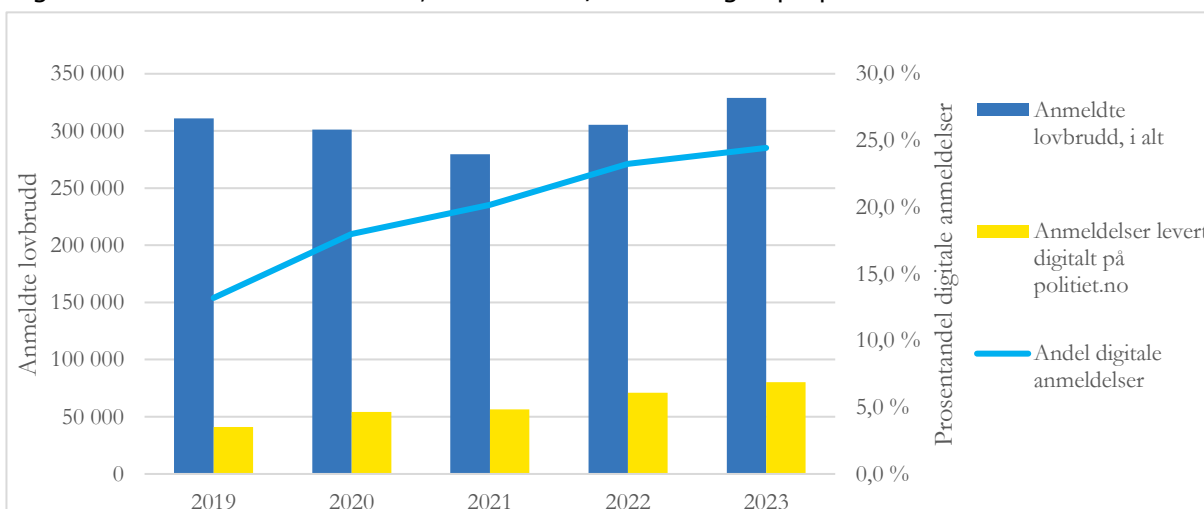
Figur 3.1.1 Anmeldte lovbrudd, etter utvikling fra gjennomsnittet for 2018–2019 (referanseår = 100). 2018–2023¹¹

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

Det har i mange år vært mulig å anmelde enkelte typer lovbrudd via anmeldelsesportalen på politiet.no, blant annet tyveri og skadeverk. I løpet av 2023 ble i underkant av 80 400 anmeldelser levert via politiet.no, noe som utgjør 24,4 prosent av alle anmeldte lovbrudd. Dette er en noe større andel enn samme periode før (23,2 prosent) og en betydelig høyere andel enn i 2019 (13,2 prosent) – som illustrert i figur 3.1.2. Økningen i andelen anmeldelser inngitt digitalt via politiet.no skyldes trolig både at anmeldelsesportalen er mer tilrettelagt og tilgjengelig enn tidligere, samt at det de siste årene har vært en økning i antall lovbruddstyper som det er mulig å anmelde digitalt.

Figur 3.1.2 Anmeldte lovbrudd, etter antall/andel inngitt på politiet.no. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

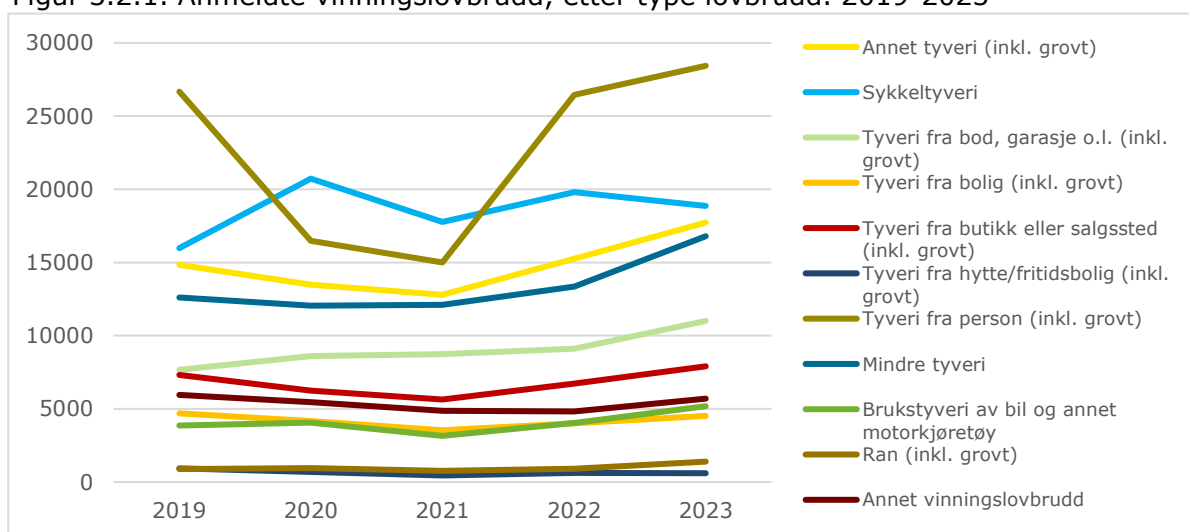
¹¹ Indeksen for kriminalitetsutviklingen baserer seg på anmeldelsestall per 1 000 innbyggere

3.2 Vinningslovbrudd

I løpet av 2023 ble det anmeldt 118 100 tyverier og andre vinningslovbrudd, som er 12,4 prosent flere enn samme periode året før og 18,2 prosent flere enn gjennomsnittet for perioden 2019–2023.¹² Utviklingen i vinningssakene de siste fem årene har vært [sterkt preget av pandemien](#). De ulike smittevernstiltakene i 2020–2022 forsterket den allerede langvarige nedgangen for denne typen lovbrudd, og bidro til at 2021 står som et "tyveribunnpunkt" for alle årene med sammenlignbar statistikk.

Straffesakstallene for tyveri og andre vinningslovbrudd i 2023 viser imidlertid at den post-pandemiske økningen i anmeldelser ikke bare har reversert nedgangen i 2020 og 2021. Ser vi utviklingen over tid må vi tilbake til 2015 for å finne et år med flere anmeldelser enn i 2023.¹³

Figur 3.2.1. Anmeldte vinningslovbrudd, etter type lovbrudd. 2019-2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

Sammenlignet med året før ble det registrert flere vinningsanmeldelser innenfor de fleste underliggende lovbruddstyper. Som tydelig illustrert i figur 3.2.1 kan imidlertid mye av den overordnede utviklingen i anmeldte vinningslovbrudd siste fem år forklares med *tyveri fra person*. Dette er tyverier som typisk knytter seg til folks ferdsel i det offentlige rom, for eksempel tyverier fra personer i salglokaler/butikker, på kollektivtransport eller på andre offentlige steder. Denne typen anmeldelser var 33 prosent flere i 2023 enn det årlige gjennomsnittet for perioden 2019–2023, og 6,6 prosent flere enn i 2019 – det siste året før pandemien.

¹² Det ble registrert i gjennomsnitt 105 000 vinningsanmeldelser hvert år i perioden 2016–2018.

¹³ I 2015 ble det anmeldt til sammen 137 129 vinningslovbrudd. I forbindelse med at ny straffelov trådte i kraft 1.10.2015 ble det imidlertid gjort endringer i politiets klassifisering av såkalte kriminalitetstyper, som er de overordnede gruppene av lovbrudd. For kriminalitetstypen vinningslovbrudd innebar endringene at det som etter strl. 1902 ble betegnet som *simpelt bedrageri* ble omklassifisert til økonomilovbrudd. I statistikken for 2015 ble det registrert omkring 11 200 anmeldelser for simpelt bedrageri, mot drøyt 2 100 året etter. På den annen side ble *simpelt underslag* omklassifisert fra økonomilovbrudd til vinningslovbrudd. I perioden 2016–2023 ble det årlig anmeldt mellom 750 og 1 100 simple underslag hvert år i årene 2016–2023, og disse er å regne som et rent tilfang til kriminalitetstypen. Sammenligning over tid må derfor ta høyde for disse klassifiseringsendringene. Selv når vi holder simpelt bedrageri og simpelt underslag utenfor er det imidlertid slik at vinningsanmeldelsene i 2015 var flere enn i 2023.

Betydelig økning i mindre tyverier

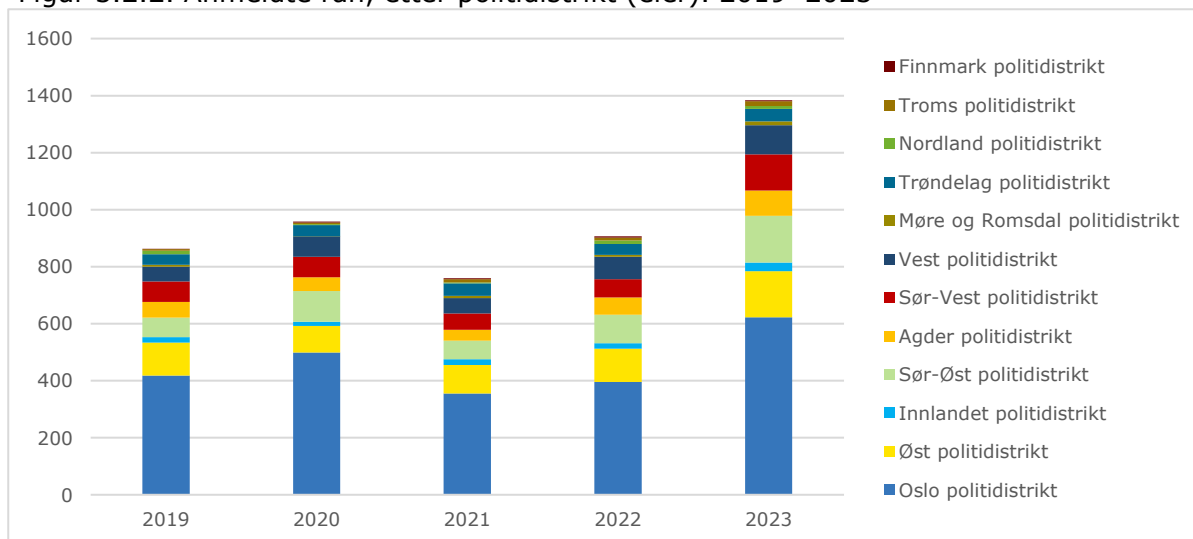
Mindre tyveri¹⁴ er et annet vinningslovbrudd som i løpet av det siste året har hatt betydelig vekst i antall anmeldelser. De 16 800 anmeldelsene av mindre tyveri i 2023 er 26 prosent flere enn året før, og representerer en økning på mer enn én tredjedel sammenlignet med det årlige gjennomsnittet for perioden 2019–2022. Noe av veksten i anmeldelser kan knyttes til personer under 18 år, men det ser samtidig ut til å være en økning i de fleste aldersgrupper. Mens anmeldelser av tyveri fra person ble kraftig redusert under pandemien, som illustrert ovenfor, har anmeldte mindre tyverier holdt seg relativt stabilt gjennom 2020 og 2021. Det er verdt å merke seg at utviklingen for denne typen lovbrudd kan være sensitiv for endringer i anmeldelsespraksis, for eksempel fra dagligvarekjeder og handelsstanden for øvrig.

Samlet sett ble det også anmeldt vesentlig flere tyverier fra bolig, fritidsbolig og bod/garasje mv. De drøyt 16 100 anmeldelsene av slike lovbrudd utgjorde en økning på 21 prosent målt mot både 2022 og foregående fire år. Det ble samtidig anmeldt nesten 5 200 brukstyverier av motorkjøretøy, som representerer et markert forhøyet nivå sammenlignet med foregående syv år. Store deler av økningen kan knyttes til tyverier av el-sparesykler, mens en mindre andel av veksten gjelder brukstyveri av bil.

Markant flere anmeldte ran

I løpet av 2023 ble det registrert nesten 1 400 ran, hvorav 155 er klassifisert som grovt ran.¹⁵ Samlet sett er dette 53 prosent flere enn året før, og en økning på hele to tredjedeler målt mot det årlige gjennomsnittet for 2019–2022. Selv om det registrerte ransomfanget er på et markert lavere nivå enn på slutten av 2000-tallet og begynnelsen av 2010-tallet er utviklingen i 2023 bekymringsfull.

Figur 3.2.2. Anmeldte ran, etter politidistrikt (eier). 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

¹⁴ Mindre tyveri gjelder tyverier av "ubetydelig verdi" eller når forholdene for øvrig tilsier at skyldvnen er liten, jf. strl. 2005 § 323. Som utgangspunkt har skillet mellom mindre tyveri og tyveri blitt vurdert til å være omkring verdier til 2 000 kr. I straffeloven av 1902 var mindre tyveri betegnet som "naskeri", jf. strl. 1902 § 391a.

¹⁵ Sammenlignet 2021 (115) og 2022 (111) ser vi en markert økning også i grove ran, men de 155 registrerte grove ranene i 2023 ligger omtrent på gjennomsnittet for årene forut for 2021.

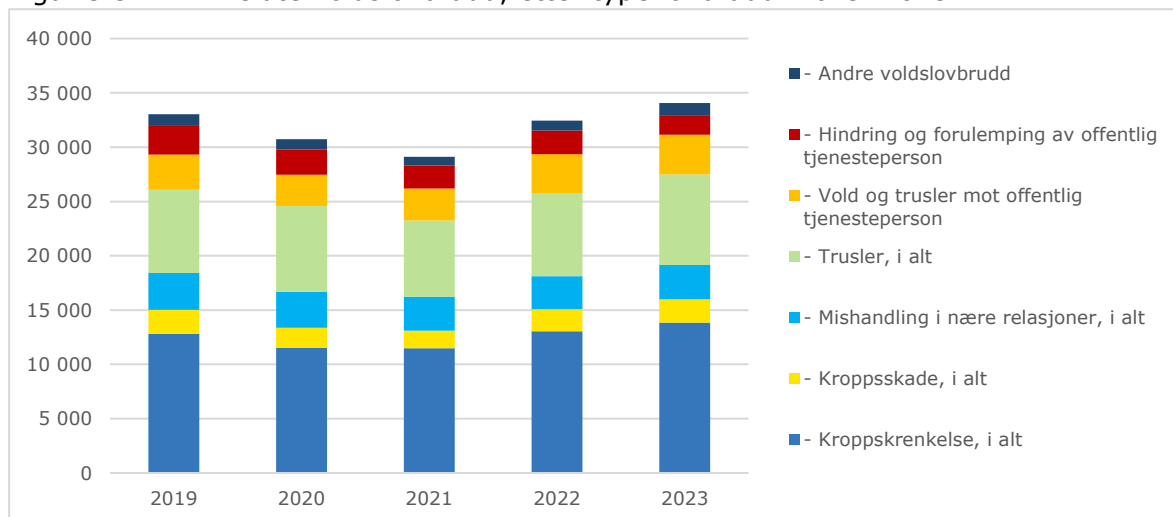
Ransøkningen de siste fem årene dreier seg i hovedsak om straffesaker etter den ordinære ransbestemmelsen. Drøyt fire av ti anmeldte ran i 2023 er oppgitt å ha skjedd innenfor Oslo politidistrikt¹⁶, men sammenlignet med året før er det registrert en økning i så godt som alle politidistrikter. Noe av økningen har sammenheng med flere svært aktive lovbrøyttere under 18 år – både i Oslo og på landsbasis. Av alle anmeldte ran i 2023 var 28 prosent registrert med en eller flere gjerningspersoner under 18 år, mens tilsvarende andeler i 2022 og 2021 var henholdsvis 9 og 14 prosent. Omkring 10 prosent av anmeldte ran i 2023 var oppgitt å ha skjedd i et annet land enn Norge.

¹⁶ Basert på *gjerningsdistrikt*. I tillegg til Oslo kommune omfatter Oslo politidistrikt kommunene Asker og Bærum.

3.3 Voldslovbrudd

I 2023 ble det opprettet i overkant av 34 000 anmeldelser for ulike typer voldslovbrudd. Det er 5 prosent flere enn samme periode året før og 7,2 prosent flere enn det årlige gjennomsnittet i perioden 2019–2022. Økningen gjelder de fleste underliggende typer av vold, og voldsnedgangen som ble registrert under pandemiårene er nå reversert. Samlet sett er nivået av registrerte voldslovbrudd noe høyere enn i 2019, som var siste år før pandemiperioden. Tar vi høyde for befolkningsøkningen over tid er det registrerte voldsnivået i 2023 imidlertid helt på linje med perioden 2017–2019.

Figur 3.3.1. Anmeldte voldslovbrudd, etter type lovbrudd. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

Flere anmeldelser enn året før for de fleste typer voldslovbrudd

Det er registrert nærmere 13 900 anmeldelser av kroppskrenkelser og 2 150 anmeldelser av kroppsskade, og for begge disse voldstypene er det omkring 6 prosent flere enn i 2022. De nesten 8 400 anmeldte truslene i 2023 innebærer en økning på litt over 9 prosent sammenlignet året før. De nærmere 3 700 anmeldte tilfellene av vold og trusler mot offentlige tjenestepersoner utgjør en liten økning fra 2022, mens anmeldt hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson er markant færre enn i foregående år.

Mishandling i nære relasjoner¹⁷ (strl. 2005 §§ 282-283) skal gis særskilt prioritet i politiet og påtalemyndigheten, som anført i riksadvokatens mål og prioriteringsrundskriv.¹⁸ Både antallet registrerte straffesaker og oppklaringsprosenten på dette saksområdet har vært fallende siden 2017. De i overkant av 3 100 registrerte anmeldelsene er noen flere enn året før, samtidig som antallet ligger noe under gjennomsnittet for perioden 2019–2022. Se nærmere beskrivelser av utviklingen for [alvorlige voldslovbrudd og mishandling i nære relasjoner](#) i kapittel 5 om prioriterte kriminalitetsområder.

¹⁷ Hvorvidt et forhold kvalifiserer til straffelovens bestemmelser om mishandling i nære relasjoner er blant annet avhengig av om krenkelsene og mishandlingen er vedvarende og gjentakende. Høyesterett (se f.eks. Rt. 2010 s. 219 og HR-2019-621-A avsnitt 18) har vurdert det som sentralt at handlingene "danner et mønster som resulterer i at den som rammes må leve under et "regime" preget av kontinuerlig utrygghet og frykt for vold". Høyesterett (HR-2010-1426-A – Rt 2010 s. 949) har også konkludert med at barn som er vitne til denne typen mishandling er å regne som selvstendige ofre, uavhengig av om de har vært utsatt for direkte mishandling.

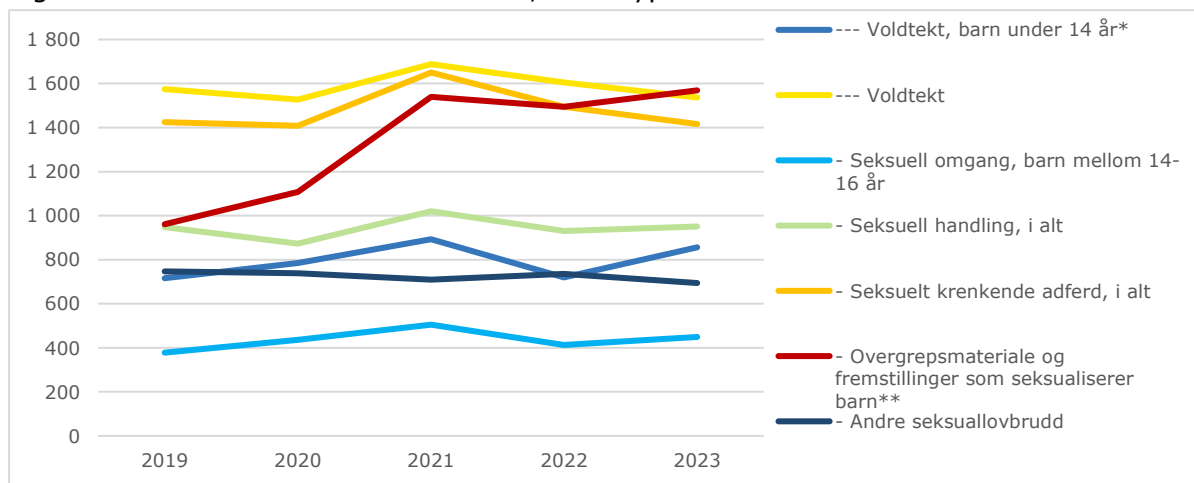
¹⁸ [Mål og prioriteringar for 2023 frå riksadvokaten](#)

3.4 Seksuallovbrudd

I løpet av 2023 ble det registrert nesten 7 500 seksuallovbrudd. Dette er noe over nivået fra året før, og 3 prosent flere enn det årlige gjennomsnittet for årene 2019–2022. Som det fremgår av figur 3.4.1 er antall anmeldelser av de fleste typer seksuallovbrudd omkring nivået fra året før, og viser en relativt stabil utvikling siste fem år.

I 2023 ble det anmeldt nesten 1 550 voldtekter, som er noen færre enn det årlige gjennomsnittet for perioden 2019–2022. I 2023 ble det også registrert 950 tilfeller av seksuell handling og drøyt 1 400 tilfeller av seksuelt krenkende adferd. Henholdsvis 43 og 45 prosent av disse sakene dreide seg om handlinger/krenkelser overfor barn under 16 år.

Figur 3.4.1. Anmeldte seksuallovbrudd, etter type lovbrudd. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

** Inkluderer anmeldelser som etter straffeloven 1902 ble definert som "seksuell omgang med barn" under hhv. 14 og 10 år.

*** Inkluderer anmeldelser etter straffeloven 1902 § 204 og § 204a som er registrert under statistikkgruppene for "pornografi". Disse anmeldelsene gjelder i all hovedsak overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn, men omfatter også et mindre antall anmeldelser av ulovlig pornografi.

Økningen i voldtekt av barn under 14 år kan knyttes til ett sakskompleks

I 2023 ble det anmeldt i overkant av 850 voldtekter av barn under 14 år,¹⁹ som er 19 prosent flere enn året før. Siste års økning kan i sin helhet knyttes til ett omfangsrikt sakskompleks i 2023 hvor én gjerningsperson ble siktet for stort antall digitale overgrep mot barn under 14, begått over den siste femårsperioden. Se kapittel 5.5 for utdypende beskrivelser av [utviklingen for seksuallovbrudd](#).

¹⁹ Straffeloven 2005 §§ 299-302. Etter 1902-loven ble denne typen lovbrudd betegnet som "seksuell omgang med barn under 14/10 år".

3.5 Utviklingen for utvalgte typer lovbrudd

I tillegg til utviklingene innenfor vinning, vold og seksuallovbrudd er det bevegelse knyttet til enkelte av [de andre kriminalitetstypene](#) som peker seg ut.

73 prosent av bedragerianmeldelsene registrert med digital modus operandi

I 2023 ble det anmeldt nærmere 26 000 bedragerier, som er 13 prosent flere enn året før og en økning på 28 prosent målt mot det årlige gjennomsnittet i perioden 2019–2023. I underkant av 10 prosent av anmeldelsene dreide seg om grove bedragerier,²⁰ men over den siste femårsperioden har økningen vært klart størst for bedragerier etter den ordinære bedrageribestemmelsen.

I overkant av 73 prosent av bedragerianmeldelsene i 2023 var registrert med en digital modus operandi,²¹ som indikerer at anmeldelsen gjelder forhold som helt eller delvis er begått på internett eller med digitale fremgangsmåter. 80 prosent av de mindre bedrageriene og 75 prosent av bedrageriene hadde digitale elementer, mens bare litt over halvparten av de grove bedrageriene var merket som digitale. Sammenlignet med mange andre typer lovbrudd er de digitale bedrageriene jevnere fordelt på alle landets politidistrikter. Politiets innbyggerundersøkelse for 2023 viser at bedrageri og identitetstyveri er den typen hendelse som befolkningen er mest bekymret for å bli rammet av ved bruk av digitale tjenester.²²

To tredjedeler av anmeldte brukersaker hadde knytning til trafikklovbrudd

Etter den langvarige nedgangen i anmeldte narkotikalovbrudd²³ ble det i 2023 registrert i overkant av 17 700 narkotikalovbrudd. Selv om dette representerer en nedgang på 27 prosent målt mot gjennomsnittet i perioden 2019–2022, er det en økning på over 5,5 prosent sammenlignet med 2022. Økningen knytter seg i hovedsak til overtredelser av straffelovens ordinære narkotikabestemmelser, og ser ut til å henge sammen med økt anmeldelsesaktivitet av både utenlandske og innenlandske postforsendelser av

²⁰ I vurderingen av hvorvidt et bedrageri er grovt er verdien en sentral faktor, og som utgangspunkt er et slikt forhold regnet som grovt dersom verdien overstiger 100 000 kroner. Det kan imidlertid være andre skjerpene omstendigheter som medfører at et bedrageri blir klassifisert som grovt, f.eks. om personen har begått flere bedragerier eller over lengre tid, om det er skjedd som en del av organisert kriminell virksomhet eller om bedrageriet er gjennomført i kraft av noens stilling, verv e.l.

²¹ Modus operandi for registrerte straffesaker er en merking av fremgangsmåte eller andre kjennetegn ved et lovbrudd. For enkelte typer

lovbrudd er det såkalt tvungen modus, som i praksis betyr at man ikke kan opprette en straffesak uten å registrere minst én modus operandi. For bedrageri ble det i mars 2022 opprettet tvungen modus med et grovskille på hvorvidt bedrageriet var begått digitalt eller ikke. Modus operandi kan på den måten si noe om omfanget saker som f.eks. er merket med digitale eller nettrelaterte fremgangsmåter. Siden merkingen er gjort manuelt i sak for sak må man ta høyde for en feilmargen, og det er ikke en uttømmende kilde til statistikk.

²² I Politiets innbyggerundersøkelse for 2023 oppga 42 prosent av respondentene at de var "svært" eller "i ganske stor grad" bekymret for utsettes digitale bedragerier, mens tilsvarende andel for identitetstyveri var 41 prosent. [Politiets innbyggerundersøkelse 2023. Verian, 2024](#)

²³ Det har vært store, årlige reduksjoner i antallet anmeldte narkotikalovbrudd siden 2013. Nedgangen gjelder alle typer narkotikalovbrudd, men nedgangen har vært særlig stor for de mindre alvorlige bruks- og besittelsesovertredelsene etter legemiddeloven. Nedgangen ble ytterligere forsterket i kjølvannet av riksadvokatens brev til politidistriktene 9. april 2021, hvis formål var å klargjøre regelverket for ransaking og andre tvangsmidler i mindre alvorlige narkotikasaker og som ga presiserende direktiver for straffesaksbehandlingen av denne typen narkotikasaker.

narkotika.²⁴ For første gang siden 2020 er det også registrert flere grove narkotikaovertrедelser enn året før.

Anmeldelser for bruk av narkotika²⁵ har klart størst reduksjon blant registrerte narkotikalovbrudd. I 2023 ble det registrert drøyt 2 200 anmeldelser for narkotikabruk, mot nesten 8 800 slike anmeldelser i 2019, noe som tilsvarer en nedgang på 75 prosent. Mange slike anmeldelser er såkalte vedleggssaker, som vil si at anmeldelsen er knyttet til en annen straffesak (hovedsak). I 2023 var 67 prosent²⁶ av alle anmeldelser for narkotikabruk registrert som vedleggssak til et trafikklovbrudd, i hovedsak ruspåvirket kjøring. I 2019 var tilsvarende andel kun 22 prosent, og bruksanmeldelsene var den gang i langt større grad knyttet til andre typer lovbrudd.

16 prosent flere anmeldte skadeverk enn året før

Politiet registrerte i overkant av 22 400 anmeldelser for skadeverk i løpet 2023. Dette er nesten 16 prosent flere enn året før og en økning på mer enn 22 prosent målt mot gjennomsnittet i perioden 2019–2022.

Åtte av ti skadeverk i 2023 var brudd på den ordinære skadeverksbestemmelsen i straffeloven (ekskl. grovt og mindre skadeverk), og dreide seg om skadeverk på motorkjøretøy/transportmiddel eller på/i bygning. Ved utgangen av året var det kun 27 prosent av skadeverkssakene som hadde registrert en gjerningsperson. 28 prosent av de kjente gjerningspersonene var under 18 år. Omkring 40 prosent av skadeverkssakene i 2023 ble anmeldt av et foretak, og samlet sett var mer enn hver sjettede skadeverksanmeldelse relatert til t-banen i Oslo.

²⁴ Det er også antydning til en tilsvarende økning i anmeldelser knyttet til postforsendelser av dopingpreparater.

²⁵ Jf. Legemiddeloven § 24 første ledd

²⁶ I realiteten kan andelen anmeldelser for narkotikabruk som er knyttet til trafikklovbrudd være større, for eksempel dersom bruksanmeldelsen er hovedsaken eller dersom knytningen til en hovedsak ikke er lagt inn i registeret. Andelen på 67 prosent kan derfor betraktes som en minimumsandel.

4 Straffesaksbehandlingen generelt

4.1 Påtaleavgjorte saker

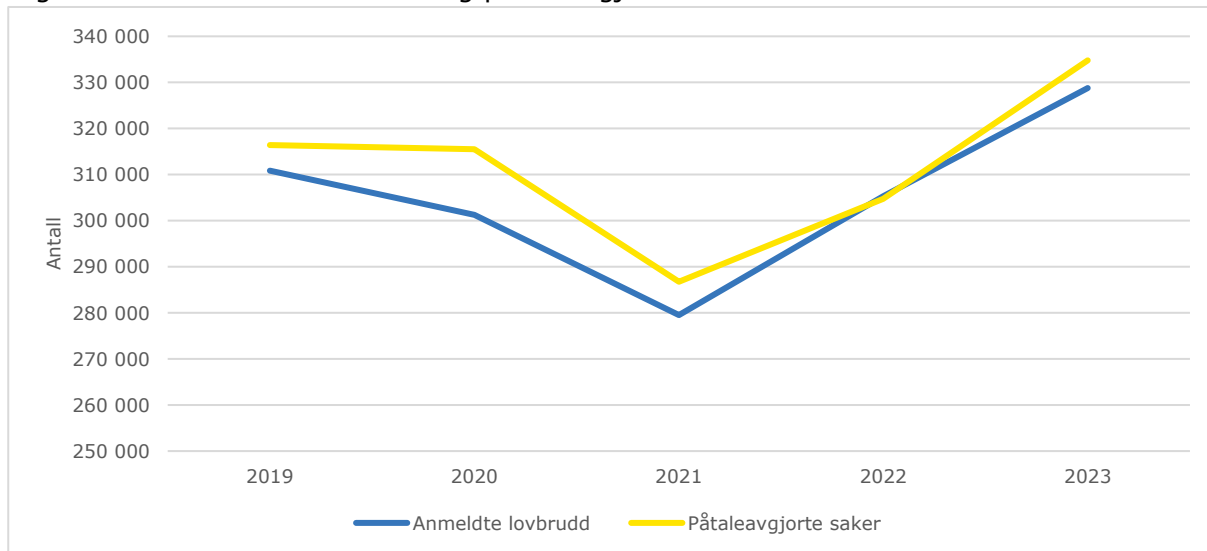
I det følgende presenterer hovedtrekkene ved politiets straffesaksbehandling på nasjonalt nivå. Det understrekes at resultatene i de enkelte politidistrikter på mange områder er ulike og at de i varierende grad følger den nasjonale utviklingen. Dette skyldes at kriminalitetsbildet og utviklingen av dette er noe ulikt i politidistriktene, men følger også av at politidistriktene har noe ulik organisering, ressurssetting og kompetanse på straffesaksområdet.

Flere påtaleavgjorte saker i 2023 enn i årene 2019–2022

I 2023 ble det påtaleavgjort nesten 334 800 straffesaker i politiet. En sak anses som påtaleavgjort når politiet har sendt en sak med innstilling om påtaleavgjørelse til statsadvokaten eller politiet i kraft av egen påtalekompetanse har avgjort en sak med forelegg, siktelse for tilståelsesdom, tiltale, konfliktrådsbehandling, påtaleunntatelse eller henleggelse. Mange av sakene vil først bli endelig avgjort eller rettskraftige på et senere tidspunkt. Eksempelvis vil en sak med innstilling om tiltale først være rettskraftig etter at saken har undergått domstolsbehandling. I mange av de påtaleavgjorte sakene vil det derfor kunne gjenstå betydelig arbeid før sakene er endelig avgjort og gå lang tid før eventuelle straffereaksjoner kan iverksettes.

Som figur 4.1.1 viser har antall påtaleavgjørelser hatt en klar økning de siste årene, og fra 2022 til 2023 er det registrert en økning på 10 prosent.

Figur 4.1.1. Anmeldte lovbrudd og påtaleavgjorte saker. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

Antall saker som kan påtaleavgjøres i en periode vil avhenge av antall saker under arbeid (beholdning av saker) ved periodens begynnelse og antall nye saker registrert inn i løpet av perioden. Økningen i antall påtaleavgjørelser de siste årene må derfor ses i sammenheng med økningen i antall anmeldelser samtidig som politiet har redusert antall restanser.

Det er klart utfordrende for politiet å håndtere økningen i anmeldelser og endringene knyttet til [den anmeldte kriminaliteten](#). Aktiv styring av straffesaksporteføljen er et viktig tiltak for å møte utviklingen og sikre fortsatt høy kvalitet i straffesaksarbeidet. Likeledes at det organisasjonsmessig legges til rette for en hensiktsmessig håndtering av sakene og at personalet har nødvendig kompetanse, herunder tilstrekkelig fenomenforståelse for de sakstypene de gis ansvar for. Samtidig må etterforsknings- og påtaleressursene være av tilstrekkelig omfang. Antall påtalejurister er i 2023 på tilnærmet samme nivå som foregående år, mens det ses en reduksjon i antall etterforskere. Dette er bekymringsfullt. Se [nærmere beskrivelser av ressursituasjonen i kapittel 6](#). Skal sakene sikres nødvendig fremdrift og kvalitet må ressursinnsatsen gjennom hele straffesakskjeden prioriteres og holdes på et forsvarlig nivå.

4.2 Oppklaringsprosent

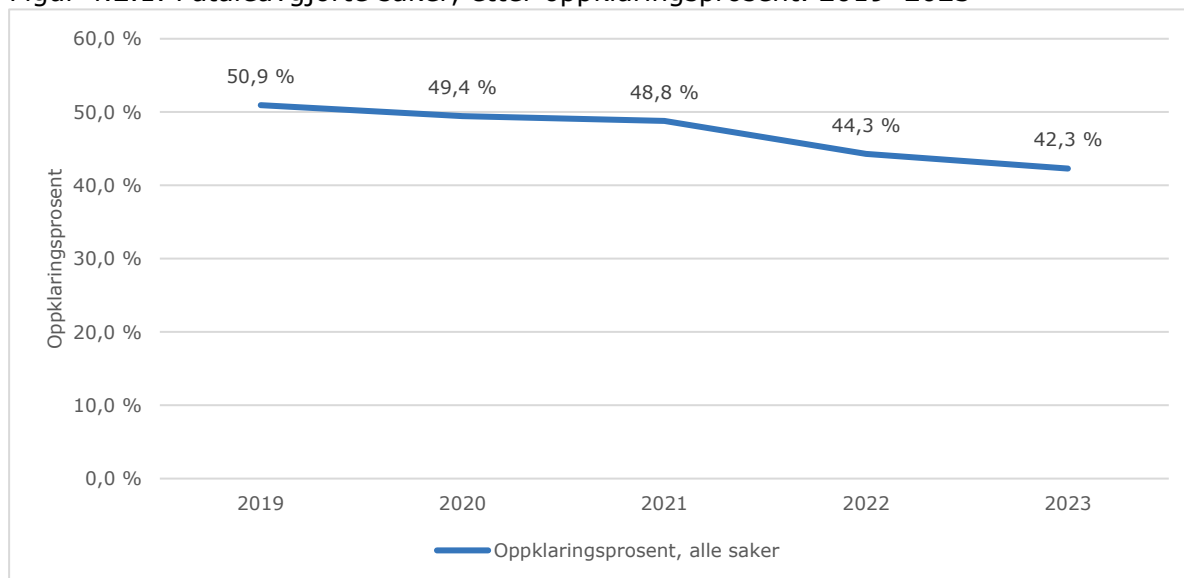
Oppklaring som mål for etterforskningen

Avdekking av straffbare forhold og plassering av skyld hos ansvarlige gjerningspersoner er en forutsetning for at straffesaksbehandlings overordnede mål om redusert kriminalitet skal nås. Samtidig er oppklaring og ansvarliggjøring av de skyldige av stor betydning for de fornærmede og andre involverte i straffesaken. Det er derfor et sentralt mål for politiets etterforskning at den skal føre til oppklaring av sakene, jf. riksadvokatens mål og prioriteringsrundskriv og Kvalitetsrundskrivet (rundskriv 3/2018).

Fortsatt nedgang i oppklaringsprosenten for den samlede saksporteføljen

Av straffesakene som ble påtaleavgjort i løpet av 2023 ble drøyt 42 prosent regnet som oppklart.²⁷ Dette er en videreføring av tendensen til lavere oppklaringsprosent for den samlede straffesaksporteføljen de siste årene. Oppklaringsprosenten i 2023 er den laveste i den siste femårsperioden – som illustrert i figur 5.2.1.

Figur 4.2.1. Påtaleavgjorte saker, etter oppklaringsprosent. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

²⁷ Oppklaringsprosenten beregnes slik: oppklarte saker/(oppklarte saker + ikke-oppklarte saker). En rekke typer påtaleavgjørelser holdes utenfor beregningen av oppklaringsprosenten, for eksempel tilfeller der det ikke er rimelige grunn til å undersøke om det foreligger et straffbart forhold, anmeldelsen vurderes som åpenbart grunnløs, saker som avgjøres utenfor straffesakssporet eller når påtaleavgjørelsen innebærer at saken overføres fra straffesporet til forvaltningsmessig oppfølging.

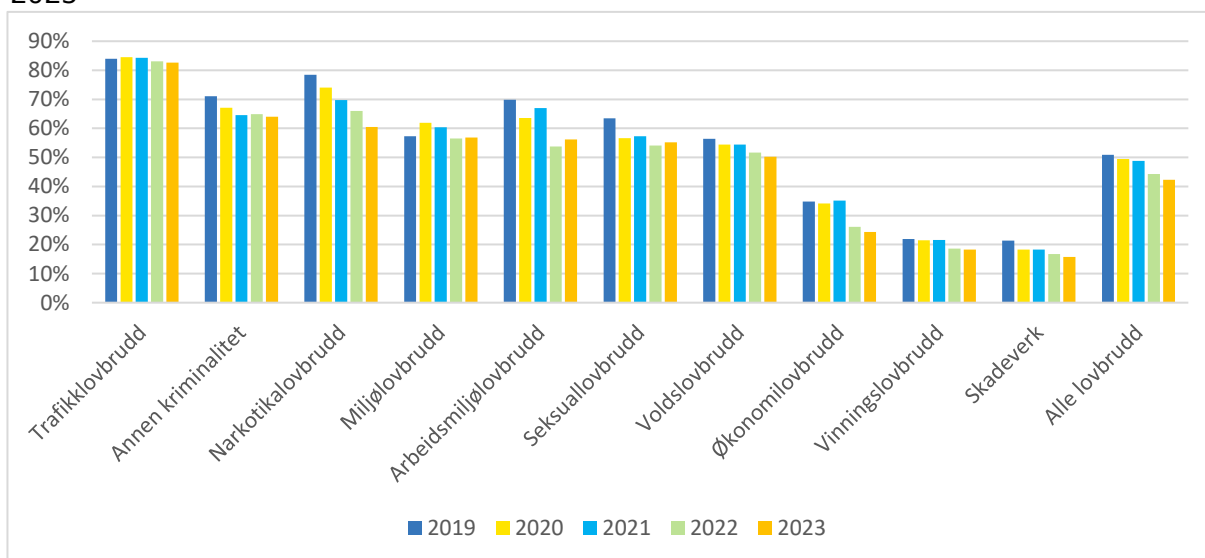
I utgangspunktet anser politiet en straffesak som oppklart når politiet har sendt saken til statsadvokaten med innstilling om forelegg, siktelse for tilståelsesdom, tiltale, konfliktrådsbehandling, påtaleunntatelse eller politiet i kraft av egen påtalekompetanse har avgjort saker på nevnte måte. Det er imidlertid ikke bare saker som får slike såkalte positive påtaleavgjørelser som regnes som oppklarte i politiets driftsstatistikk. Noen typer påtaleavgjørelser som innebærer at den strafferettslige forfølgningen avsluttes regnes også som oppklarte, for eksempel saker der mistenke er under den strafferettslige lavalder, det er tvil om mistenktes tilregnelighet eller der intet straffbart forhold er bevist.

I tillegg er det flere avgjørelseskoder som holdes utenfor ved beregning av oppklaringsprosenten. Eksempler på dette er henleggelse begrunnet med at det ikke er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold eller anmeldelsene er vurdert som åpenbart grunnløse. Omkring 12 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble avsluttet med en avgjørelse som holdes utenfor ved beregningen av oppklaringsprosenten. Dette er en økning sammenlignet med foregående år hvor andelen har ligget på rundt 10 prosent.

Endringer i kriminalitetsbildet påvirker den samlede oppklaringsprosenten

Som det fremgår av figur 5.2.1 har det over den siste femårsperioden vært en reduksjon i oppklaringsprosent for de fleste kriminalitetstyper. Selv om utviklingen i oppklaringsprosenten over tid delvis har sammenheng med endringer i straffesaksporteføljen²⁸ er det avgjørende for befolkningens trygghet og tillit til politiet at straffbare forhold oppklares og de ansvarlige for begåtte lovbrudd stilles til ansvar gjennom adekvate straffereaksjoner. Det er derfor viktig at politiet og påtalemyndigheten etterstreber en høy oppklaringsprosent.

Figur 4.2.2. Påtaleavgjorte saker, etter oppklaringsprosent og kriminalitetstype. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

²⁸ Sett over den siste tiårsperioden henger reduksjonen i oppklaringsprosent delvis sammen med den betydelige reduksjonen i anmeldte narkotikalovbrudd. Denne reduksjonen har primært dreid seg om at færre mindre narkotikaovertridelser etter legemiddeloven er anmeldt, og disse anmeldelsene har historisk sett hatt en særlig høy oppklaringsprosent. De siste årene har dessuten økningen i anmeldte tyverier og bedragerier, som begge er eksempler på lovbrudd som tradisjonelt er krevende å oppklare, bidratt til en ytterligere reduksjon i oppklaringsprosenten.

Resultatene for de ulike kriminalitetstypene bidrar alle til den samlede oppklaringsprosenten, men siden de enkelte kriminalitetstypene er av varierende omfang og har ulike resultater vil de ha ulik betydning for utvikling av den samlede oppklaringsprosenten. Siden 2019 er det særlig utviklingen innen vinning-, økonomi- og narkotikalovbruddene som har påvirket den samlede oppklaringsprosenten.

Flere tyverier, bedragerier og færre narkotikaovertrедelser endrer den samlede oppklaringsprosenten

Tyveri og andre vinningslovbruddene har økt i omfang de siste årene, og denne kriminalitetstypen utgjorde 35 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023. Tilsvarende andel i 2019 var 32 prosent, og over den siste femårsperioden har denne typen straffesaker hatt en fallende oppklaringsprosent. Siden kriminalitetstypen utgjør en stadig større andel av de påtaleavgjorte sakene vil resultatene ha større påvirkning på den samlede oppklaringsprosenten. En stor andel av vinningssakene er ikke sentralt prioritert, og i mange slike saker, for eksempel tyveri fra person på offentlig sted, er det utfordrende å finne bevis som kan bidra til å oppklare sakene. Gitt politiets krevende ressursituasjon vurderes det som lite sannsynlig at oppklaringsprosenten for denne sakstypen vil øke i nærmeste fremtid.

Utviklingen innen de påtaleavgjorte økonomilovbruddene har også vesentlig betydning for den samlede oppklaringsprosenten. Økonomilovbruddene har i perioden 2019-2023 utgjort 9 prosent av de påtaleavgjorte sakene. I samme periode er andelen oppklarte økonomilovbrudd redusert fra 35 prosent til 24 prosent.

Trenden med synkende oppklaring av økonomilovbruddene har i hovedsak sammenheng med at en stadig større andel av økonomisakene dreier seg om bedrageri. Dette er en sakstype som varierer i kompleksitet, men som i stadig større grad er preget av profesjonelle aktører som benytter kunstig intelligens og digitale verktøy ved gjennomføringen av lovbruddene. Dette har endret kompetansebehovene på saksområdet, for eksempel knyttet til innhenting og sikring av digitale bevis. Samtidig forutsetter en målrettet innsats på området oversikt over miljøene som står bak bedrageriene. En stor andel av disse er knyttet til organiserte kriminelle nettverk med forgreininger til utlandet.²⁹ Økt kompetanse og større innsats antas på sikt å kunne bidra til økt oppklaringsprosent på dette saksområdet.

Fra å utgjøre 10 prosent av straffesaksporteføljen i 2019 utgjorde narkotikalovbruddene bare 5 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023. I løpet av samme periode er oppklaringsprosenten redusert fra 78 prosent til 61 prosent. Sammensetningen av narkotikasakene har de siste årene endret seg ved at politiet i vesentlig mindre grad oppretter anmeldelser knyttet til bruk av narkotika etter legemiddeloven.³⁰ Dette er saker som i det vesentlige har blitt avdekket gjennom politiets egen kontrollvirksomhet og som i all hovedsak har vært oppklart i det de blir registrert hos politiet. De øvrige narkotikasakene, for eksempel knyttet til innførsel og omsetning av narkotika, er langt mer krevende for politiet å oppklare, og når disse nå utgjør en stadig større andel av sakene vil dette føre til en lavere oppklaringsprosent for narkotikalovbrudd samlet sett. Gitt en fortsatt lav andel anmeldelser for bruk av narkotika vil det være krevende å oppnå en høyere samlet oppklaringsprosent for narkotikalovbruddene.

²⁹ Se for eksempel [Økokrims temarapport om bedrageri \(2023\)](#)

³⁰ Anmeldelsene for 2023 viser at minst to tredjedeler av straffesakene knytta til bruk av narkotika (legemiddeloven) var opprettet i [sammenheng med et trafikklovbrudd](#).

Endringene i kriminalitetsbildet og lovbruddssammensetningen forklarer i stor grad utviklingen med fallende oppklaringsprosent for den samlede saksporteføljen. Endringene tilsier at det vil være krevende med dagens kriminalitetsbilde og ressurser å oppnå en høy oppklaringsprosent samlet sett.

Målet om høy oppklaring står fast

Målet om at politiets etterforskning skal føre til oppklaring står imidlertid fast og er spesielt viktig for de prioriterte sakene. Innen flere av disse sakstypene erfares det fortsatt høy oppklaring. Eksempelvis er 44 personer siktet for drap begått i 2023, og det er ingen saker uten en siktet eller tiltalt gjerningsperson. Når det gjelder påtaleavgjorte drapsforsøk i 2023 ble 90 prosent av sakene regnet som oppklart. Grove narkotikasaker er et annet saksområde med høy oppklaring, og i den siste femårsperioden har bortimot åtte av ti saker blitt oppklart. Imidlertid ser vi en bekymringsfull utvikling i form av lav oppklaringsprosent for andre prioriterte sakstyper som eksempelvis kroppsskade og grov kroppsskade. Den samlede oppklaringsprosenten for disse sakene var 48 prosent i 2023. Dette er noe høyere enn året før, men resultatet er fremdeles klart dårlige enn foregående år hvor oppklaringsprosenten lå mellom 54 og 52 prosent. Mishandling i nære relasjoner er et annet prioritert saksområde hvor man de senere år har registrert en fallende oppklaringsprosent. Oppklaringsprosent er i 2023 på 23 prosent. De prioriterte sakstypene [omtales nærmere i kapittel 5](#).

Skal man opprettholde en høy oppklaringsprosent må etterforskningskompetansen tilpasses utfordringene i kriminalitetsbildet, ressursinnsatsen må være tilstrekkelig og innsatsen i den enkelte sak må målrettes og styres.

4.3 Andelen positive påtaleavgjørelser er redusert

I takt med at oppklaringsprosenten er redusert har også andelen positive påtaleavgjørelser gradvis blitt mindre. Av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble omkring 31 prosent avgjort med en såkalt positiv påtaleavgjørelse i form av forelegg (14,4 prosent), siktelse for tilståelsesdom (4,7 prosent), tiltale (11,6 prosent) eller overføring til konfliktrådsbehandling (0,5 prosent). Til sammenligning utgjorde andelen positive påtaleavgjørelser 39 prosent i 2019.

4.4 Ulike henleggelsesgrunner

Mindre andel saker henlagt pga. manglende opplysninger om gjerningsperson

Den mest anvendte henleggelsesgrunnen i 2023 var *manglende opplysninger om gjerningsmannen*. En sak avgjøres med denne begrunnelsen når det ikke foreligger opplysninger i saken som med rimelig ressursinnsats gjør det mulig å identifisere en gjerningsperson. Sakene avgjøres i stor grad uten etterforskning, og politiets ressursituasjon er i stor grad styrende for om det åpnes etterforskning i sakene. Til sammen 29 prosent av sakene ble avgjort med denne begrunnelsen i 2023, noe som er en mindre andel enn året før hvor tilsvarende andel var 33 prosent.

Større andel saker henlagt på bakgrunn av bevisets stilling

Litt under 14 prosent av sakene ble i 2023 avgjort med begrunnelsen *bevisets stilling*, noe som er en noe større andel enn året før (12 prosent). Det har vært en viss økning i andelen saker henlagt med denne begrunnelsen i de senere år. Avgjørelseskoden benyttes der det er foretatt etterforskning i saken, men bevisene ikke er tilstrekkelig til å kunne treffe en positiv påtaleavgjørelse. Strafferettslig er det strenge beviskrav, og dersom det er tvil om anmeldtes straffeskyld skal saken henlegges etter bevisets stilling.

Det er grunn til å understreke at det i mange av sakene som er henlagt etter bevisets stilling kan være foretatt en omfattende og grundig etterforskning av høy kvalitet som har fordret stor ressursinnsats.

Andelen saker henlagt på grunn av kapasitetsutfordringer øker

I underkant av 5 prosent av de påtaleavgjorte sakene ble henlagt på grunn av *ikke forholdsmessig ressursbruk/manglende saksbehandlingskapasitet*, noe som er en marginalt mindre andel enn året før. Adgangen til å henlegge saker på grunn av ikke forholdsmessig ressursbruk/manglende saksbehandlingskapasitet er i henhold til riksadvokatens rundskriv 3/2016³¹ begrenset og skal som utgangspunkt kun skje i saker med ukjent gjerningsperson. Alvorlige og sentralt prioriterte lovbrudd skal ikke henlegges med denne begrunnelsen, og det er den samlede ressursituasjonen på straffesaksområdet som skal hensyntas ved vurderingen av om en sak skal henlegges ut fra kapasitetshensyn. Saker med kjent gjerningsperson skal i henhold til riksadvokatens føringer kun henlegges med denne begrunnelsen dersom det foreligger særlige grunner og det ikke er benyttet ressurser for å etterforske saken. I 2023 ble dessuten 5,5 prosent av sakene ble avgjort med begrunnelsen *ikke rimelig grunn til å etterforske*. Dette er en økning fra året før hvor andelen var drøyt 3 prosent.

Henleggelse på grunn av kapasitetsutfordringer eller fordi man ikke finner rimelig grunn til å etterforske bør av hensyn til befolkningens tillit til politiet ikke brukes i for stor utstrekning. Ressursituasjonen i politiet rapporteres å være krevende, noe som påvirker etatens kapasitet på straffesaksområdet. Manglende ressurser kan føre til økt bruk av kapasitetshenleggelse og beslektede henleggelse for å frigjøre kapasitet til å etterforske de alvorligste straffesakene, samt for å unngå en oppbygning av restanseporteføljen. I en slik situasjon er det viktig at politiet aktivt styrer straffesaksporteføljen og foretar prioriteringer i tråd med gitt føringer.

Stabil andel henlegges på grunn av tvil om gjerningspersonens tilregnelighet

I 2023 ble cirka 0,9 prosent av de påtaleavgjorte sakene ble henlagt på grunn av *tvil om gjerningspersonens tilregnelighet*. Dette er omtrent på nivå med året før hvor tilsvarende andel var cirka 0,8 prosent. Reglene om strafferettslig skyldene som trådte i kraft 1. oktober 2020³² skal sørge for at straffeansvar ikke gjøres gjeldene overfor den som mangler nødvendig modenhet, sjelig sunnhet eller bevissthet, jf. blant annet Ot. prp nr. 90 (2003–2004)³³. Saker hvor det reises tvil om mistenktes tilregnelighet er ofte svært ressurskrevende og forutsetter et tett samarbeid mellom politiet og helsevesenet. Ved tvil om en gjerningspersons skyldene må påtalemyndigheten nøye vurdere om risikoen for fremtidig lovbrudd tilsier at det er nødvendig med dom på særreaksjon. Dette må vurderes også ved mindre alvorlige lovbrudd som krenker de vernede interesser når faren for en ny, alvorlig handling er nærliggende, jf. Riksadvokatens rundskriv nr. 2/2020 *Utilregnelighetsregler og særreaksjon*.³⁴

³¹ [Riksadvokatens rundskriv nr. 3/2016. Henleggelse på grunn av manglende sakbehandlingskapasitet.](#)

³² [Riksadvokatens rundskriv nr. 2/2020. Utilregnelighetsregler og særreaksjoner.](#)

³³ [Ot.prp. nr. 90 \(2003–2004\). Om lov om straff \(straffeloven\)](#), s. 216

³⁴ [Riksadvokatens rundskriv nr. 2/2020. Utilregnelighetsregler og særreaksjoner.](#) Se kapittel 8 om iverksettelse og gjennomføring av særreaksjon, s. 36-39.

4.5 Saksbehandlingstid

Effektiv straffesaksbehandling er en sentral kvalitetsmarkør

Effektiv straffesaksbehandling er en sentral kvalitetsmarkør omhandlet i riksadvokatens rundskriv nr. 3/2018, Kvalitetsrundskrivet.³⁵ I rundskrivet legges det stor vekt på rettssikkerhet, ikke minst av hensyn til de involverte i straffesakene. Samtidig påpekes det at en hurtig saksbehandling ofte vil bidra til høy oppklaring.

Generelt skal det tilstrebes kort saksbehandlingstid i de sentralt prioriterte sakene og i saker med varetekt og særreaksjoner. Hensyn til ofrene i volds- og seksuallovbruddsakene tilsier at disse sakene må behandles særlig raskt, mens det i vinningssaker begått av gjengangere og mobile kriminelle, er avgjørende med kort saksbehandlingstid for å redusere gjentakelsesfaren. Videre skal det være kort saksbehandlingstid i saker mot personer som var under 18 år på handlingstidpunktet. Her skal spørsmålet om tiltale avgjøres innen seks uker etter at vedkommende er å anse som mistenkt i saken, med mindre hensynet til etterforskningen eller andre særlige grunner tilsier noe annet, jf. straffeprosessloven § 249 annet ledd.

En behandling av straffesakene uten unødig saksbehandlingstid fordrer at politiets etterforskning er formålsstyrt og har tilstrekkelig fremdrift, at etterforskningen avgrenses på en hensiktsmessig måte og at saker uten oppklaringspotensial identifiseres og som et utgangspunkt legges bort uten (ytterligere) etterforskningsinnsats. I saker hvor det utformes en tiltalebeslutning må forberedelser til og avvikling av rettssaken gjennomføres på en måte som fremmer effektivitet.

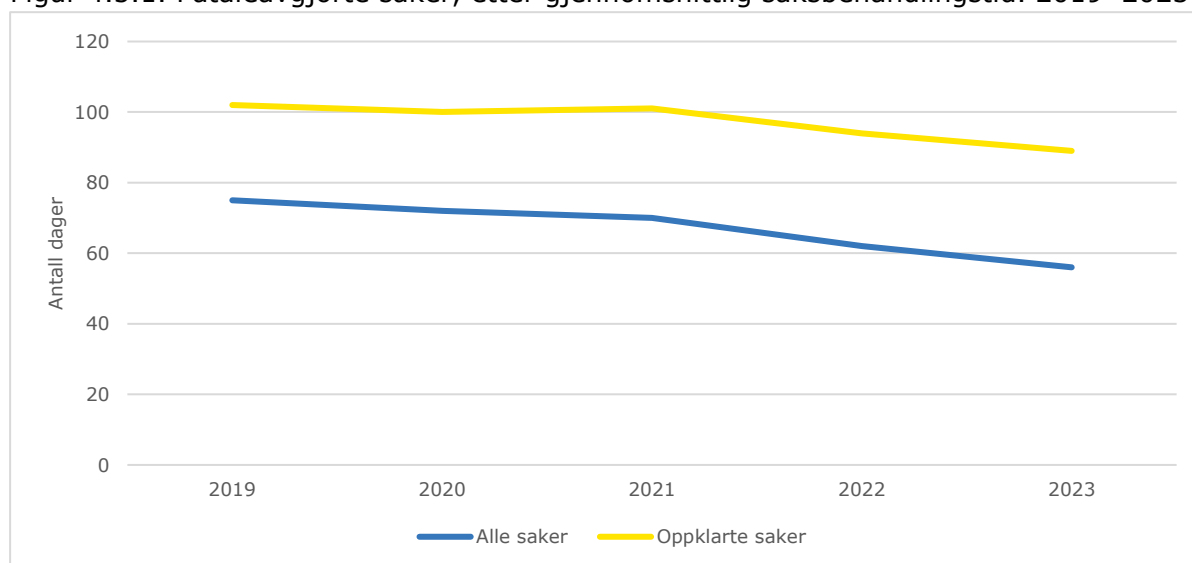
Det er imidlertid viktig å være bevisst kravene til en effektiv straffesaksbehandling ikke innebærer et krav om at politiet skal legge bort så mange saker som mulig uten å gi sakene en adekvat behandling og etterforskningsinnsats. Senest i prioriteringsrundskrivet for 2024 er det innskjerpet at det fordrer en grundig påtale- og politifaglig vurdering av om saken har oppklaringspotensial, og at de kriterier som angis i kvalitetsrundskrivet pkt. 4.1.2 om positive plikter etter EMK til effektiv etterforskning og straffeforfølgning, ikke kan tilsidesettes. Målet om kort saksbehandlingstid skal ikke lede til at man unnlater å gjennomføre nødvendige etterforskningsskritt for å spare tid, og saker skal ikke henlegges utelukkende for å overholde frister. Kvalitet i etterforskningen og målet om høy oppklaring har med andre ord forrang.

Ytterligere reduksjon i saksbehandlingstiden

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for påtaleavgjorte saker viser en fortsatt nedgang – som illustrert i figur 4.5.1. I 2023 tok det i gjennomsnitt 56 dager fra en sak ble opprettet og til det ble fattet en påtaleavgjørelse, som er en markant nedgang målt mot gjennomsnittet for perioden 2019–2022. For saker som ble regnet som oppklarte var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 89 dager. Som beskrevet ovenfor vil imidlertid mange saker først bli endelig avgjorte eller rettskraftige på et senere tidspunkt, særlig for saker som behandles i domstolene.

³⁵ [Riksadvokatens rundskriv nr. 3/2018. Kvalitetsrundskrivet.](#)

Figur 4.5.1. Påtaleavgjorte saker, etter gjennomsnittlig saksbehandlingstid. 2019–2023

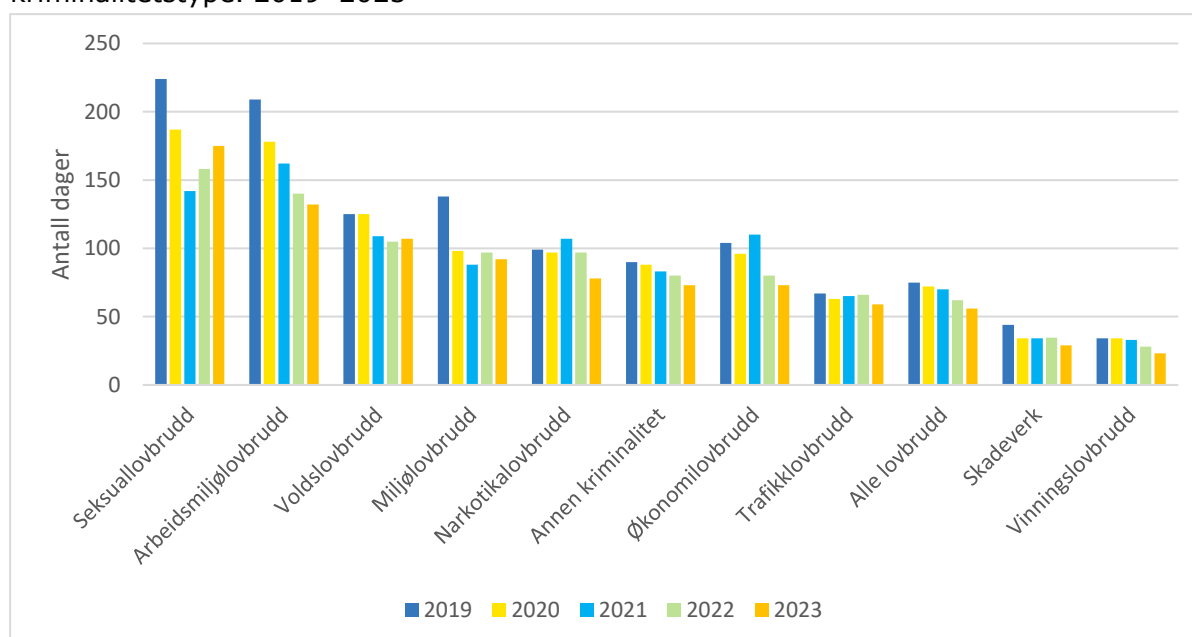
Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

Saksbehandlingstiden varierer for de ulike sakstypene

Det er betydelige variasjoner i saksbehandlingstiden for de ulike kriminalitetstypene, som det fremgår av figur 4.5.2. Som for oppklaringsprosenten må saksbehandlingstiden ses i sammenheng med bevisbildet og hvilke etterforskningskritt som må gjennomføres i de enkelte sakstypene.

Som tidligere beskrevet er vinningslovbrudd den største kriminalitetstypen, og den lave og reduserte saksbehandlingstiden som registreres for tyveri og andre vinningslovbrudd de siste fem årene har relativt stor innvirkning på den samlede saksbehandlingstiden.

Figur 4.5.2. Påtaleavgjorte saker, etter gjennomsnittlig saksbehandlingstid og kriminalitetstype. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

54 prosent av tilrettelagte avhør gjennomført innen frist

Når barn under 16 år³⁶ eller andre særlig sårbare³⁷ er vitner eller fornærmede i straffesaker skal avhørene gjennomføres som [tilrettelagte avhør](#) i tråd med straffeprosessloven §§ 239-239f. I saker som gjelder seksuallovbrudd og bestemte typer voldslovbrudd er det lovbestemt at slike avhør skal gjennomføres ved Statens barnehus, men det kan også gjennomføres i andre typer straffesaker dersom hensynet til vitnet eller fornærmede tilsier det. Avhengig av ulike kriterier for fristberegning skal avhøret som hovedregel skje innen 1-3 uker fra barnet eller den særlig sårbare får status som vitne eller fornærmet i straffesaken.

I 2023 ble det gjennomført nesten 4 200 tilrettelagte avhør, hvorav 3 900 var førstegangsavhør eller supplerende avhør med lovbestemt frist. I tillegg ble det gjennomført nærmere 300 tilrettelagte avhør uten frist (fortsettende avhør). Av de fristbelagte avhørene ble i overkant av 2 100 gjennomført innen lovpålagt frist, hvilket tilsvarer en andel på 54 prosent. 270 av avhørene som ble gjennomført utenfor frist ble gjennomført innen tre dager etter fristdato. Median fristbrudd var 12 dager.

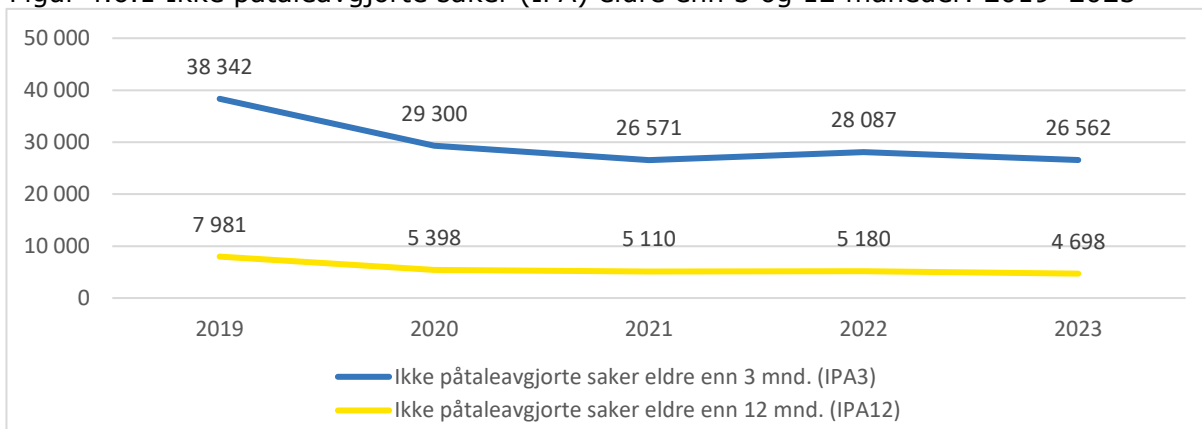
I overkant av 2 100 tilrettelagte avhør ble gjennomført i forbindelse med etterforskning av voldssaker, hvorav mer enn to tredjedeler av avhørene gjaldt mishandling i nære relasjoner. Nærmere 1 550 avhør ble gjort i forbindelse med seksuallovbruddsaker.

4.6 Restanser

Restansene er redusert

Politiet definerer restanser som ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder (IPA3). Som illustrert i figur 4.6.1 var det ved utgangen av 2023 nærmere 26 600 saker i denne restanse-kategorien, som gir en restansegrad på 8,7 prosent.³⁸ Sammenlignet med restanseporteføljen ved utløpet av 2022 er dette en reduksjon mer enn 5 prosent. Av restansene ved slutten av 2023 var 4 700 saker eldre enn 12 måneder, noe som er drøyt 9 prosent færre enn året før og som tilsvarer en restansegrad på drøyt 1,5 prosent.

Figur 4.6.1 Ikke påtaleavgjorte saker (IPA) eldre enn 3 og 12 måneder. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS089

³⁶ I saker som gjelder incest, søskenincest eller seksuell omgang mellom andre nærstående skal også avhør av barn mellom 16-18 år som hovedregel gjennomføres på et barnehus.

³⁷ Særlig sårbare er i stprl. § 239 definert som personer med psykisk utviklingshemming eller annen funksjonsnedsettelse.

³⁸ Restansegrad brukes som indikator for å vurdere størrelsen på politidistriktenes restanseporteføljer opp imot antall innkomne anmeldelser i politidistriktet i samme periode. For politidistriktene skal antall ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder ikke overstige 10 prosent av saksporteføljen. Tilsvarende målkrav for ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 12 måneder er 2 prosent.

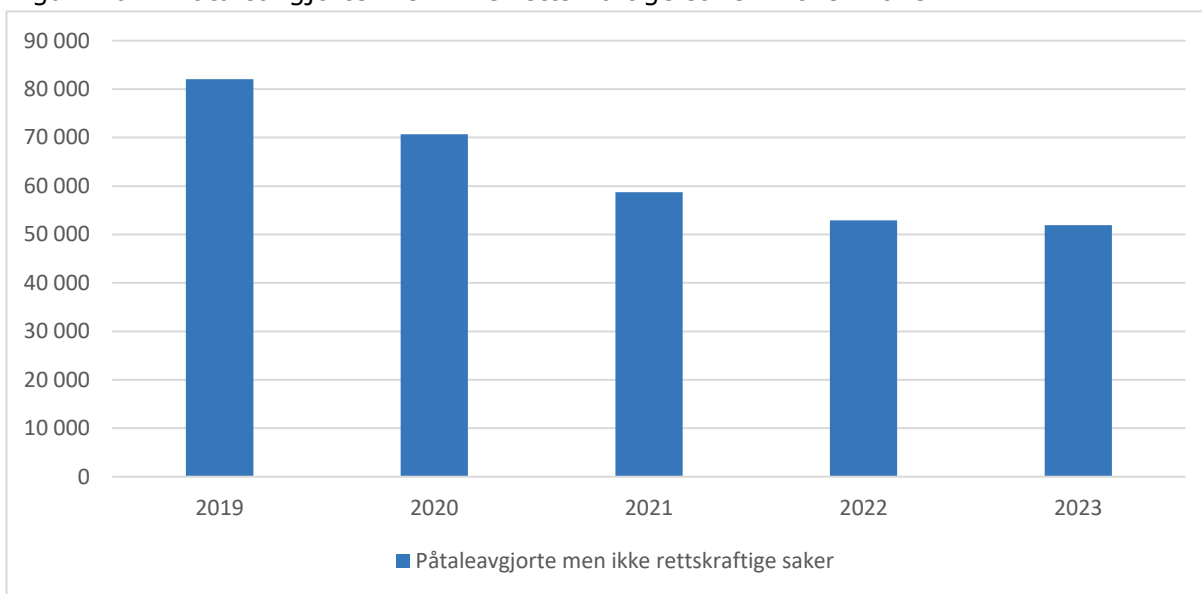
Hver femte restanse er et voldslovbrudd

Bryter vi ned restansene på kriminalitetstyper ser vi at voldslovbruddene utgjør den største andelen av de ikke påtalebehandlede sakene eldre enn tre måneder. Ved utløpet av 2023 utgjorde voldslovbruddene 21 prosent av restansene, mens økonomilovbrudd og vinningslovbrudd hver for seg utgjorde 14 prosent av porteføljen. Blant restansene eldre enn 12 måneder var imidlertid økonomilovbruddene i flertall med 23 prosent, mens volds- og vinningslovbrudd utgjorde henholdsvis 19 og 13 prosent.

Påtaleavgjorte men ikke rettskraftige saker er redusert

De påtaleavgjorte men *ikke* rettskraftige sakene viser en fortsatt nedgang, som illustrert i figur 4.6.2. Dette er eksempelvis saker som er oversendt statsadvokaten med innstilling om påtaleavgjørelse, saker berammet for domstolene eller det er utferdiget forelegg hvor man avventer vedtakelse.

Figur 4.6.2. Påtaleavgjorte men ikke rettskraftige saker. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS089

4.7 Domfellelser, frifinnelser og særreaksjoner

7 prosent av domsavsigelsene resulterte i frifinnelse

Domstolsbehandlingen av saker hvor det tas ut tiltale er en viktig kvalitetssikrings- og rettsikkerhetsgaranti på straffesaksområdet. En for liten andel frifinnelser er ikke tillitsvekkende, mens en for høy andel kan tyde på vilkårlighet eller andre svakheter ved påtaleavgjørelsene. Fordi bevisituasjonen i en sak kan endres under en hovedforhandling, hvor bevisføringen er umiddelbar og muntlig, er det påregnelig at noen saker ender med frifinnelse i retten. Der alvorlige saker ender med frifinnelse er det ved de fleste politidistriktene etablert rutiner som sikrer at sakene blir undergitt evaluering for å finne eventuelle læringspunkter.

Det ble i 2023 avsagt dom for drøyt 50 500 forhold, hvorav i overkant av 7 prosent resulterte i frifinnelse. Frifinnelsesprosenten er med dette på tilnærmet samme nivå som tidligere år. Frifinnelsesprosenten varierer en del for de ulike kriminalitetstypene. Som i foregående år er det en forholdsvis høy frifinnelsesprosent for volds- og seksuallovbruddene, med nesten 12 prosent for voldslovbrudd og i overkant av 10 prosent for seksuallovbrudd i 2023.

Frifinnelsesprosent totalt sett i 2023 vurderes som akseptabel.

Forvaring, tvungent psykisk helsevern og tvungen omsorg

For å verne samfunnet fra personer som har stor risiko for å begå nye og alvorlige lovbrudd kan det i noen tilfeller idømmes svært inngripende og dels også tidsubestemte særreaksjoner. *Forvaring* kan som utgangspunkt idømmes når lovbrøyteren har begått alvorlige lovbrudd som krenker andres liv, liv, helse og frihet og det er en nærliggende fare for at vedkommende på nytt vil begå slike lovbrudd, jf. straffeloven § 40. Overføring til *tvungent psykisk helsevern* er en tidsubegrenset særreaksjon som kan idømmes lovbrøytere som begår alvorlig voldskriminalitet og som retten vurderer å ha sterkt avvikende sinnstilstand på gjerningstidspunktet som medfører utilregnelighet, jf. straffeloven §§ 62 og 20. Dom på *tvungen omsorg* kan idømmes lovbrøytere som har begått alvorlig voldskriminalitet og som ikke kan straffes fordi vedkommende på tidspunktet lovbruddet ble begått var psykisk utviklingshemmet i høy grad, jf. straffeloven § 63. Den som idømmes tvungen omsorg skal ivaretas av spesialisthelsetjenesten og gis opphold i særlige enheter som er spesielt innrettet for å ivareta de domfelte.

Straffbare handlinger begått av personer med alvorlige psykiske lidelser er ofte komplekse, og forutsetter både strafferettslig og helsefaglig kompetanse og forståelse. Det vil ved behandlingen av disse sakene være behov for særlig kompetanse i politiet, som beskrevet i Kripas-rapporten *Vold begått av personer med alvorlige psykiske lidelser*.³⁹

Som det fremgår av en rapport fra *Nasjonal koordineringsenhet for dom til tvungent psykisk helsevern*, som beskriver utviklingen for denne særreaksjonen sett over en 20-årsperiode, ble det i perioden 2002–2021 avsagt 495 slike dommer i perioden, fordelt på 490 personer.⁴⁰ Ettersom en stor andel av disse dommene er tidsubestemte er det til enhver tid mange personer som er under gjennomføring av denne typen særreaksjon, og ved utløpet av 2021 utgjorde denne gruppen 315 personer.

Samlet sett blir disse typene svært inngripende særreaksjoner kun brukt overfor en mindre gruppe personer, som det fremgår av tabell 4.5.1. Det er også betydelig variasjon i hvor mange lovbrudd og forhold som ligger til grunn for disse særreaksjonene.

Tabell 4.5.1. Straffereaksjoner, etter utvalgte særreaksjoner. 2019–2022

	Straffereaksjoner				Gjennomsnittlig antall straffbare forhold per reaksjon			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Forvaring	13	25	25	19	17,8	5,6	7,5	8,6
Tvungent psykisk helsevern	41	44	64	65	11,1	14	12,4	9,6
Tvungen omsorg	:	6	7	8	:	18,7	19,1	23,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå, [statistikkbanktabell 10622](#)

³⁹ [Vold begått av personer med alvorlige psykiske lidelser](#). Kripas, november 2022.

⁴⁰ [20 år med særreaksjonen dom på tvungent psykisk helseverk. Statistikk og utviklingstrekk 2002–2021](#). Nasjonal koordineringsenhet for dom på tvungent psykisk helsevern.

5 Prioriterte kriminalitetsområder

5.1 Organisert kriminalitet og kriminelle nettverk

Økende trussel fra organiserte kriminelle nettverk

I politiets trusselvurdering (PTV)⁴¹ vurderes trusselen fra organiserte kriminelle nettverk som betydelig og økende, blant annet på grunn av økt profesjonalisering, grensekryssende samarbeid og stadig mer komplekse forretningsmodeller. Flere sterkt profittmotiverte kriminelle nettverk opererer i Norge, og mange av disse er involvert i salg, distribusjon og innførsel av narkotika. I kjølvannet av dette er politiet særlig bekymret for et økt konfliktnivå der trusselen fra svenske aktører er fremtredende.

Svenske kriminelle nettverks aktivitet i Norge har økt de senere år, og da spesielt innen narkotikasalg og voldsforbrytelser. Ved gjennomgangen av den krypterte telefontjenesten SkyECC i 2021, så politiet flere eksempler på at norske kriminelle nettverk bestilte draps- og voldshandlinger i Norge av svenske kriminelle. Det er registrert aktivitet fra svenske kriminelle nettverk i samtlige politidistrikt i Norge, og det har i 2023 vært flere alvorlige straffesaker herunder drapsforsøk, utpressing, grove narkotikaforhold og bruk av eksplosiver.

Riksadvokaten beskriver i mål- og prioriteringsskrivet for 2023 følgende om utfordringene knyttet til de kriminelle nettverkene:

"Kriminelle nettverk og -gjenger representerer en betydelig utfordring, blant annet gjennom rekruttering av unge personer til kriminelle miljøer, ofte preget av voldelige interne konflikter. Ved integritetskrenkelse og andre lovbrudd bidrar disse miljøene til å skape utrygghet i befolkningen og lokalsamfunnet. Samtidig representerer de kriminelle nettverkene en uensartet persongruppe. Det dreie seg dels om tunge multikriminelle aktører, dels rotløs ungdom på terskelen til en kriminell løpebane. Særlig nøkkelpersoner som begår alvorlig kriminalitet skal møtes med kontant straffeforfølgning."

Riksadvokaten og politidirektøren har i fellesskap videreført den nasjonale innsatsen mot kriminelle nettverk (KN). KN er gitt som et eget oppdrag i resultatavtalene til samtlige politidistrikt og til særorganene; Kripos, Økokrim, Utrykningspolitiet og Politiets utledningsenhet. Den nasjonale innsatsen skal sikre at norsk politi har en kunnskapsbasert og styrket samhandling i innsatsen mot nettverkene som kan bidra til varig svekkelse av nettverkene i Norge, samt forebygge rekruttering av unge inn i miljøene.

Kapasitetsutfordringer for politidistriktene

Politiets innsats mot organisert kriminalitet har i 2023 særlig vært rettet mot kriminelle nettverk, i tillegg til at enkelte distrikter har jobbet målrettet mot ulike ungdomsgrupperinger for å forebygge rekruttering av unge. Det har videre vært fokus på å sikre verdier som er ervervet fra den kriminelle virksomheten

Politiets innsats synes i alle politidistrikter å være preget av kapasitetsutfordringer og det rapporteres at innsatsen mot den organiserte kriminaliteten ikke er tilstrekkelig, gitt omfanget som er kartlagt i flere etterretningsprodukter. Distriktene opplyser at de jobber med enkelte store saker, men at sakene er ressurskrevende. Det er derfor utfordrende å

⁴¹ [Politiets trusselvurdering 2024](#), 5. mars 2024

jobbe med flere saker parallelt i distriktene. Det er i enkelte saker gitt økonomisk støtte fra Samordningsorganet. Innsatsen fra Samordningsorganet vil være begrenset sett opp mot den totalinnsatsen som må avgis for å gjennomføre etterforskningen av organisert kriminalitet, men den ekstraordinære støtten som Samordningsorganet kan gi vil i mange tilfeller utgjøre den forskjellen som setter distriktene i stand til å prioritere de alvorlige sakene. Det er forutsatt at kriminelle nettverk skal prioriteres ved tildeling av midler fra Samordningsorganet, men det understrekes at også etterforskning mot annen alvorlig kriminalitet kan tildeles midler.

Flere store etterforskninger i Oslo politidistrikt

Alle landets politidistrikter har i større eller mindre grad hatt målrettet innsats mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk, men i det følgende vil Kripos og Oslo politidistrikt sin innsats beskrives nærmere.

Oslo politidistrikt har gjennomført en rekke proaktive etterforskninger for å svekke de kriminelle nettverkens mulighet til å begå kriminalitet og rekruttere nye medlemmer. Å etterforske og ta ut aktører i nettverkene skal bidra til å redusere spenningsnivået i hovedstadsområdet.

Oslo politidistrikt etterforsker også flere store straffesaker mot kriminelle nettverk. Det er vanskelig å oppgi eksakt tall på hvor mange saker som er opprettet da rapporteringspraksis er noe ulik fra de forskjellige etterforskningsenhetene. I enkelte saker har det vært klare indikasjoner på at svenske kriminelle aktører/nettverk har vært involvert.

Økt fokus på inndragning av verdier

Oslo politidistrikt har hatt spesielt fokus på [inndragning av verdier](#) for å svekke nettverkens evne til å hvitvaske verdier og ekspandere sin virksomhet og distriktet opplyser at det er tatt mange verdibeslag med høy verdi i straffesaker ved alle etterforskningsenheter og det er fokus på bruk av hefte for å sikre krav som kan komme i sakene.

Oslo politidistrikt har nasjonalt bistandsansvar for ulike etterforskningsmetoder til andre distrikter og særorgan, og har i 2023 bistått i om lag 100 operasjoner i tillegg til rådgivning og kompetansedeling. Samtlige politidistrikter har fått bistand i løpet av 2023.

Kripos-satsning mot narkotikanettverk

Kripos har en særlig innsats (Hubris) rettet mot nettverk som leverer narkotika til gjengmiljøene på det sentrale Østlandsområdet. Satsingen startet i 2018. Flere av etterforskingssakene er mot aktører i disse nettverkene eller mot aktører som samarbeider med nettverkene og det har vært et særlig fokus på inndragning.

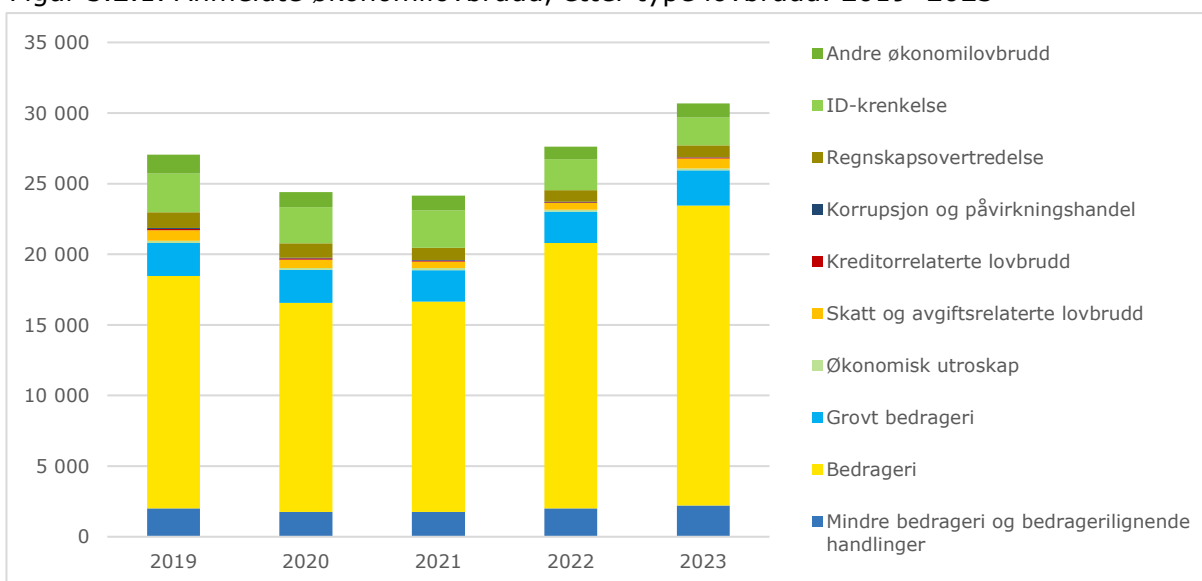
I første tertial 2023 ble det avsagt flere dommer hvor det ble samlet ble inndratt mer enn 16,5 millioner kroner. I siste tertial har det vært gjennomført hovedforhandlinger i ytterligere saker i Hubris-komplekset, og hvor det til sammen er lagt ned påstander om inndragning av ca. 70 millioner kroner.

En aktiv innsats mot de kriminelle nettverkene krever ofte et tett internasjonalt samarbeid og norsk politi har tatt initiativ til og inngått avtaler om Operational Task Force (OTF) med flere land.

5.2 Økonomisk kriminalitet

I 2023 ble det registrert nesten 30 700 anmeldte lovbrudd klassifisert som økonomilovbrudd, noe som er drøyt 11 prosent flere enn året før. Økningen fra året før knytter seg i størst grad til flere bedragerianmeldelser, mens kriminalitetstypen også omfatter et vidt spekter av ulike lovbrudd som skatte- og avgiftsrelaterte lovbrudd, ID-krenkelse, korrupsjon og påvirkningshandel, kreditorrelaterte lovbrudd, regnskapsovertredelser, hvitvasking og andre typer brudd på økonomisk straffelovgivning. I 2023 ble det påtaleavgjort nesten 30 700 økonomilovbrudd, med en oppklaringsprosent på 24 prosent. Dette er en svak nedgang i oppklaringsprosent fra året før. De oppklarte økonomisakene i 2023 hadde en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 202 dager

Figur 5.2.1. Anmeldte økonomilovbrudd, etter type lovbrudd. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

Bedragerier utgjorde 84,5 prosent av alle anmeldte økonomilovbrudd i 2023. De nærmere 26 000 bedragerianmeldelsene representerer en økning på drøyt 12 prosent sammenlignet med året før. Den samlede økningen i økonomilovbrudd er i sin helhet knyttet til at det er anmeldt flere bedragerier, mens antallet andre typer økonomianmeldelser er på nivå med året før. Økokrim anslår i en rapport fra 2023 at tapene i Norge relatert til bedragerier totalt var på over en halv milliard kroner i 2022.⁴²

Bedragerier hvor kriminelle tar i bruk ny teknologi antas å være den formen for bedragerier som øker mest. Som [tidligere beskrevet](#) er 73 prosent av bedragerianmeldelsene i 2023 oppgitt å ha en digitalt relatert modus operandi, men det er ikke mulig å estimere nøyaktig hvor stor andel av straffesakene som er drevet av ny teknologi.

En betydelig andel av alle skatte- og avgiftsrelaterte anmeldelser har utgangspunkt i innrapporterte saker fra Skatteetaten, og de 700 skatte- og avgiftsrelaterte anmeldelsene i 2023 utgjør en markant økning i denne typen anmeldelser. Mye av økningen kan knyttes saker ved Oslo politidistrikt, og økningen henger delvis sammen med nye føringer fra Politidirektoratet som medførte endringer i registreringspraksisen

⁴² [Bedrageri – et samfunnsproblem. Økokrim, juni 2023](#)

for slike saker. Samlet sett ble det registrert 25 prosent flere anmeldelser enn gjennomsnittet for perioden 2019–2022, men samtidig vesentlig færre anmeldelser enn i årene forut for 2019.

Vesentlige utfordringer i politidistriktenes arbeid med økonomisk kriminalitet

Økokrim har i flere år ledet *Prosjekt Øko*, som ble iverksatt av Politidirektoratet og Riksadvokatembetet med sikte på å heve kvaliteten på politiets arbeid med økonomisk kriminalitet. I løpet av 2023 var prosjektet avsluttet i samtlige 12 politidistrikter. Situasjonen ved oppstart, og dermed også de tiltak som har blitt besluttet gjennomført, har variert fra distrikt til distrikt. Graden av implementering har også variert mellom distriktene. Gjennomgående vurderer Økokrim at enkle tiltak er blitt gjennomført, mens det har vært svært liten grad av implementering av nødvendige, ressurskrevende tiltak. Basert på *Prosjekt Øko* vurderer Økokrim det slik at mangel på ressurser, skjerming, kompetanse, samlokalisering og samarbeid mellom påtale og etterforskning har påvirket måloppnåelsen til de fleste av politidistriktene i negativ retning.

I sin rapport "Utredning av organiseringen av politiets innsats mot økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet" oppsummerer Økokrim at politiets kompetansemiljøer innenfor økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet ikke evner å dekke samfunnets behov for bekjempelse av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet.

Det anføres at årsakene til at politiet ikke evner å dekke samfunnets behov, er knyttet til henholdsvis kapasitet og kompetanse i politidistriktene samt prioriteringer og styringen av politidistriktene.

5.3 Arbeidslivskriminalitet

Det rapporteres jevnlig til politiet om mistanke om arbeidslivskriminalitet. Rapporteringene har ofte sammenheng med hvilke bransjer kontrollmyndighetene prioriterer å kontrollere.

Det har i 2023 vært flest rapporteringer om arbeidslivskriminalitet innenfor bygg- og anleggsbransjen, etterfulgt av serverings- og transportbransjen. Innen bygg- og anleggsbransjen rapporteres det hovedsakelig om bruk av ulovlig arbeidskraft, skatte- og avgiftskriminalitet, "svart arbeid" og utnyttning av arbeidstakere.

Når det gjelder serveringsbransjen har det vært mest rapportering på svart arbeid, skatte- og avgiftskriminalitet samt brudd på arbeidsmiljøloven. Det er for denne bransjen en liten økning i rapporteringer sammenlignet med 2022.

Innen transportbransjen har rapporteringene særlig vært knyttet til vare- og persontransport, og i mindre grad til tungtransport. I varetransportbransjen har politiet i størst grad mottatt informasjon om "svart arbeid" og skatte- og avgiftskriminalitet, men også knyttet til hvitvasking.

Politiet har også i 2023 mottatt en del informasjon om bedragerier knyttet til oppsøkende håndverkervirksomhet. Også på dette området er det en betydelig økning i antall rapporteringer sammenlignet med året før.

Behov for bedre statistikk og kunnskapsgrunnlag om arbeidslivskriminalitet

Arbeidslivskriminalitet er en fellesbetegnelse som ikke knytter seg til ett eller flere bestemte straffebud. Det er derfor utfordrende å tallfeste omfanget av arbeidslivskriminalitet med utgangspunkt i registrerte straffesaker, og samtidig vanskelig å presist vurdere politiets innsats mot denne typen kriminalitet. Også på dette området er det i dag manglende muligheter til å registrere ulike modus og fremgangsmåter i straffesakssystemene.

Gjennom oppfølgingen av *Prosjekt Øko* er det i 2023 avdekket et behov for å etablere bedre rutiner for identifisering av de prioriterte sakene, det vil si lovbrudd av alvorlig karakter eller lovbrudd som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig gjennom forvaltningssporet, som skal prioriteres.

Lønnstyveri kom inn som egen bestemmelse i straffeloven (§§ 395 og 396) med ikrafttredelse 1. januar 2022, og i løpet av 2022 og 2023 er det registrert til sammen 190 anmeldelser for lønnstyveri. Det er få dommer for overtredelse av bestemmelsene, og selv om bestemmelsene er relativt nye av dato er det fra riksadvokatens side igangsatt et arbeid for å vurdere om straffelovens bestemmelser om lønnstyveri er anvendelige og hensiktsmessig utformet.

I det tverretatlige "a-krim samarbeidet" pågår det forøvrig et betydelig utviklingsarbeid som vil få betydning for straffesaksarbeidet fremover. A-krim samarbeidet omtales nærmere i en felles årsrapport for etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet.

5.4 Alvorlig vold og mishandling i nære relasjoner

Alvorlig vold og vold mot barn og særlig sårbare fornærmede skal gis prioritet

Det følger av riksadvokatens mål og prioriteringsrundskriv at voldslovbrudd som kan medføre mer enn 6 års fengsel skal gis særlig prioritet. Videre skal vold mot barn og andre særlig sårbare fornærmede og alle overtredelser av straffeloven § 282 (mishandling i nære relasjoner) prioriteres.

Nærmere 34 100 voldslovbrudd ble anmeldt i 2023. Dette er 5 prosent flere enn året før, og det er registrert flere anmeldelser innenfor de fleste typer vold. Tar vi høyde for befolkningsøkningen over tid er imidlertid det registrert voldsnivået i 2023 på nivå med perioden 2017–2019, med 6,2 voldsanmeldelser pr. 1 000 innbyggere.

I 2023 utgjorde voldslovbruddene samlet sett 10 prosent av de påtaleavgjorte sakene, og i overkant av halvparten av sakene ble regnet som oppklarte. Den samlede oppklaringsprosenten for denne typen lovbrudd er gradvis redusert de siste årene. Sammenlignet med 2019 registreres en reduksjon på vel 6 prosentpoeng. Det er imidlertid variasjoner knyttet til de ulike voldslovbruddene og det registreres en fortsatt høy oppklaringsprosent for de sentralt prioriterte sakstypene som eksempelvis drap og forsøk på drap.

Påtaleavgjorte saker som gjaldt kroppsskade og grov kroppsskade hadde i 2023 en samlet oppklaringsprosent på 48 prosent. Dette er en forbedring fra 2022 hvor den var nede på 46 prosent, men resultatet er fremdeles klart dårlige enn foregående år hvor oppklaringsprosenten lå mellom 54 og 52 prosent. Den fortsatt lave oppklaringsprosenten på dette prioriterte saksfeltet er bekymringsfull, og det er vanskelig å peke på konkrete og dokumenterbare årsaker til utviklingen.

Flere drap i 2023

Ifølge Kripos' nasjonale drapsoversikt⁴³ ble det løpet av 2023 registrert 38 drap, hvorav tre var dobbeltdrap. Det er tatt ut siktelse i alle drapssakene, og blant gjerningspersonene var 91 prosent menn, 61 prosent hadde tidligere vært domfelt og 57 prosent var påvirket av alkohol eller andre rusmidler på drapstidspunktet. Kniv var drapsmetoden for drøyt fire av ti drap, og nesten seks av ti drapsofre i 2023 ble drept av noen i en nær relasjon.

Antall drap i Norge er lavt sammenlignet med andre land og har ligget relativt stabilt siste ti år. I gjennomsnitt er det registrert 28 drap hvert år i perioden 2013–2022. De 38 drapsofrene i 2023 utgjør dermed 10 flere enn gjennomsnittet fra foregående år.

I alt er 44 personer siktet for drap begått i 2023, og det er ingen saker uten en siktet eller tiltalt gjerningsperson.⁴⁴ Når det gjelder påtaleavgjorte drapsoversøkt i 2023 ble 90 prosent av sakene regnet som oppklart.

16 prosent færre mishandlingssaker enn i 2017

I 2023 ble det registrert nesten 3 150 anmeldelser for mishandling i nære relasjoner. Det er 2,5 prosent flere enn året før, men om lag halvparten av økningen skyldes at flere utenlandske domfellelser mot norske borgere for mishandling er registrert i straffesaksregisteret. Blant mishandlingsanmeldelsene for øvrig er så godt som alle oppgitt å ha gjerningssted i Norge. Samlet sett er omfanget av registrert mishandling i

⁴³ [Drap i Norge 2013–2023: Nasjonal drapsoversikt. Kripos, 2024](#)

⁴⁴ Se [Kripos' Nasjonale drapsoversikt for 2023](#).

nære relasjoner vurdert til å være på nivå med året før, men samtidig ble det registrert 2,5 prosent færre anmeldelser enn gjennomsnittet for perioden 2019–2022.

Siden mishandlingsbestemmelsene ble innført 1. januar 2006 skiller 2017 seg ut som året med flest registrerte straffesaker. Sammenlignet med de vel 3 700 anmeldelsene i 2017 representerer antallet saker i 2023 en reduksjon på nesten 16 prosent. Politidistriktene har ulike utvikling for denne typen saker, men de fleste politidistrikter har registrert en nedgang i denne perioden. Ser vi på antall fornærmede i enkeltsakene er det også snakk om en generell nedgang, og det har over tid vært en reduksjon både av saker med én registrert fornærmet og saker med flere ofre.

Fremdeles lav oppklaringsprosent for mishandling i nære relasjoner

Kjernen i anvendelsesområdet for straffelovens bestemmelser om mishandling i nære relasjoner⁴⁵ er den vedvarende og gjentagende mishandlingen som samlet sett danner et mønster som resulterer i at den som rammes må leve i et "regime" preget av kontinuerlig utrygghet og frykt.⁴⁶ Oppklaringsprosenten har i de senere år vært lav på saksområdet og dette videreføres i 2023 med en oppklaringsprosent på 23 prosent. Dette er samme resultat som i 2021 og 2022, men en reduksjon fra 2019 og 2020 hvor 29 prosent ble regnet som oppklart.

Oppklaringsprosenten beregnes normalt på tidspunktet for påtaleavgjørelse. Som beskrevet ovenfor kan det imidlertid skje endringer i påtalestatus etter at en straffesak er påtaleavgjort og frem til saken er rettskraftig. Dersom vi måler oppklaringsprosenten ut ifra tidspunktet for *rettskraftig* avgjørelse blir utviklingen delvis forskjøvet. Blant mishandlingssaker som ble rettskraftig avgjort i perioden 2019–2022 var oppklaringsprosenten relativt stabil, med et gjennomsnitt på 25 prosent. For sakene som ble rettskraftige i 2023 hadde derimot oppklaringsprosenten falt til 20 prosent. Det henger hovedsakelig sammen med en reduksjon i antallet positive påtaleavgjørelser, i all hovedsak tiltalebeslutninger, i disse sakene. I 2023 resulterte kun 10 prosent av de rettskraftige mishandlingssakene i positiv påtale, mot et gjennomsnitt på 18 prosent for foregående fire år.

Det er uvisst hva som er årsaken til den vedvarende lave oppklaringsprosenten på saksområdet, samt uklart hva som er årsaken til den nedgangen som er registrert i den siste femårsperioden. Erfaringsmessig er saker om mishandling i nære relasjoner utfordrende å bevise, da de typisk finner sted i hjemmet og uten eksterne vitner. Samtidig er det mange fornærmede som vegrer seg for å forklare seg for politiet, og i noen tilfeller ligger de anmeldte forholdene langt tilbake i tid. At det over tid har vært en høy frifinnelsesprosent i saker ført for retten (i 2023 mellom 17-20 prosent) kan også ha medført en noe strengere bevisvurdering i sakene og dermed flere henleggelse på grunn av bevisets stilling.

Tiltalekompetansen i saker om mishandling i nære relasjoner ble delegert til politiet 1. juli 2023. Statsadvokatene har i 2023 gjennomført en rekke fagledelsestiltak opp mot saksfeltet i politidistriktene. Dette omfattet blant annet tilsyn, fagdager for kompetanseoverføring knyttet til fenomenforståelse og utfordringer knyttet til bevissituasjonen i sakene. Tilsynene er gjennomført enten som sakinspeksjoner, kvalitetsundersøkelser eller pålegg om foreleggelse av saker. Det er ikke utarbeidet en samlet rapport etter tilsynene, men et hovedinntrykk er at etterforskning ofte ikke er tilstrekkelig formålsstyrt, etterforskningsplaner benyttes ikke i tråd med nasjonale

⁴⁵ Straffeloven 2005 §§ 282-283

⁴⁶ Jf. blant annet [HR-2019-621-A](#) avsnitt 18, [HR-2019-1936-U](#) og [HR-2019-1787-A](#).

føringer og digitale spor gis for liten oppmerksomhet. Enkelte funn indikerer også at etterforskningsmiljøene har for liten fenomenforståelse.

Statsadvokatene har fulgt opp tilsynene med blant annet fagdager for kompetanseoverføring i politidistriktene. Det er videre gjennomført videreutdanning ved Politihøgskolen, hvor Riksadvokatembetet har bidratt i opplæring, og embetet har utgitt revidert rundskriv om vold i nære relasjoner. Det forventes at innsatsen på saksområdet vil bidra til å sikre kvaliteten på etterforskningen av sakene.

Rapportering på sammenheng mellom saksbehandlingstid og opplæring

Politidistriktene er i brev fra Politidirektoratet bedt om å vurdere utviklingen for den samlede opplæringsprosenten sett i forhold til utviklingen av saksbehandlingstiden, deriblant for noen av de prioriterte sakstypene som mishandling i nære relasjoner og alvorlige voldslovbrudd. Det fremkommer at ressursituasjonen i mange politidistrikter er krevende noe som medfører at nødvendige etterforskningskritt ikke lar seg gjennomføre så raskt som ønsket og at det er krevende å etablere nødvendig avhørskompetans.

I en presset ressursituasjon er god prioritering av sakene, gode etterforskningsplaner og en aktiv styring og tilskjæring av sakene viktig. Likeledes er en hensiktsmessig organisering sentralt for å sikre at et slikt særlig alvorlig saksområde prioriteres i henhold til faglige føringer. Flere erfarer at en organisering med flere etterforskningsenheter og påtaleavsnitt lokalisert ulike steder i de geografiske enhetene gjør det utfordrende å bygge gode robuste kompetansmiljøer.

Utvidet mulighet til å bruke omvendt voldsalarm (OVA) fra 8. april

Ny straffeprosesslov § 222 g (vedtatt desember 2023) gir politiet mulighet til å beslutte elektronisk kontroll ved bl.a. brudd på besøksforbud, såkalt omvendt voldsalarm (OVA). Fra og med 8. april vil påtalemyndigheten i politiet ha anledning til å beslutte OVA på visse vilkår.

Hittil har kontaktforbud med elektronisk kontroll blitt idømt av domstolen i forbindelse med hovedforhandling i straffesaken. I gjennomsnitt ble det i perioden 2020–2023 lagt ned påstand om OVA i snaut 50 straffesaker hvert år, mens det i samme periode årlig ble idømt OVA i 21 saker.

Tverrfaglig arbeidsmetodikk for voldsutsatte i nære relasjoner

Oslo politidistrikt etablerte "Prosjekt November" i 2015 etter oppdragsbrev fra Politidirektoratet og som en del av tiltak nr. 44 i Regjeringens handlingsplan "Et liv uten vold" (2014-2017). Hensikten var å prøve ut en samarbeidsmodell fra Sverige der politiet og hjelpeapparat i fellesskap gir bistand til voldsutsatte og pårørende i samme lokale.

I 2020 besluttet Oslo politidistrikt å opprette Seksjon for risikoanalyse og kriminalitetsforebygging av vold i nære relasjoner (RISK) ved Stovner politistasjon. Arbeidsmetodikken var tuftet på erfaringer gjort fra "Prosjekt November".

Regjeringen ønsker å etablere denne arbeidsmetodikken i alle landets politidistrikt over tid. I tildelingsbrevet⁴⁷ til politiet for 2024 har Politidirektoratet fått i oppdrag å etablere RISK-arbeidsmetodikken i én geografisk driftsenhet (GDE) i Nordland, Sør-Vest og Sør-Øst politidistrikt. Etableringen skal tilpasses lokale forhold, og skal gi et bedre tilbud til

⁴⁷ [Tildelingsbrev 2024, Politiet, Justis- og beredskapsdepartementet, 23. desember 2023](#), jf. mål 2 – *Kriminaliteten er lav*, oppdrag 6.

utsatte for vold i nære relasjoner. Implementeringen skal evalueres fortløpende med et langsiktig mål om å etablere RISK i alle landets politidistrikter.

5.5 Seksuallovbrudd og internettrelaterte overgrep

Store enkeltsaker bidrar til årlige svingninger i statistikken

I 2023 ble det anmeldt i overkant av 850 voldtekter av barn under 14 år,⁴⁸ som er 19 prosent flere enn året før. Siste års økning kan i sin helhet knyttes til ett omfangsrikt sakskompleks i 2023 hvor én gjerningsperson ble siktet for stort antall digitale overgrep mot barn under 14 – begått over den siste femårsperioden. Flertallet av disse overgrepene er begått via digitale flater, og brorpartene av sakene kvalifiserer til straffelovens bestemmelser som voldtekt av barn under 14 år.⁴⁹ I 2022 var ikke denne typen anmeldelser preget av tilsvarende store enkeltsaker, og når vi holder utenfor den store saken fra 2023 er omfanget av denne typen overgrepssaker omtrent på nivå med året før. Generelt er det også slik at en betydelig andel av anmeldte voldtekter av barn under 14 år gjelder [forhold som ligger lengre tilbake i tid](#), og at statistikken dermed kun delvis beskriver nåsituasjonen.

I løpet av 2023 ble det anmeldt nesten 1 600 anmeldelser som dreide seg om befatning med overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn, som er 23 prosent flere enn gjennomsnittet for 2019–2022. Siden 2015 har denne typen lovbrudd hatt betydelig årlig variasjon i antall straffesaker. For eksempel ble det i 2016 og 2019 registrert henholdsvis 850 og 950 slike anmeldelser, mens antallet i 2017 og 2018 var omkring det dobbelte.

Disse svingningene i anmeldelser er ikke nødvendigvis et uttrykk for endringer i den yngste befolkningens utsatthet for seksuallovbrudd fra år til år. Heller var anmeldelsene i 2017 og 2018 et resultat av svært omfangsrike sakskomplekser knyttet til digitale seksuallovbrudd, hvor enkelte etterforskningsløp fører til avdekkingen av et stort antall ofre og tilsvarende mange straffesaker. Disse sakene gjelder gjerne forhold som er begått i løpet av flere år. Som beskrevet i [Strasak-rapporten for 2021](#) var det også slik at de ti gjerningspersonene i 2017-2018 som hadde fleste anmeldte forhold stod bak hele 15 prosent av de registrerte seksuallovbruddene disse årene.

I likhet med voldtekt av barn under 14 år er statistikken over saker som gjelder overgrepsmateriale mv. sensitiv for disse omfangsrike sakene, og de kan for enkelte år også gi utslag i den overordnede utviklingen i registrerte seksuallovbrudd. Disse omfangsrike enkeltsakene er i stor grad er begått via digitale flater, de er gjerne anmeldt i ett og samme år og de gjelder forhold som ofte er begått noe tilbake i tid. Som illustrert i figur 5.5.1 er det likevel betydelige forskjeller på disse to lovbruddstypene når det gjelder gjerningstidspunkt. For voldtekt av barn under 14 år er det ikke uvanlig at

⁴⁸ Straffeloven 2005 §§ 291-294 og Straffeloven 1902 § 192. Etter 1902-loven ble denne typen lovbrudd betegnet som "seksuell omgang med barn under 14/10 år".

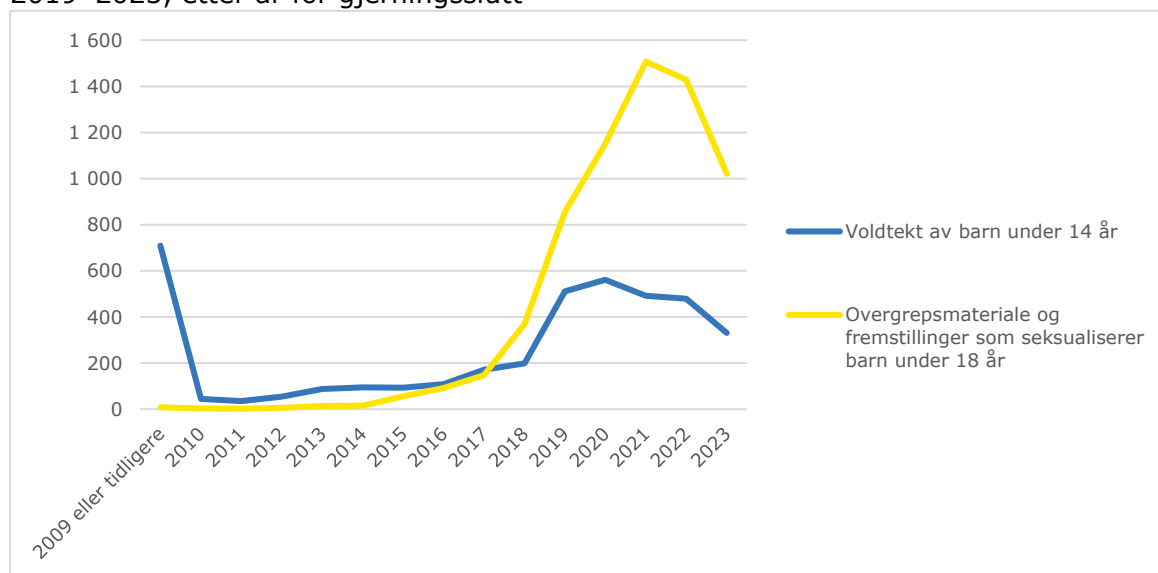
⁴⁹ Straffeloven 2005 § 299 og § 302 omfatter handlinger der noen får hhv. barn under 14 år og barn mellom 14 og 16 år "til å utføre

handling som svarer til seksuell omgang med seg selv", i tillegg til den som fysisk gjennomfører tilsvarende handlinger mot barn i disse

aldersgruppene. Formuleringene i disse bestemmelsene er teknologinøytrale, og omfatter på den måten også digital voldtekt eller seksuell omgang, f.eks. begått via webkamera eller videostrømming via sosiale medier eller digitale plattformer. Allerede i 2011 kom den første dommen hvor en nordmann ble dømt for voldtekt uten at han selv var tilstede, men ved at barn utførte seksuelle omgang med seg selv etter tvang/trusler fra gjerningspersonen.

forholdet anmeldes først når fornærmede er voksen, noe som gjenspeiles i den gjennomsnittlige anmeldelsestiden på 5,7 år. Selv om også mange anmeldelser knyttet til overgrepsmateriale mv. gjelder forhold som ligger noe tilbake i tid er den gjennomsnittlige anmeldelsestiden for slike lovbrudd på 215 dager.

Figur 5.5.1. Voldtekt av barn under 14 år og overgrepsmateriale mv. anmeldt i perioden 2019–2023, etter år for gjerningsslutt

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

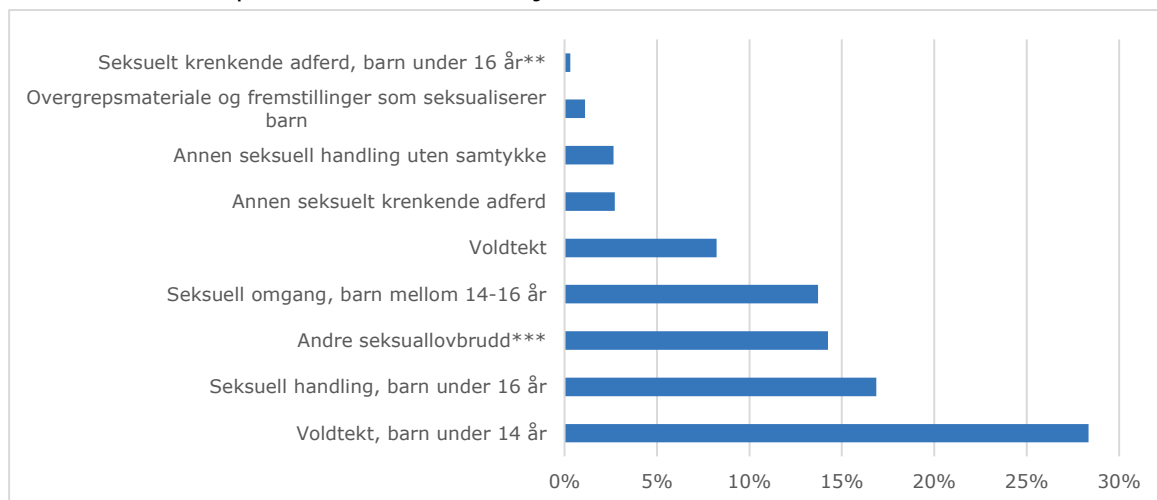
Seksuallovbrudd mot barn har lengst anmeldelsestid

39 prosent av registrerte seksuallovbrudd i perioden 2019–2023 ble anmeldt til politiet innenfor én uke etter gjerningen. Det er likevel ikke uvanlig at det går lang tid fra overgrepet finner sted til det blir anmeldt, og studier viser også at politiet får kjennskap til kun en mindre andel av vold og overgrep.⁵⁰ Derfor er det også betydelige forskjeller i hvor gamle forhold som omfattes av de anmeldelsene, og på grunn av en andel svært gamle forhold var den gjennomsnittlige anmeldelsestiden for seksuallovbrudd i 2019–2023 på 650 dager.

Seksuallovbrudd mot barn har lengre anmeldelsestid enn andre typer seksuallovbrudd. Voldtekt av barn under 14 år er den typen seksuallovbrudd som har klart størst andel eldre forhold. Som det fremgår av figur 5.5.2 har 28 prosent av disse sakene en anmeldelsestid på fem år eller mer, og enkelte slike saker gjelder forhold fra mange tiår tilbake. Av de anmeldte voldtektene (ekskl. barn under 14 år) hadde 8 prosent – eller i gjennomsnitt 130 anmeldelser hvert år – en anmeldelsestid på fem år eller mer.

⁵⁰ Se for eksempel Dale, M. T. G., Aakvaag, H. F., Strøm, I. F., Augusti, E. M., & Skauge, A. D. (2023). *Omfang av vold og overgrep i den norske befolkningen*. Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress

Figur 5.5.2. Anmeldte seksuallovbrudd, etter type lovbrudd og prosentandel med anmeldelsestid* på fem år eller mer. Gjennomsnitt 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

* Anmeldelsestid angir differansen (antall dager) mellom datoen for gjerningsslutt og dato for anmeldelse til politiet

** Seksuelt krenkende adferd mot barn under 16 år ble tatt inn som et selvstendig straffebed ved ikrafttreddelsen av ny straffelov i 2015, og det ble samtidig opprettet en korresponderende statistikkgruppe (kode for lovbrudd i politiets registre). Seksuelt krenkende adferd mot barn under 16 år med gjerningsår før 2015 blir i statistikken klassifisert som "Annen seksuelt krenkende adferd" – selv om forholdet anmeldes etter 2015. For seksuelt krenkende adferd mot barn under 16 år er den lave andelen med anmeldelsestid på fem år eller mer derfor noe misvisende.

*** "Andre seksuallovbrudd" omfatter mange ulike typer seksuallovbrudd, f.eks. incest, kjøp av seksuelle tjenester, misbruk av overmaktsforhold og grooming.

Dersom et seksuelt overgrep blir anmeldt lenge etter gjerningen vil det kunne ha betydning for politiets etterforskning. Når det anmeldte forholdet ligger tilstrekkelig langt tilbake i tid vil det for eksempel kunne begrense mulighetene for å innhente fysiske og digitale bevis, samtidig som det kan vanskeliggjøre avhørssituasjonen overfor involverte parter og vitner.

Statistisk sentralbyrå (SSB) har i sine analyser av seksuallovbrudd gjennom straffesakskjeden sett på betydningen av anmeldelsestid for utfallet av ulike typer straffesaker.⁵¹ Med utgangspunkt i lovbrudd som ble anmeldt til politiet i 2010 ser imidlertid ikke anmeldelsestiden i seg selv ut til å være avgjørende for oppklaringen av en sak. Det er imidlertid grunn til å tro at seksuallovbrudd mot barn som er begått via digitale plattformer, som utgjør en vesentlig større andel av anmeldelsene i dag enn i 2010, har større potensial til sikring av digitale spor og bevis – uavhengig av anmeldelsestiden.

30 prosent digitale seksuallovbrudd i 2023

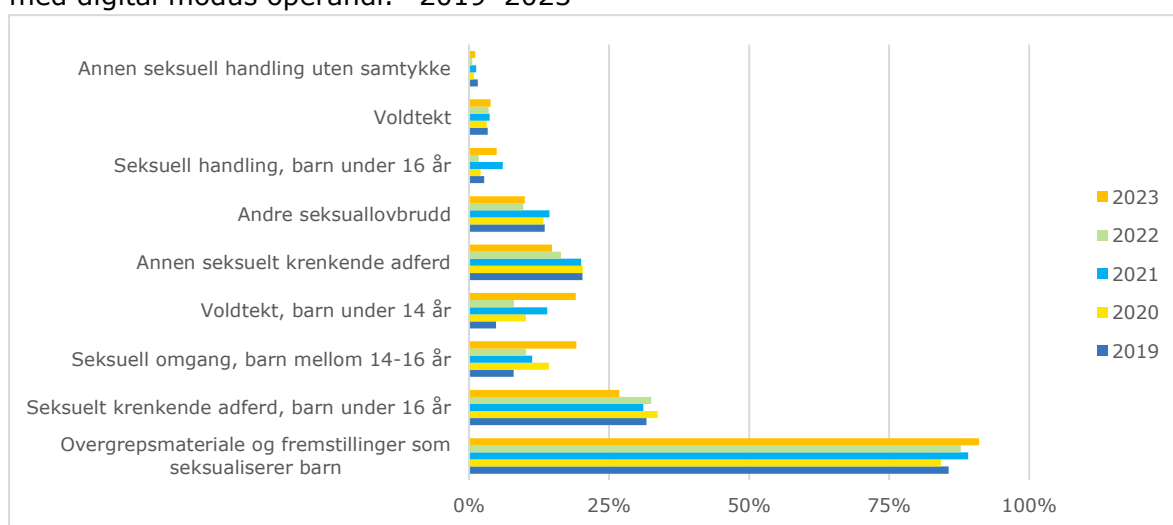
Til tross for årlige svingninger i statistikken er det likevel tydelige indikasjoner på at befolkningens – og særlig barn og unges – risiko for å bli utsatt for seksuallovbrudd har økt som følge av den økte tilstedeværelsen på sosiale medier og digitale plattformer. Åtte

⁵¹ [Stene, Reid J. \(2020\). Statistikk om familievold og lovbrudd mot barn i straffesakskjeden 2010–2017. Statistisk sentralbyrå: Rapporter 2020/22](#)

prosent av respondentene i Politiets innbyggerundersøkelse for 2023⁵² oppga at de var bekymret for å bli utsatt for seksuelle overgrep eller krenkelser på digitale plattformer.

Straffelovens bestemmelser om seksuallovbrudd er teknologinøytrale, det vil si at de ikke har et eksplisitt skille mellom fysiske overgrep og overgrep der gjerningspersonen ikke selv er til stede. Kunnskap om omfang og utbredelse av digitale seksuallovbrudd baserer seg på den registrerte informasjonen om *modus operandi*,⁵³ og selv om modus operandi ikke har den samme presisjonen som straffesaksstatistikk for øvrig gir en indikasjon på omfanget. Samlet sett var 30 prosent av alle anmeldte seksuallovbrudd i 2023 registrert med en digital modus operandi. Klart størst andel var registrert for saker som gjaldt befatning med overgrepsmateriale, samt en vesentlig andel i seksuallovbrudd mot barn for øvrig.

Figur 5.5.3. Anmeldte seksuallovbrudd, etter type lovbrudd og prosentandel registrert med digital modus operandi.⁵⁴ 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

Monitorering av norske IP-adresser avdekker seksuallovbrudd mot barn

Det siste tiåret har det vært et økt tilfang av anmeldte seksuallovbrudd som er begått via digitale flater, og i motsetning til "tradisjonelle", fysisk overgrep er avdekkingen av digitale seksuallovbrudd i større grad avhengig av politiets egen kontrollvirksomhet. Utviklingen for denne type straffesaker har blant annet sammenheng med et styrket internasjonalt samarbeid på området og utviklingen av verktøy og mekanismer for å monitorere norske IP-adresser.

Tidlig på 2000-tallet utviklet Kripos et dataverktøy som kunne monitorer enkelte fildelingsnettverk for å finne ut hvem som laster ned/deler seksualiserte filmer og bilder

⁵² [Politiets innbyggerundersøkelse 2023. Verian, 2024](#)

⁵³ Modus operandi for registrerte straffesaker er en merking av fremgangsmåte eller andre kjennetegn ved et lovbrudd. For enkelte typer

lovbrudd er det såkalt tvungen modus, som i praksis betyr at man ikke kan opprette en straffesak uten å registrere minst én modus operandi. Modus operandi kan si noe om omfanget saker som f.eks. er merket med digitale eller nettrelaterte fremgangsmåter. Siden merkingen er gjort manuelt i sak for sak må man ta høyde for en feilmargin, og det er ikke en uttømmende kilde til statistikk.

⁵⁴ Følgende modus operandi er talt med i beregningene av digitale seksuallovbrudd: Andre data-teknisk, digital; Datakrim; Datamaskiner og nettverk; Internett; Seksuelle dokumenterte overgrep.

av barn. Grunnplattformen ble gitt videre til FBI som utviklet ICACCOPS,⁵⁵ som Kripos aktivt tok i bruk i 2013. Med dette verktøyet kan norsk politi opprette straffesaker mot personer som laster ned seksualiserte filmer og bilder av barn fra flere fildelingsnettverk.

Ved bruk av dette verktøyet ble det i 2021 avdekket i overkant av 121 sporede norske IP-adresser som lastet ned/delte overgrepsmateriale av barn. På bakgrunn av dette opprettet Kripos 65 straffesaker. Tilsvarende antall sporede IP-adresser i 2023 var 200, som førte til opprettelsen av 110 straffesaker.

Politiet prioriterer å opprette straffesaker på de personene som ut fra en risikoveileder har en høy sannsynlighet for å begå nye overgrep. Etterforskningen av personer som har hatt befatning med overgrepsmateriale har i noen tilfeller avdekket et stort antall seksuallovbrudd i tillegg til straffesaken som opprettes som følge av informasjon om IP-adresser.

National Center for Missing & Exploited Children (NCMEC) er et delvis offentlig organ i USA hvor en av oppgavene er å motta informasjon fra amerikanske tjenestetilbydere på internett hvor det er mistanke om at noen utnytter barn seksuelt. Denne informasjonen videregirer NCMEC til myndighetene i landet hvor gjerningspersonen og/eller offeret bor. I 2016 undertegnet norsk politi en avtale med NCMEC som gjorde at politiet fikk tilgang til å laste ned informasjon om norske gjerningspersoner og ofre fra NCMEC. Dette ga norsk politi muligheten til å få informasjon om IP-adresser som fortsatt kunne spores og identifisere gjerningspersoner og/eller ofre. De siste årene har tips fra NCMEC til Norge økt betraktelig.

⁵⁵ Internet Crimes Against Children Task Force (ICAC) ble opprettet i 1998 av Justisdepartementet i USA, og er et nasjonalt koordineringsorgan for bekjempelsen av digital kriminalitet mot barn og unge. ICAC Child On-line Protection System (ICACCOPS) ble utviklet blant annet med utgangspunkt i grunnplattformen utviklet av Kripos.

5.6 Barne- og ungdomskriminalitet

I 2023 ble det fattet en påtaleavgjørelse i nesten 21 800 forhold der mistenkte, siktede eller domfelt var under 18 år på gjerningstidspunktet. Det er 28 prosent flere enn både året før og sett opp mot det årlige gjennomsnittet for perioden 2019–2022. Siste års økning gjelder alle politidistrikter, de fleste alderstrinn og for både svært aktive lovbrutere og blant de som kun er registrert med ett straffbart forhold i løpet av året. Volummessig er økningen størst for mindre alvorlige forhold, samtidig som det er en bekymringsfull utvikling knyttet til alvorlig kriminalitet begått av barn og unge.

Usikker pandemi-effekt

Selv om siste års økning i den registrerte ungdomskriminaliteten er relativt kraftig, er det grunn til å se utviklingen over en lengre tidsperiode. Generelt bør analyser av kriminalitetsutviklingen på tvers av pandemiperioden gjøres med forbehold, og for barn og unge spesielt er det grunn til å lese kriminalitetsutviklingen med varsomhet. Barn og unge er en av gruppene som trolig i størst grad ble rammet av begrensningene som fulgte av smittevernstiltak og nedstengning av samfunnet. Utover de faktiske nedstengningene av skoler og barnehager har kartlegginger vist at svært mange tjenester og tilbud til barn og unge var sterkt redusert under pandemien.⁵⁶ Ettersom det også var betydelige regionale forskjeller i hvor inngripende smittevernstiltakene var og hvor lenge disse varte, vil effekten og opplevelsen av tiltakene ha betydelige regionale variasjoner. Dette gjør at år-for-år- og distrikt-for-distrikt-sammenligninger trolig er heftet med betydelig usikkerhet, og at trendene bør ses over noe tid.

Det er også uklart i hvilken grad det vil være potensielle seneffekter av pandemiperioden og smittevernstiltakene. Nedstengningen av skoler og mange andre arenaer for barn og unge skaper usikkerhet rundt hvorvidt lovbrudd begått mot og av barn og unge ble fanget opp av politiet og andre, eller om vi i årene som kommer vil se et tilfang av lovbrudd som skjedd under pandemien. Ut ifra straffesaksstatistikken ser dette foreløpig ikke ut til å være tilfelle: mens 83 prosent av de påtaleavgjort 2023-forholdene også har et gjerningstidspunkt i 2023, var andelen lavere i perioden 2019–2022.⁵⁷ Det indikerer at 2023-forholdene i noe større grad enn tidligere beskriver nåsituasjonen.

Økende ungdomskriminaliteten siden 2015 – "pauset" under pandemien?

Ser vi utviklingen over en lengre tidsperiode er 2015 et "bunnpunkt" for den registrerte ungdomskriminaliteten. I kjølvannet av et relativt høyt og stabilt nivå av ungdomskriminalitet på midten av 2000-tallet ble det fra 2007/2008 og frem til 2015 registrert store, årlige fall i ungdomskriminaliteten.⁵⁸ Nedgangen gjaldt både de eldste og yngste ungdommene, og var særlig knyttet til den generelle reduksjonen i vinningskriminalitet. Sett over en lengre tidsperiode har utviklingen i registrerte barne- og ungdomskriminalitet i Norge mange likhetstrekk med tilsvarende utvikling i Sverige og Danmark, hvor trendene overordnet sett følger det samme mønsteret som i Norge.⁵⁹

⁵⁶ [Sektorrapport om folkehelse, 2021. Folkehelsedirektoratet](#)

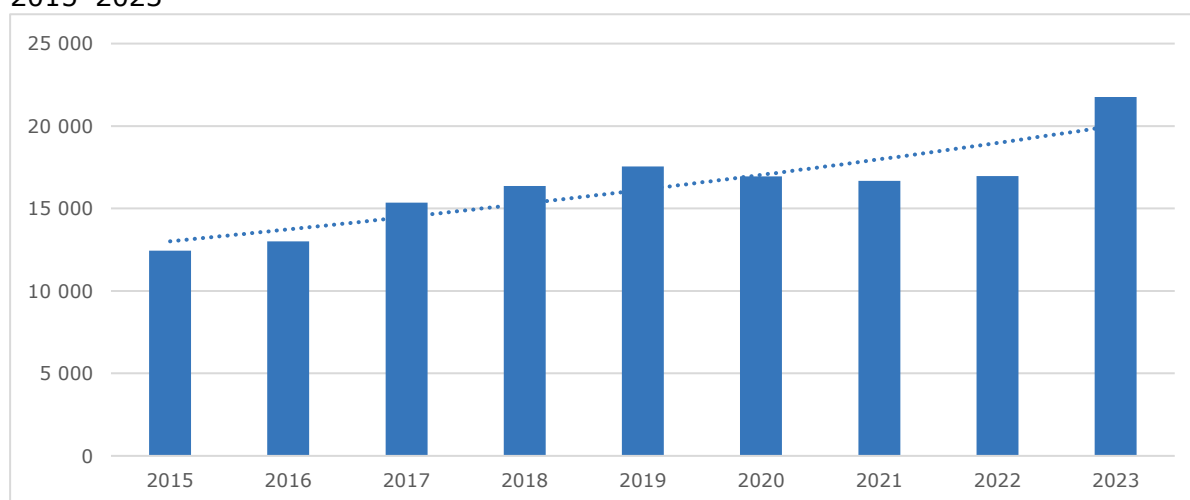
⁵⁷ 2019 (77 prosent), 2020 (79 prosent), 2021 (81 prosent) og 2022 (83 prosent)

⁵⁸ Se Statistisk sentralbyrås statistikk over *Etterforskede lovbrudd*, [statistikkbanktabell 09416](#). Mens det i perioden 2004–2008 i gjennomsnitt var 13,8 siktede personer per 1 000 innbyggere i aldersgruppen 5-17 år, var tilsvarende andel 7,3 i 2015.

⁵⁹ Se for eksempel det danske Justitsministeriets rapport [Udvikling i børne- og ungdomskriminalitet 2012–2021](#) og Bråttsforebyggende råds (BRÅ) [offisielle kriminalstatistikk](#) for Sverige. Det er noe usikkerhet ved sammenligning av kriminalstatistikk på tvers av landegrenser, blant annet på grunn av ulik straffelovgivning og av hensyn til ulikhet i registreringspraksis og tellemåter. Til tross for disse forbeholdene er overordnede utviklingsbildet for barne- og ungdomskriminaliteten siste 15-20 år svært likt i Norge, Sverige og Danmark

Fra 2015 og frem til 2019 blir imidlertid den nedadgående trenden avløst av en årlig økning i påtaleavgjorte forhold med gjerningspersoner under 18 år, før utviklingen flatet ut under pandemiårene. Mens den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten i 2023 representerer en økning fra den foregående fireårsperioden, er økningen større målt mot bunnpunktet i 2015. Likevel er 2023-nivået markert lavere enn slutten av 2000-tallet, spesielt når man tar høyde for befolkningsveksten i samme periode. Overordnet sett er det nærliggende å tolke nivået av barne- og ungdomskriminalitet i 2023 som en forlengelse av trenden i perioden 2015–2019, og ikke nødvendigvis som en eksplosiv økning fra pandemiårene – som illustrert i figur 5.6.1.

Figur 5.6.1. Påtaleavgjorte forhold der mistenkt, siktet eller domfelt er under 18 år. 2015–2023

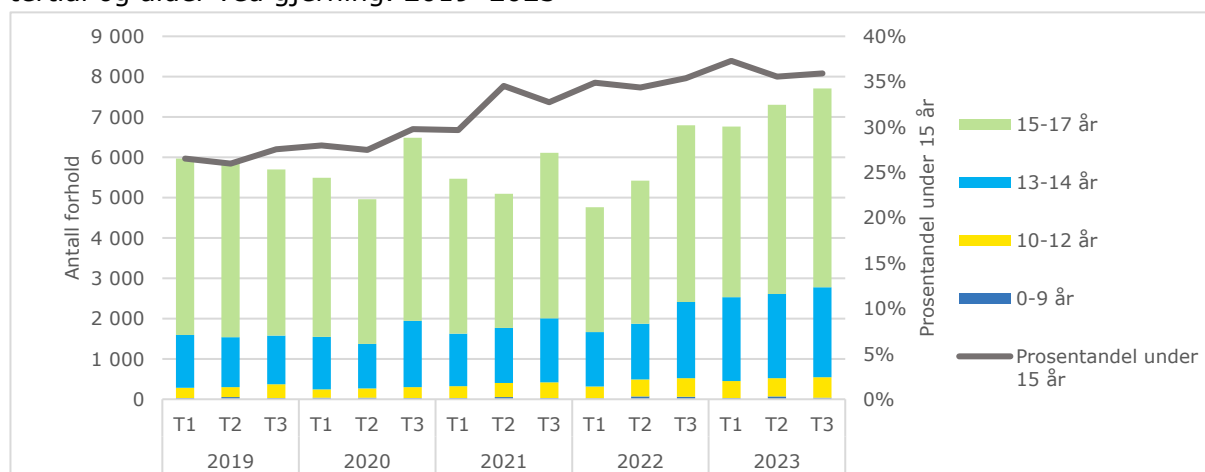
Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

Mer enn en tredjedel under 15 år i 2023

Det er fremdeles slik at ungdom i alderen 15-17 står bak flertallet av de påtaleavgjorte forholdene. I 2023 var nesten 13 900 påtaleavgjorte forhold knyttet til denne aldersgruppen, noe som utgjør i underkant av 64 prosent av alle forhold der barn og unge er registrert som mistenkt, siktet eller domfelt. Personer i aldersgruppen 13-14 år var registrert med drøyt 6 400 forhold, mens nesten 1 400 forhold var knyttet til barn i alderen 10-12 år.

Antall påtaleavgjorte forhold for 15-17 åringer i 2023 representerer en økning på 26 prosent fra året før, og drøyt 17 prosent flere enn det årlige gjennomsnittet for perioden 2019–2022. Selv om det i antall er registrert langt færre forhold knyttet til barn under 15 år viser straffesaksstatistikken at økningen er enda større for denne gruppen, og økningen gjelder særlig for 13- og 14-åringene. Disse to alderstrinnene er registrert med 38 prosent flere påtaleavgjorte forhold enn i 2022. Samlet sett stod de under 15 år bak 36 prosent av alle påtaleavgjorte forhold mot barn og ungdom under 18 år i 2023. Tilsvarende prosentandel i 2019 var 27 prosent – slik det fremgår av figur 5.6.2.

Figur 5.6.2. Påtaleavgjorte forhold der mistenkt, siktet eller domfelt er under 18 år, etter tertial og alder ved gjerning. 2019–2023

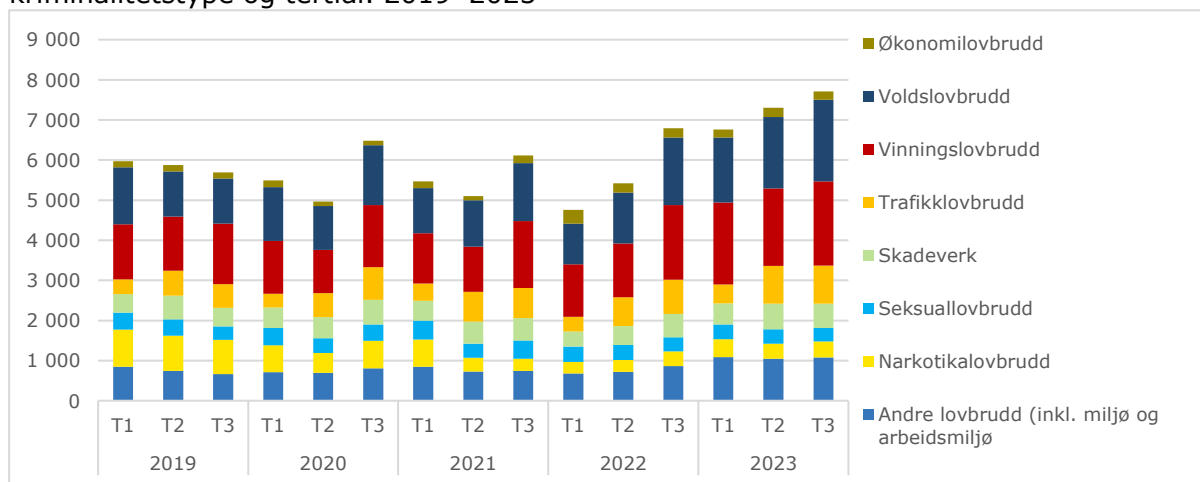
Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

Blant de påtaleavgjorte forholdene knyttet til personer under 15 år viser siste års utvikling klart størst økning i Oslo politidistrikt, mens også Vest, Sør-Vest og Øst politidistrikt har registrert en markant økning sammenlignet med 2022. Sett over den siste femårsperioden gjelder økningen samtlige politidistrikt. Det kan ikke utelukkes at det har skjedd endringer anmeldelsesrutiner og -terskler, for eksempel blant dagligvarekjeder (mindre tyveri) og transportselskaper (skadeverk) som har bidratt til økningen.

Størst økning for mindre alvorlige forhold

Den samlede økningen i ungdomskriminalitet knytter seg i størst grad til flere registrerte vinnings- og voldsforhold, samt forhold klassifisert som *annen kriminalitet*. Særlig er det mindre alvorlige forhold som i volum bidrar mest til utviklingen. I 2023 gjaldt nærmere 3 600 forhold mindre tyveri, mens 2 700 og 1 300 forhold gjaldt henholdsvis kroppskrenkelse og trusler. Samlet sett tilsvarte utviklingen for disse lovbruddstypene 40 prosent av den totale økningen i U18-forhold. Det er også registrert markant flere forhold som knytter seg til hensynsløs adferd og skadeverk, og for begge disse gruppene av lovbrudd er det registrert 25 prosent flere forhold enn året før.

Figur 5.6.3. Påtaleavgjorte forhold der mistenkt, siktet eller domfelt er under 18 år, etter kriminalitetstype og tertial. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

Bekymringsfull utvikling også for alvorlig kriminalitet

Antallet forhold i 2023 som gjelder seksuallovbrudd, herunder voldtekt,⁶⁰ er markert færre enn i foregående år. Det er imidlertid andre utviklingstrekk ved den registrerte kriminaliteten som gir grunn til bekymring. I 2023 ble det påtaleavgjort nesten 350 forhold for grov kroppskrenkelse, som er en betydelig økning fra det årlige gjennomsnittet på 215 slike forhold i perioden 2019–2022. I vurderingen av hvorvidt en voldshendelse kvalifiserer til grov kroppskrenkelse virker momentet om at kroppskrenkelsen *er begått av flere i fellesskap* å være særlig relevant i U18-saker. I hele den siste femårsperioden er omkring åtte av ti forhold som gjelder kroppskrenkelse knyttet til straffesaker med mer enn én registrert gjerningsperson. Selv om *andelen* slike forhold som er begått i fellesskap med andre er stabil, er det altså en betydelig økning i *antallet* slike voldshendelser.

Straffesaksstatistikken viser også et forhøyet nivå av grovere vold med gjerningspersoner under 18 år. Samlet sett ble det overfor barn og ungdom påtaleavgjort 330 forhold som gjaldt kroppsskade og grov kroppsskade; en markant økning fra det fireårige gjennomsnittet på 250 forhold i perioden 2019–2022. For denne typen vold er det i likhet med grov kroppskrenkelse en vesentlig andel som er begått i fellesskap, men for denne typen saker er det ofte også benyttet kniv eller andre våpen. Forhold som gjelder kroppsskade – og særlig grov kroppsskade – kjennetegnes dessuten ved at skadefølgen fra volden i mange tilfeller er betydelig.

Utviklingen i slike grovere voldsforhold kan ha sammenheng med økningen i forhold blant barn og unge som gjelder ulovlig bevæpning på offentlig sted. I 2023 ble det påtaleavgjort drøyt 520 slike forhold, som er 54 prosent flere enn foregående fire år. Flertallet av disse forholdene gjelder bevæpning med kniv eller knivlignende gjenstander. Det er i 2023 dessuten registrert en vesentlig økning i barn og unge som blir registrert for brudd på brann- og eksplosjonsvernloven og for fremkalling av fare for allmennheten ved brann.

I 2023 ble det påtaleavgjort nesten 600 forhold for ran der mistenkt, siktet eller domfelt var under 18 år. Det er en økning på 37 prosent målt mot gjennomsnittet for de foregående fire årene, og som for grovere vold er det i et flertall av ranene registrert mer enn én gjerningsperson. Sammenlignet med året før er det registrert størst økning i ran i Oslo politidistrikt, samtidig som Oslo er et av få politidistrikter som har færre ransforhold i 2023 enn i gjennomsnittet for perioden 2019–2022. Kontrollert for lovbruddshyppighet i løpet av året ser vi at store deler av ransøkningen i 2023 kan knyttes til personer som har begått 10 eller flere forhold.

Seks prosent av gjerningspersonene stod for nesten én tredjedel av forholdene

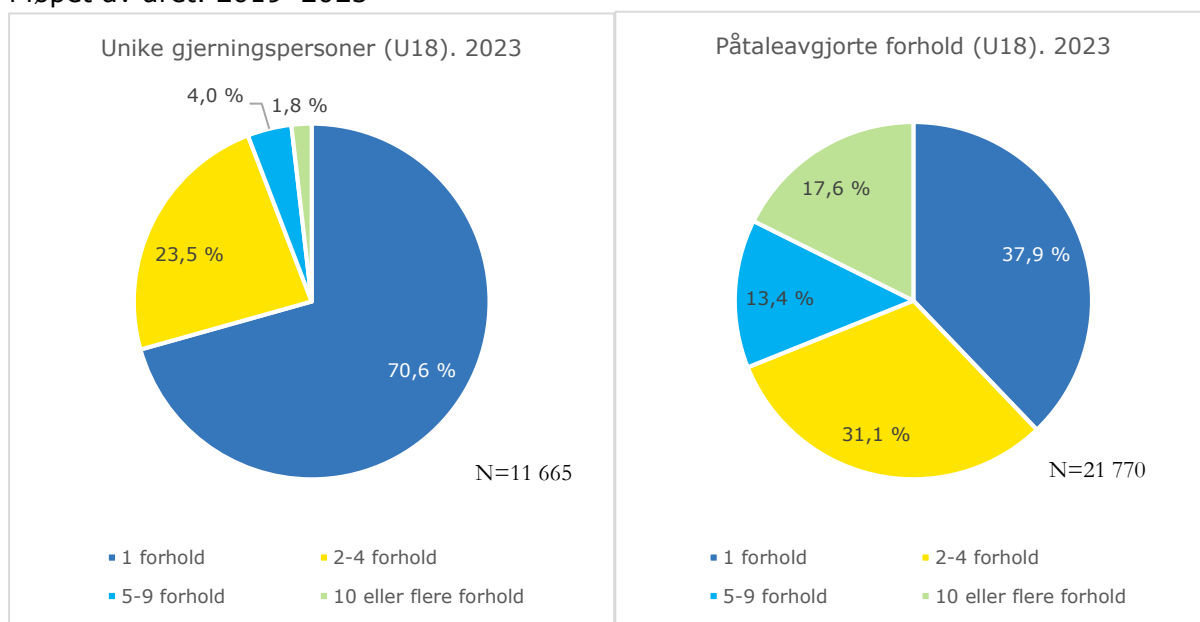
En fordeling av de påtaleavgjorte forholdene etter antallet *unike gjerningspersoner* kan si noe om lovbruddshyppigheten blant barn og unge. Straffesakstallene for 2023 viser at i overkant av 8 200 forhold med gjerningsperson under 18 år er knyttet til personer som kun er registrert med ett forhold i løpet av året. Disse utgjør nesten 71 prosent av de unike gjerningspersonene i 2023, og de tilsvarende andelenene for foregående fire år ligger også omkring 70 prosent. I overkant av 2 700 personer er registrert med 2-4 forhold, 470 personer står oppført med 5-9 forhold, mens drøyt 200 personer er mistenkt, siktet eller domfelt for 10 eller flere forhold. I 2023 er det en økning i antall unike personer i alle disse gruppene sammenlignet med perioden 2019–2022, men selv om personer med

⁶⁰ De 339 voldtektsforholdene med gjerningsperson under 18 år i 2023 representerte en reduksjon på 21 prosent sammenlignet med gjennomsnittlig antall slike forhold i perioden 2019–2022.

10 eller flere forhold er relativt få i antall, står de for den klart største prosentvise økningen i 2023.

Til tross for at de mest aktive lovbrøtterne under 18 år (5 eller flere forhold) bare utgjør snaut 6 prosent av gjerningspersonene, står de bak en stor andel av de påtaleavgjorte forholdene. Til sammen var denne gruppen på 680 barn og ungdom registrert med nærmere 6 800 forhold i 2023, og denne gruppen står bak mer alvorlige forhold enn de som kun begår ett forhold. Som illustrert i figur 5.6.4 står disse mest aktive gjerningspersonene for nærmere én tredjedel av alle påtaleavgjorte forhold i 2023.

Figur 5.6.4. Påtaleavgjorte forhold og unike gjerningspersoner (U18), etter antall forhold i løpet av året. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

Redusert saksbehandlingstid tross stor økning i U18-forhold

Forhold med gjerningspersoner under 18 år hadde i 2023 en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 39 dager fra gjerningspersonen ble registrert i saken og til det ble fattet en påtaleavgjørelse. For forhold som blir regnet som oppklarte var saksbehandlingstiden 34 dager. Dette er en markert forbedring sammenlignet med perioden 2019–2022, og den laveste saksbehandlingstiden i den siste femårsperioden. I 2023 ble 71 prosent av forholdene påtaleavgjort innenfor den lovbestemte fristen på 42 dager,⁶¹ mens oppklaringsprosent har ligget stabilt rundt 80 prosent i hele den siste femårsperioden.⁶²

⁶¹ Frist for behandling av saker hvor gjerningspersonen er under 18 år følger av straffeprosessloven § 249 annet ledd. Som hovedregel skal saken etterforskes og påtaleavgjøres innen seks uker (42 dager) etter at vedkommende ble ansett som mistenkt i saken.

⁶² Personer som er under 15 år på gjerningstidspunktet er under den strafferettslige lavalder, som betyr at de ikke kan ilegges en straffereaksjon. I 2023 var 36 prosent av de påtaleavgjorte forholdene med mistenkt, siktet eller domfelt under 18 år knyttet til personer under den strafferettslig lavalder. Den store majoriteten (92–95 prosent) av disse forhold blir avgjort som "Henlagt, mistenkte under 15 år" eller "Henlagt, mistenkte under 15 år – oversendt barnevernet". Etter politiets klassifisering regnes disse avgjørelsene som oppklarte, og bidrar til at forhold knyttet til personer under 18 år samlet sett har en relativt høy oppklaringsprosent sammenlignet med andre aldersgrupper.

Tverrsektorielt samarbeid for utsatte barn og unge

Forebygging av kriminalitet blant unge krever tverrfaglige tiltak som adresserer mulige bakenforliggende årsaker. Det knyttes en særlig bekymring til at stadig yngre barn begår kriminalitet, og politiet har begrensede virkemidler mot denne gruppen. Politiet har et bredt samfunnsmandat og etterforskning av kriminalitet er et viktig ansvar, men i forebygging av barne- og ungdomskriminalitet er ikke politiet den mest sentrale aktøren. Ansvaret ligger på flere sektorer og krever samhandling for felles måloppnåelse. Her har politiet en rolle – sammen med andre og hvor det er behov for felles problemforståelse av arbeid knyttet til forebygging av ungdomskriminalitet på strategisk nivå, på tvers av sektorer.

Politidirektoratet deltar i et tverrsektorielt samarbeid (KUBU) der 13 etater jobber sammen for bedre samordnede tjenester og mer helhetlig innsats for barn og unge. Etatssamarbeidet har som mål å gi bedre koordinerte tiltak og innsatser slik at barn, unge og familiene deres skal få nødvendig hjelp og oppfølging, uavhengig av hvilken tjeneste eller forvaltningsnivå som er ansvarlig. Barne- og ungdomskriminalitet er et prioritert tema i dette samarbeidet

Etatssamarbeidet skal utvikle hensiktsmessige strukturer for dette tverrsektorielle samarbeidet, herunder utforske hvordan man kan organisere seg for å fremme samarbeidet og Politidirektoratet er utpekt som ansvarlig for oppfølgingen av en egen arbeidsgruppe for temaet for barne- og ungdomskriminalitet.

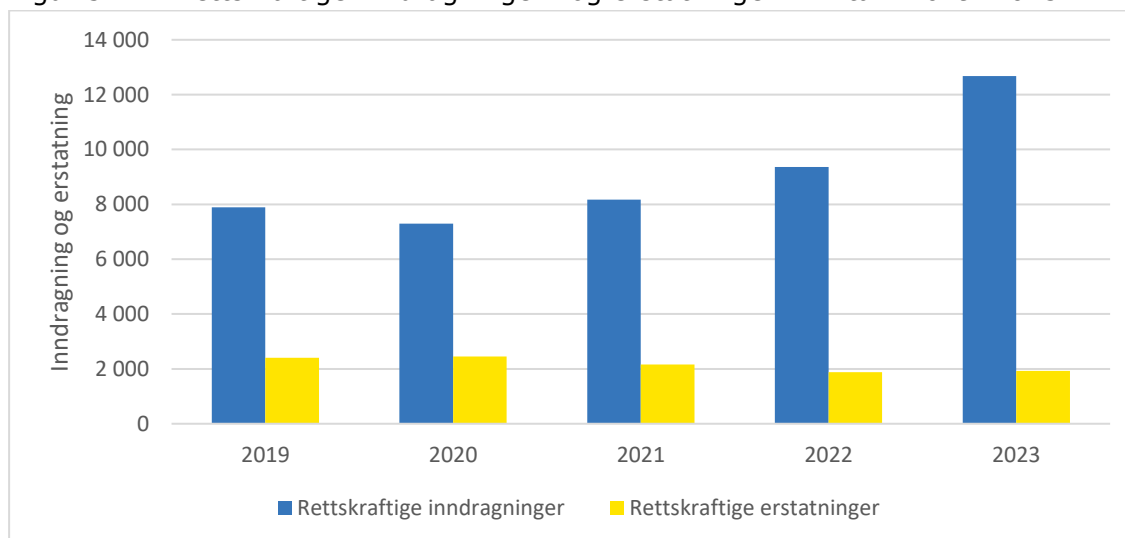
5.7 Inndragning

Betydelig flere inndratte gjenstander fra kriminell virksomhet

Som illustrert i figur 5.7.1 ble det i 2023 registrert vesentlig flere inndragninger enn i foregående fire år. De nesten 12 700 registrerte inndragningene i 2023 var 55 prosent flere enn gjennomsnittlig antall inndragninger i perioden 2019–2022. Inndragningene fordeles i statistikken etter året inndragningen ble rettskraftig,⁶³ og økningen i 2023 henger hovedsakelig sammen med at det ble registrert flere rettskraftige inndragninger etter hjemlene i straffeloven § 69. Summen av de rettskraftige inndragningene i 2023 var 145,3 millioner kroner.

Det som inndras etter strl. § 69 er ting som er frembrakt ved, har vært gjenstand for eller har vært brukt eller bestemt til bruk ved en straffbar handling. Selv om det vil være et element av fratakelse av verdier for mange av gjenstandene som inndras etter strl. § 69 er det også en rekke andre gjenstander i denne kategorien. I underkant av halvparten av disse gjenstandene er inndratt i forbindelse med narkotikasaker og omfatter for eksempel selve narkotikaen eller utstyr brukt i forbindelse med narkotikalovbruddene. Andre eksempler på inndratte gjenstander etter strl. § 69 er våpen, ammunisjon og smuglervarer. Inndragninger etter strl. §§ 67-68 er på tilsvarende nivå som tidligere år. Økningen i inndragninger etter strl. § 69 er positiv.

Figur 5.7.1. Rettskraftige inndragninger* og erstatninger*. Antall. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), pr. 5. februar 2024

* Rettskraftige inndragninger baserer seg på fryste tall per 1. januar etter statistikkåret, med unntak av tallene for 2021 som er hentet ut 5.2.2024. Tall for rettskraftige erstatninger er hentet fra registeret 5.2.2024.

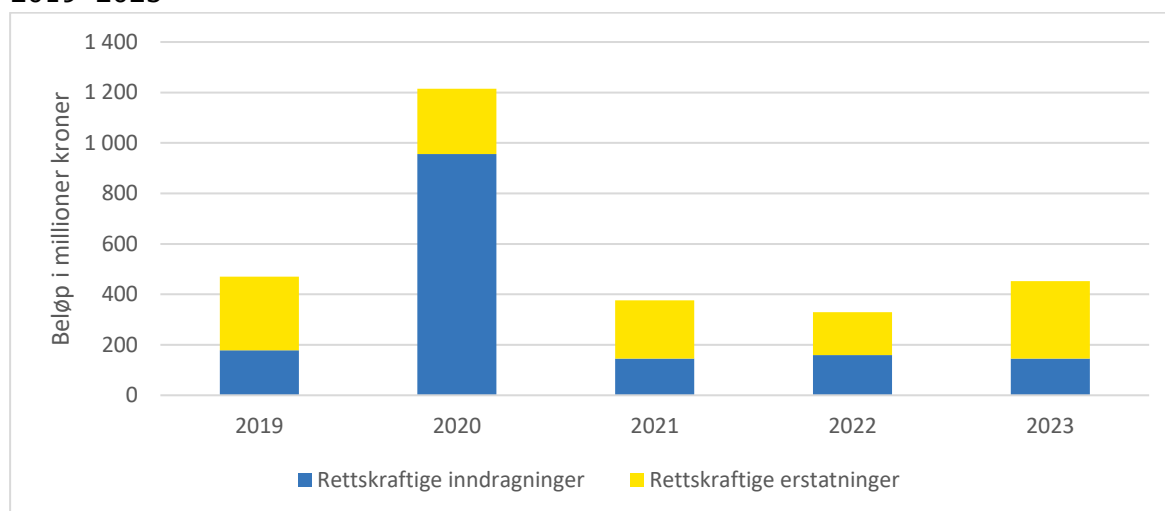
Med bakgrunn i måten inndragningene registreres i straffesaksregisteret på antas det at inndragningstallene for 2023 vil øke noe utover i 2024. Statistikken påvirkes også av

⁶³ Det tar i flere saker noe tid mellom rettskraft og registrering av dommen i politiets systemer. Konsekvensen er at tallene fortsetter å øke for foregående år også etter 31.12. Sammenligning av tall som trekkes ut i starten av et nytt år med tall som trekkes ut for tidligere år blir derfor ikke helt korrekt for gjengivelse av inndragningsresultatene fordi tallene for det siste året ikke fullt ut reflekterer inndragningen for det aktuelle året. Eksempelvis er tallene for 2021 og 2023 tatt ut av registeret 05.02.24, og viser inndratt beløp for disse årene på hhv. 189,3 og 153,1 MNOK. Ser vi på fryste tall for de samme årgangene, det vil status per 1. januar etter statistikkåret, er beløpene hhv 145,5 og 145,3 MNOK. Tallene for 2023 gir altså ikke komplett bilde av inndragningsresultatene i 2023 per nå. De fryste tallene per 1.1. påfølgende år som vist i figur 5.6.4.a indikerer en flat utvikling av inndratt beløp

enkeltsaker slik at det må kunne påregnes variasjoner fra år til år. Det er derfor vesentlig å se utviklingen over flere år for å beskrive trender på inndragningsfeltet. Det gir imidlertid begrenset analytisk verdi å se på gjennomsnittlig inndratt beløp for perioden 2019–2023, som illustrert i figur 5.6.4.b, ettersom inndragningstallene i svært stor grad påvirkes av én stor narkotikasak som ble rettskraftig i 2020. En annen utfordring er at inndragningstallene viser totalt idømt inndragning, men ikke hvor stor andel av pengene som politiet har sikret på domstidspunktet. En økning eller nedgang i tallene vil av den grunn ikke fullt ut reflektere hvor store summer politiet faktisk har inndratt. Samlet sett er den overordnede trenden at totalt rettskraftig inndragningsbeløp for 2023 var på tilsvarende nivå som tidligere år.

I mange saker, særlig innen økonomisk kriminalitet, skjer fratakelsen av verdier gjennom erstatning og ikke inndragning. Idømt erstatning fra enkelte utvalgte statistikkgrupper utgjør derfor en del av den samlede fratakelsen av verdier. De drøyt 1 900 rettskraftige erstatningene i 2023 var omtrent på samme nivå som i 2022, men likevel 13 prosent færre enn gjennomsnittet for perioden 2019–2023. Det samlede beløpet for rettskraftige erstatninger i 2023 – 307 millioner kroner – er likevel markant større enn både året før og gjennomsnittet for perioden 2019–2022 – som det fremgår av figur 5.7.2.

Figur 5.7.2. Rettskraftige inndragninger og erstatninger. Beløp i millioner kroner (MNOK). 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), pr. 5. februar 2024

Kraftig økning i verdibeslag

Sikring av verdier, særlig tidlig i etterforskingen, er viktig for å kunne muliggjøre inndragningskrav. Det er derfor positivt at det har vært en markant økning i 2023 av registrert sikring av verdier gjennom beslag. I 2023 ble det foretatt verdibeslag i nesten 1 250 straffesaker, og beslagene hadde en samlet verdi på 242 millioner kroner. Det er godt over en tredobling av gjennomsnittlig antall saker med verdibeslag i foregående fire år, og det har samtidig vært en økning i den samlede verdien til verdibeslagene. I 2023 ble det foretatt heftelser i forbindelse med 32 straffesaker til en samlet verdi på 71 millioner kroner. Dette er både i antall og samlet verdi omtrent på nivå med året før, men utgjør en markant økning sammenlignet med årene 2019–2021. Det rapporteres at årsaken til økningen er en kombinasjon av flere faktorer, deriblant økt fokus på

inndragning, systemendringer og målrettet innsats fra blant annet inndragningsspesialistene som har ført til riktigere registrering.

Inndragning av straffbart utbytte har over tid vært en prioritert oppgave. Den utvikling som erfares i forhold til samhandling og profesjonalisering blant de kriminelle medfører at også politiet må utvikle sin tilnærming og arbeidsmetodikk for å sikre inndragning. Blant annet vil internasjonalt politisamarbeid være avgjørende i flere saker som omhandler organisert kriminalitet samtidig som valutasmugling eller investering av straffbart utbytte i andre land vil være ressurskrevende å etterforske og fordre god kompetanse.

Inndragningsspesialister på plass i alle politidistrikter

Innføringen av inndragningsspesialister i alle politidistrikt er et tiltak som antas å ville påvirke resultatene på inndragningsfeltet. Politidirektoratet påla alle distrikt å innføre rollen som inndragningsspesialist innen 15. november 2021. De fleste fikk dette på plass rundt årsskiftet 2021/2022, og per desember 2023 har alle politidistrikter denne funksjonen på plass.

Det er store forskjeller i hvordan distriktene har innført spesialistrollen. Enkelte inndragningsspesialister innehar en eller flere andre roller i tillegg til å være inndragningsspesialist. I andre distrikt er inndragningsspesialistene helt skjermet til oppgaver knyttet til sikring av verdier og inndragning.

Statsadvokatenes kvalitetsundersøkelse av politiets håndtering av inndragning

Statsadvokatembetene har i 2023 gjennomført en nasjonal kvalitetsundersøkelse av politiets håndtering av inndragning. Undersøkelsen knyttet seg til sakstypene hvitvasking/heler, grovt narkotikalovbrudd etter straffeloven § 232 første ledd samt miljøkriminalitet. Et overordnet mål med undersøkelsen har vært å få en bedre oversikt over hvilket arbeid som gjøres på inndragningsfeltet i politiet, samt avdekke eventuelle overordnede tendenser i politiets behandling av potensielle inndragningskrav og for å fange opp eventuelle variasjoner.

Riksadvokaten er i ferd med å sammenstille og analysere resultatene fra undersøkelsen. Et foreløpig hovedinntrykk etter gjennomgangen av statsadvokatembetenes rapporter, er at politiet synes å ha både evne og vilje, samt gode rutiner for identifisering og sikring av verdier i etterforskingens innledende faser. Utover i etterforskingen får imidlertid inndragning mindre fokus, både i etterforskingen og i påtalearbeidet. Etterforsking og sikring med tanke på utvidet inndragning etter straffeloven § 68 synes i ingen eller liten grad vurdert og/eller fulgt opp av påtale. Nødvendige tiltak vil bli vurdert i den videre oppfølgingen av rapporten.

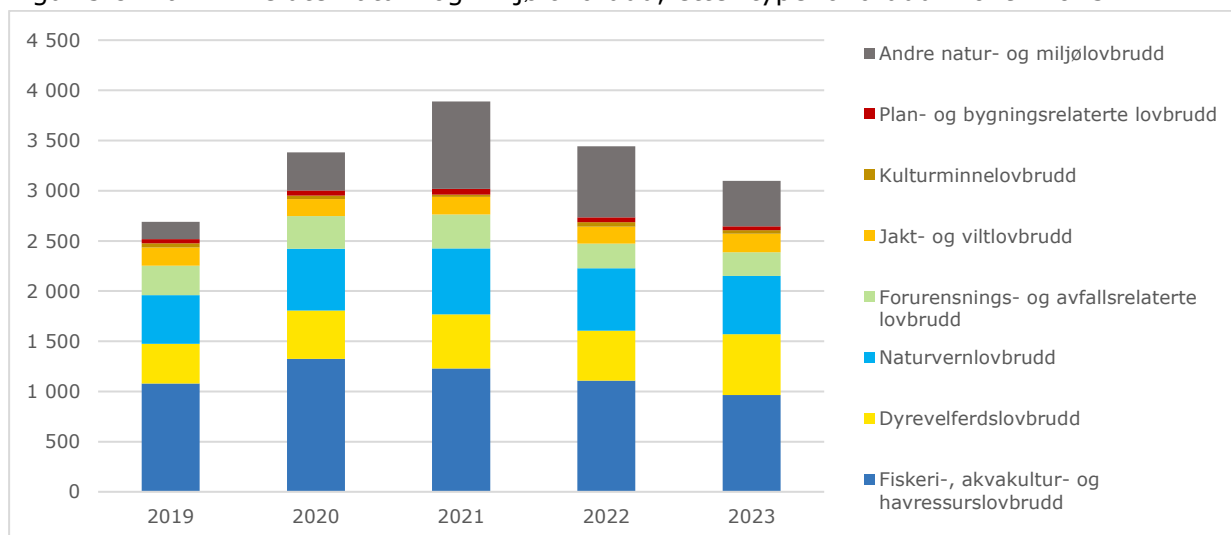
5.8 Andre prioriterte områder

5.8.1 Miljøkriminalitet

I løpet av 2023 ble det anmeldt 3 100 natur- og miljølovbrudd, hvorav drøyt 2 000 anmeldelser er klassifisert under kriminalitetstypen miljølovbrudd.⁶⁴ Natur- og miljølovbrudd omfatter et vidt spekter av lovbrudd, blant annet knyttet til fiskeri, akvakultur og havressurser, dyrevelferd, kulturminner, naturvern, forurensning og jakt- og vilt.

Som det fremgår av figur 5.8.1.a har det vært en reduksjon i anmeldte natur- og miljølovbrudd i løpet av de siste tre årene, etter at denne typen anmeldelser var i vekst gjennom pandemiårene. Samlet sett utgjorde anmeldelsene i 2023 en nedgang på 8 prosent sammenlignet med gjennomsnittlig antall anmeldelser i perioden 2019–2023. Den overordnede straffesaksutviklingen på dette området henger delvis sammen med en markant økning i andre natur- og miljølovbrudd i 2021 og 2022, hvor størsteparten av økningen knytter seg til flere anmeldelser for brudd på matloven som dreide seg om postforsendelser av cannabisfrø fra utlandet.

Figur 5.8.1.a. Anmeldte natur- og miljølovbrudd, etter type lovbrudd. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

Nedgang i fiskerirelaterte anmeldelser

Fiskeri- akvakultur- og havressurslovbrudd er det mest omfangsrrike av natur- og miljølovbruddene, og de drøyt 950 anmeldelsene av slike lovbrudd i 2023 utgjør bortimot en tredjedel av alle natur- og miljølovbrudd. En stor del av sakene omhandler ulovlige bruk av eller mangler ved teiner/garn, og flertallet av anmelder kommer fra Fiskeridirektoratet, Statens naturoppsyn, Kystvakten og andre kontrollinstanser. I 2023 ble det registrert 19 prosent færre fiskerirelaterte anmeldelser enn i gjennomsnittet for foregående fire år. Det er uklart hva nedgangen skyldes, men straffesaksstatistikken

⁶⁴ Politiets driftsstatistikk er på overordnet nivå delt inn i ti såkalte kriminalitetstyper, som er grupperinger som avgrensner kriminalitetsområder. Kriminalitetstypen *miljølovbrudd* dekker i seg selv ikke fullt ut alle typer lovbrudd som på fenomenivå kan betegnes som natur- og miljølovbrudd. For eksempel var brudd på dyrevelferdsloven frem til utløpet av 2023 klassifisert som *annen kriminalitet*, og det ble i 2023 registrert drøyt 600 anmeldelser knyttet til denne lovgivningen. I tillegg er anmeldelser etter petroleumsloven, matloven og deler av plan- og bygningsloven klassifisert som annen kriminalitet. Disse anmeldelsene utgjorde til sammen i overkant av 400 anmeldelser i 2023.

viser færre saker knyttet til "feil redskap" og "feil merket redskap". Noe av nedgangen kan også skyldes forvaltningens adgang til å gi overtredelsesgebyr og mindre kontrollaktivitet, og følgelig færre anmeldelser på området. Samtidig kan tidligere kontrollaktivitet på området ha virket forebyggende.

Mange natur- og miljølovbrudd er krevende å avdekke

Antallet anmeldelser knyttet til kulturminnekriminalitet har den siste femårsperioden vært relativt stabilt mellom 30-45 saker pr år. Trolig blir mange kulturminneovertrædelser "skjult" i plan- og bygningskategorien og ulike tyverilovbrudd.

Det samme gjelder for plan- og bygningslovbrudd som i perioden har hatt et årlig antall mellom 35-60 anmeldelser. Erfaringsmessig er oppdagelsesrisikoen for disse typene lovbrudd lav. Majoriteten av ulovlige naturinngrep og arealendringer skjer innenfor vidstrakte, avsidesliggende områder hvor det er vanskelig å føre jevnlig tilsyn. Det er utfordringer knyttet til å avdekke hvem som står bak lovbruddene og det er sjelden en direkte fornærmet som anmelder. Til tross for at en del av de ulovlige tiltakene utgjør svært grove overtrædelser, utgjør majoriteten av saker mindre og geografisk avgrensede inngrep. Mens disse hver for seg kan virke bagatellmessige, utgjør det samlede volumet av tiltak og en bit-for-bit nedbygging en betydelig trussel. Få saker politianmeldes og politiet mangler en samlet oversikt over omfang og konsekvenser av ulovlige naturinngrep og arealendringer. Verdsetting av naturverdi er også et viktig aspekt ved vurdering av alvorlighetsgrad og konsekvens.

Overtredelser av dyrevelferdsloven har en gjennomsnittlig markant stigning gjennom hele femårsperioden, fra nesten 400 saker i 2019 til drøyt 600 saker i 2023. Denne økningen kan ha sammenheng med politiets økte aktivitet på området og samarbeidet med Mattilsynet. Det er svært få anmeldelser knyttet til eksotiske dyr. En forklaring på det lave antallet kan være lovliggjøringen av 19 reptilarter i 2017.

Antall anmeldte naturvernlovbrudd har økt jevnt fra 2019 til 2021, etterfulgt av en liten nedgang frem til 2023. Kategorien "andre natur- og miljølovbrudd", hvor overtrædelser av matloven dominerer, har hatt samme utvikling.

5.8.2 Hatkriminalitet

Definisjon og omfang

Hatkriminalitet defineres som straffbare handlinger som helt eller delvis er motivert av eller har sin bakgrunn i andres hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, religion/livssyn, seksuell orientering, nedsatt funksjonsevne, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk. Det ble registrert nesten 1 100 anmeldelser med et hatmotiv i 2023. Det er 18 prosent flere enn året før, og en økning på 40 prosent sammenlignet med gjennomsnittlig antall anmeldelser siste fem år. I 2023 ble det påtaleavgjort totalt 1 120 saker med hatmotiv.

Oppklaringsprosenten for 2023 er på 45 prosent, noe som er en reduksjon sammenlignet med 2022 hvor den var på 52 prosent og gjennomsnittet for siste fem år har ligget omkring 50 prosent. I 2023 var andelen saker med positiv påtaleavgjørelse 28 prosent, en nedgang fra 2022 hvor andelen positive påtaleavgjørelser var på 38 prosent. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for hatkriminalitet var på vel 90 dager i 2023. Dette er

en reduksjon fra 2022 hvor den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden var i overkant av 100 dager.

Kapasitet til å etterforske hatkriminalitet i politidistriktene

De aller fleste distriktene beskriver i sin rapportering at de ikke har egne dedikerte ressurser til å etterforske hatkriminalitet. To distrikter rapporterer at de har dedikerte påtaleressurser innen fagfeltet, et annet distrikt beskriver at de vurderer å sette av dedikert påtaleressurs til hatkriminalitet i løpet av 2024. Ved alle distriktene, med unntak av Oslo PD, etterforskes hatkriminalitet ved de geografiske driftsenhetene (GDE). Flere distrikter rapporterer om en utfordret etterforskningskapasitet, som også påvirker etterforskning av hatkriminalitet. Samtidig påpeker flere distrikter at de har fått en økt kompetanse innen fagfeltet i løpet av 2023.

Nasjonalt kompetansemiljø skal heve kunnskapen i politiet

Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet ble etablert i 2021. Kompetansemiljøet er lagt til Oslo politidistrikt. Mandatet er å heve kompetansen på hatkriminalitet i politiet, samt bistå alle landets politidistrikt med kunnskap og veiledning innen fagfeltet. Nasjonalt kompetansemiljø har i løpet av 2023 gjennomført opplæring for kontaktpunkter og opplæringsteam i alle politidistrikt. Politidistriktene ble anbefalt å sette sammen team som skulle favne alle sider av politiets arbeid innen hatkriminalitet – forebygging, etterretning, dialog og tillitsskapende arbeid, etterforskning og påtalebehandling.

Politidistriktene har satt sammen teamene på ulike måter og med ulikt antall medlemmer. Antallet medlemmer varierer fra ca. fem til ti personer med ulike funksjoner i politiet.

Opplæringen har i hovedsak bestått av fenomenkunnskap, hvordan gjenkjenne og registrere en hatkrimsak, hvorfor prioritere hatkriminalitet, relevante lovbud i straffeloven og ivaretagelse av de fornærmede. Opplæringen har gått over to dager. I hvert politidistrikt har det lokale støttesentret for kriminalitetsutsatte fått tid i løpet av opplæringen til å fortelle om sitt arbeid.

6 Kapasitet og organisering

6.1 Etterforsknings- og påtalekapasiteten

6.1.1 Kapasitetsvurdering av etterforskningsområdet

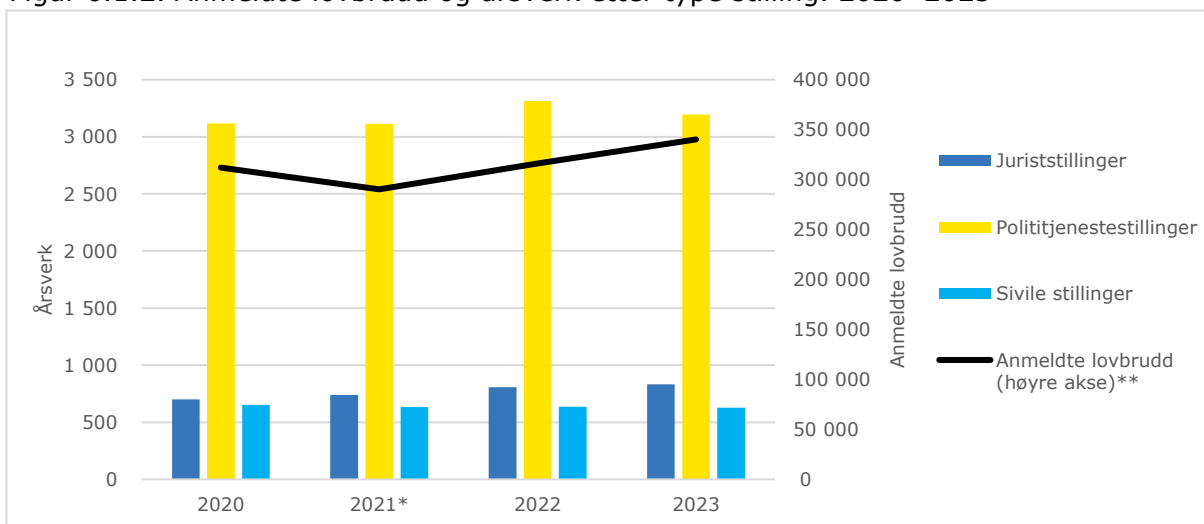
I 2019 gjennomførte Politidirektoratet en kapasitetsvurdering av etterforskningsområdet ([Kapasitetsundersøkelsen 2019](#)). Analysegrunnlaget var data registrert i politiets registre i 2018. Fra 2018 til i dag har det vært utvikling på ulike områder innenfor politiets straffesaksbehandling. Det er grunn til å anta at en tilsvarende kapasitetsvurdering på grunnlag av data fra 2023 ville gitt et noe annet resultat for enkelte områder enn den forrige kapasitetsvurderingen. Slike endringer antas imidlertid å være for marginale til å svekke kapasitetsundersøkelsens gyldighet og pålitelighet som kunnskapsgrunnlag. I det følgende har vi derfor benyttet beregninger og estimater fra kapasitetsundersøkelsen for å gi et inntrykk av forholdet mellom kapasitets- og ressursbehov på straffesaksfeltet.

6.1.2 Kapasitet

Ved utgangen av 2023 var det drøyt 4 650 årsverk⁶⁵ som håndterte straffesaksbehandlingen i politidistriktene. I tillegg var det nesten 350 årsverk som var dedikert til ledelse av årsverkene knyttet til straffesaksbehandling. I særorganene var det ytterligere 600 årsverk som arbeidet. Årsverkene er fordelt mellom rollene påtalejurist, etterforsker og sivil.

Som figur 6.1.2 viser har det siden 2020 vært en viss økning i antall påtalejurister. Ved utgangen av 2023 var det i overkant av 130 flere påtalejurister enn ved utgangen av 2020. Det var en økning på 76 etterforskere fra 2020 til 2022, men fra 2022 til 2023 er det en reduksjon på 120 etterforskere. I samme periode har den registrerte kriminaliteten økt fra 301 000 saker og nesten 11 000 undersøkelser til nær 329 000 saker og 11 500 undersøkelser i 2023.

Figur 6.1.2. Anmeldte lovbrudd og årsverk etter type stilling. 2020–2023

Kilde: Politidirektoratet og Straffesaksregisteret (Strasak)

* Årsverkstall for 2021 er tatt ut pr. 31. august, øvrige år gjenspeiler status per 31. desember

** Inkludert undersøkelsessaker

⁶⁵ Tallgrunnlaget er hentet fra HR-systemet som politiet bruker (SAP). Tallene er beheftet med en viss usikkerhet knyttet til manglende oppdatering på ansettelser, avgang, permisjoner, beordringer o.l.

Kapasitetsundersøkelsen (2019) av etterforskningsområdet beregnet hvor mye tid de ulike rollene (påtalejurist, etterforsker og sivil) hadde til straffesaksbehandling etter at man hadde gjort fratrekk for opplæring, kurs, HR-fratrekk, o.l. Gitt at disse beregningene er relativt uendrede fra 2018, hvilket vi legger til grunn, så kan man beregne hvor mye kapasitet politiet hadde til straffesaksbehandling i 2023, både totalt og fordelt på rolle.

6.1.3 Ressursbehov

I kapasitetsundersøkelsen (2019) ble alle straffesakene fordelt på 21 saks kategorier, og beregnet hvor mye tid politiet benyttet totalt pr. sak. Disse beregningene ble fordelt på de ulike rollene som er involvert i straffesaksarbeidet – etterforskning, påtalebehandling og sivil straffesaksstøtte. Beregningene i kapasitetsundersøkelsen er utelukkende basert på den faktiske tiden man benyttet på sakene i 2018.

Dersom man benyttet like mye tid pr. sak i 2023 som man gjorde i 2018, det vil si at man sammenholder straffesaksporteføljen i 2023 (antall nye anmeldelser) med tidsestimatene fra kapasitetsundersøkelsen, viser det et ressursbehov på nær 5 700 000 timer. Ressursbehovet fordeler seg med hhv 1 800 000 timer til de mest alvorlige sakene, 1 990 000 timer til de alvorlige sakene og 1 900 000 timer til mengdesakene.

Når man sammenholder antall årsverk ved utgangen av 2023 med den estimerte tiden hvert årsverk har til straffesaksbehandling så var kapasiteten litt over 5 400 000 timer, noe som gir et kapasitetsunderskudd på nær 270 000 timer. Dette betyr at politiet totalt sett hadde mindre tid å bruke på hver enkelt sak i 2023 enn det man hadde i 2018.

Ulik ressursutvikling for etterforskning og påtalebehandling

Kapasiteten er imidlertid ulik mellom påtalejurister og etterforskere målt mot de anmeldte lovbruddene. Når vi fordeler kapasitetsestimaterne på henholdsvis påtalejurist og etterforsker finner vi at påtalejuristene kunne bruke mer tid pr. sak enn i 2018, mens det motsatte er tilfelle for etterforskerne. Nye straffesaker i 2023 gir et ressursbehov på påtalesiden tilsvarende 780 000 timer, mens den beregnede påtalekapasiteten ved utgangen av 2023 var nesten 900 000 timer.

Imidlertid kan ikke ressursbehovet utelukkende baseres på nye anmeldelser ettersom saksporteføljen også omfatter restanser. Antallet [påtaleavgjorte saker i 2023 var flere enn antallet anmeldte lovbrudd](#) da det også ble foretatt en nedbygning av restanseporteføljen. Tar vi hensyn til restanseporteføljen antas dermed det beregnede kapasitetsoverskuddet for påtalejuristene å være noe lavere enn det som er anslått ovenfor.

For etterforskerne var derimot situasjonen motsatt. De anmeldte sakene i 2023 krevde drøyt 4 050 000 timer til etterforskning, mens kapasiteten ved utgangen av året var i overkant av 3 800 000 timer sett hen til antall anmeldelser i 2023. Altså måtte etterforskerne bruke mindre tid pr. sak i 2023 enn det de gjorde i 2018.

Beregningene over sammenfaller med distriktenes rapportering på kapasitet. Som nevnt over har politidistriktene rapportert om lav etterforskningskapasitet, både generelt og på prioriterte områder. Nesten alle distriktene rapporterer om lav kapasitet på etterforskning, både generelt og på de prioriterte områdene. På påtalesiden rapporterer nesten alle distriktene om akseptabel kapasitet, både generelt og på de prioriterte områdene.

Det er viktig å merke seg at beregningene over legger til grunn den registrerte kriminaliteten. Det er trolig store mørketall innenfor flere kriminalitetsområder, og innsatsen på flere prioriterte og viktige områder er ikke tilstrekkelig. Eksempelvis foreligger det mye og relevant etterretningsinformasjon om organisert kriminalitet i politidistriktene og særorganene som kan tilsa iverksettelse av etterforskning, men hvor kapasitetsutfordringer ikke muliggjør ønsket innsats. Dersom man hadde avdekket mer kriminalitet og samtidig økt innsatsen mot de prioriterte kriminalitetstypene så ville kapasitetsunderskuddet blitt vesentlig større.

6.1.4 Økt ressursbehov fra 2022 til 2023

Når man ser på økningen i registrert kriminalitet fra 2022 til 2023, og sammenholder det med estimatene i kapasitetsundersøkelsen ser vi at ressursbehovet har økt med til sammen 350 000 timer. [Økning i anmeldte lovbrudd fra 2022 til 2023](#) gir et økt ressursbehov tilsvarende 247 000 timer til etterforskning og 46 000 timer til påtalebehandling. Dette tilsvarer henholdsvis 209 årsverk til etterforskning og 43 årsverk til påtalebehandling.

Dersom man fordeler det økte ressursbehovet på de ulike lovbruddsgruppene så økte ressursbehovet for de mest alvorlige sakene med 87 000 timer, de alvorlige sakene 165 500 timer og mengdesakene med 98 000 timer.

6.2 Robuste etterforskningsmiljøer er avgjørende for å møte kriminalitetsutfordringene

Etterforsknings- og påtalekapasiteten i politidistriktene er fordelt mellom geografiske driftsenheter og felles enhet for etterforskning. Fellesenheter har ansvar for saker innenfor spesifikke sakstyper, og et distriktovergripende ansvar for å bistå i andre saker uansett hvor i distriktet sakene oppstår for å sikre kvalitet og effektivitet i etterforskningen. De geografiske enhetene har etterforskningsansvar for saker som ikke behandles av fellesenheter, og som faller inn under deres geografiske virkeområde. Disse enhetene håndterer saker av svært ulik karakter og med ulik alvorlighetsgrad, herunder trafikk, narkotika, vinning og vold.

Når det gjelder den nærmere fordelingen av saksansvaret mellom de funksjonelle driftsenhetene og de geografiske enhetene legger Nasjonal straffesaksinstruks, utarbeidet av Riksadvokatembetet og Politidirektoratet i fellesskap, føringer for hvilke saker som normalt skal plasseres i de funksjonelle driftsenhetene under henvisning til krav om tilstrekkelig kompetanse og ensartet praksis. I tillegg har flere distrikter lokale saks- og trekkinstrukser som utfyller den nasjonale straffesaksinstruksen.⁶⁶ Det er sentralt at politidistriktene innen de rammer som straffesaksinstruksens setter løpende vurderer og tilpasser sin organisasjon til kriminalitetsutfordringene og slik sørger for en organisering som legger til rette for en effektiv straffesaksbehandling av høy kvalitet, herunder foretar nødvendige ressursallokeringer.

Robuste etterforskningsmiljøer med tilstrekkelig kapasitet og kompetanse er avgjørende for å møte de mange og krevende kriminalitetsutfordringene distriktene står overfor på en adekvat og forsvarlig måte. I tillegg krever flere sakstyper at innsatsen både omfatter politifaglig og påtalefaglig spisskompetanse for at sakene skal behandles effektivt, og for at sentrale rettsikkerhetsgarantier blir ivaretatt. Det erfarer at det i flere politidistrikter i den senere tid har vært en utvikling hvor saker flyttes fra FEE eller andre robuste

⁶⁶ [Nasjonal straffesaksinstruks](#), 8. mai 2020

fagmiljøer til mindre driftsenheter uten nødvendig kapasitet eller kompetanse til å håndtere de ulike saksområdene. Dette er en utvikling som er bekymringsfull.

7 Tiltak for økt kompetanse og kvalitet i straffesaksarbeidet

Kontroll av kvalitetskravene

Straffesaksbehandlingens hovedmål er å bidra til redusert kriminalitet gjennom en rettssikkerprosess hvor etterforskningen er målrettet, effektiv og av høy kvalitet. Riksadvokaten har i *Kvalitetsrundskrivet* (rundskriv 3/2018) angitt sentrale kvalitetsmarkører for etterforskningen og påtalebehandlingen. En viktig kontroll av politiets straffesaksbehandling skjer gjennom statsadvokatenes behandling av saker hvor tiltalekompetansen tilligger statsadvokatene eller gjennom saker som tilsendes statsadvokatene for klagebehandling. En sentral del av statsadvokatens arbeid i den enkelte sak er å kontrollere at fastsatte normer er fulgt og å forbedre straffesaksbehandling gjennom korrigerende tiltak der normene ikke er fulgt. Systematiske kvalitetskontroller skjer videre gjennom inspeksjoner og kvalitetsundersøkelser. Ved slike undersøkelser fastsetter statsadvokatene gjennomgående forpliktende tiltak for gjennomføring dersom det gjøres funn som tilsier dette. Også funn fra systematisk erfaringslæring er en viktig kilde til informasjon om kvaliteten på politiets arbeid og statsadvokatembetene har over tid etablert og videreutviklet sin systematikk for å registrere og sammenstille funn fra de ulike evalueringene.

Tilsyn/inspeksjoner

Riksadvokaten gir årlig overordnede føringer for hvilke områder statsadvokatene skal vie særlig oppmerksomhet i sin fagledelse av politiet. Føringer baseres blant annet på utviklingstrekk i samfunnet og kriminaltettbilde og funn fra enkeltsaksbehandling mv. For 2023 ble det gitt føringer om tilsyn av mishandling i nære relasjoner og gjennomføring av en nasjonal kvalitetsundersøkelse av politiets håndtering av inndragning.

Tilsyn av saksområdet mishandling i nære relasjoner er gjennomført som saksinspeksjoner, kvalitetsundersøkelser eller pålegg om foreleggelse av enkeltsaker, jf. [punkt 5.4](#). Det er ikke utarbeidet en samlet rapport om tilsynene, men statsadvokatene følger opp avvik mv. gjennom tiltak tilpasset utfordringene i de enkelte politidistriktene. Flere embeter har i denne sammenheng opplyst at de har iverksatt ulike kompetansehevende tiltak. I tillegg har riksadvokaten fulgt opp undervisning på Politihøgskolens videreutdanningskurs om mishandling i nære relasjoner. Riksadvokaten har videre utgitt revidert rundskriv om vold i nære relasjoner. Det forventes at pålagte og igangsatte tiltak vil bidra til å heve kvaliteten på politiets arbeid på dette saksområdet.

Et overordnet mål for kvalitetsundersøkelsen om inndragning har vært å skaffe bedre oversikt over hvilket arbeid politiet gjøres for å sikre inndragning. Undersøkelsen har omfattet sakstypene; hvitvasking/heleri, grove narkotikalovbrudd og miljøkriminalitet. Riksadvokaten er i ferd med å sammenstille og analysere resultatene fra statsadvokatenes rapporter.

Ved siden av de sentralt pålagte tilsynene har flere embeter gjennomført inspeksjoner og kvalitetsundersøkelser på ulike områder innrettet etter identifiserte lokale behov i politidistrikter. Troms og Finnmark statsadvokatembeter har eksempelvis gjennomført en mindre kvalitetsundersøkelse av alle henlagte voldtektssaker i Finnmark politidistrikt etter at distriktet i 2022 hadde en lav oppklaringsprosent i disse sakene. Videre har flere embeter fulgt opp arbeidslivsinspeksjonene fra i fjor ved nye inspeksjoner i 2023.

Øvrige fagledelsestiltak

Et viktig fagledelsestiltak for å sikre kvalitet og rettsikkerhet i straffesaksbehandlingen har i 2023 vært riksadvokaten faglige innlegg på samtlige regionale påtalemøter om bevisbedømming og forvaltning av objektivitetsplikten. Tiltaket har inngått som en del av obligatorisk årlig opplæring for politiadvokatene.

Statsadvokatene har i 2023 deltatt på om lag 100 saksgjennomganger som ledd i systematisk erfaringslæring. Funn fra dette arbeidet følges opp i samarbeid med politidistriktene blant annet gjennom pålegg om praksisendringer og opplæring.

Vedlegg A Statistikk

Tabell A1. Anmeldte lovbrudd, etter type lovbrudd. 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023	Prosent- endring mot 2022	Prosent- endring mot gj.snitt 2019- 2022
Anmeldte lovbrudd, i alt	310 821	301 287	279 512	305 318	328 774	7,7 %	9,9 %
Vinningslovbrudd	101 402	92 932	84 809	105 090	118 118	12,4 %	23,0 %
- Mindre tyveri	12 609	12 049	12 096	13 352	16 793	25,8 %	34,1 %
- Tyveri	71 915	65 838	60 674	77 876	84 298	8,2 %	22,0 %
- Grovt tyveri	6 173	4 572	3 247	4 100	4 759	16,1 %	5,2 %
- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	3 871	4 064	3 153	4 030	5 181	28,6 %	37,1 %
- Ran, i alt	881	960	766	910	1 395	53,3 %	58,7 %
--- Grovt ran	169	170	115	111	155	39,6 %	9,7 %
--- Ran	712	790	651	799	1 240	55,2 %	68,0 %
- Annet vinningslovbrudd	5 953	5 449	4 873	4 822	5 692	18,0 %	7,9 %
Voldslovbrudd	33 034	30 722	29 100	32 449	34 052	4,9 %	8,7 %
- Kroppskrenkelse, i alt	12 820	11 507	11 484	13 046	13 857	6,2 %	13,4 %
--- Kroppskrenkelse	12 268	11 101	11 070	12 627	13 220	4,7 %	12,4 %
--- Grov kroppskrenkelse	552	406	414	419	637	52,0 %	42,3 %
- Kroppsskade, i alt	2 216	1 863	1 629	2 023	2 143	5,9 %	10,9 %
--- Kroppsskade	1 903	1 616	1 442	1 816	1 924	5,9 %	13,6 %
--- Grov kroppsskade	313	247	187	207	219	5,8 %	-8,2 %
- Mishandling i nære relasjoner, i alt	3 383	3 309	3 134	3 065	3 140	2,4 %	-2,6 %
--- Mishandling i nære relasjoner	3 305	3 226	3 065	3 009	3 098	3,0 %	-1,7 %
--- Grov mishandling i nære relasjoner	78	83	69	56	42	-25,0 %	-41,3 %
- Trusler, i alt	7 645	7 881	7 010	7 647	8 361	9,3 %	10,8 %
--- Trusler	7 283	7 479	6 778	7 339	8 020	9,3 %	11,1 %
--- Grove trusler	362	402	232	308	341	10,7 %	4,6 %
- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	3 261	2 899	2 927	3 564	3 660	2,7 %	15,7 %
- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	2 711	2 318	2 124	2 181	1 779	-18,4 %	-23,8 %
- Andre voldslovbrudd	998	945	792	923	1 112	20,5 %	21,6 %
Seksuallovbrudd	6 748	6 874	8 006	7 391	7 471	1,1 %	3,0 %
- Voldtekt, i alt	2 290	2 312	2 581	2 324	2 392	2,9 %	0,6 %
--- Voldtekt	1 574	1 527	1 688	1 605	1 536	-4,3 %	-3,9 %
--- Voldtekt, barn under 14 år	716	785	893	719	856	19,1 %	10,0 %
- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	378	436	505	413	449	8,7 %	3,7 %
- Seksuell handling, i alt	948	873	1 020	930	951	2,3 %	0,9 %
--- Seksuell handling, barn under 16 år	559	534	548	407	407	0,0 %	-20,5 %
--- Annen seksuell handling uten samtykke	389	339	472	523	544	4,0 %	26,3 %
- Seksuelt krenkende adferd, i alt	1 424	1 408	1 650	1 494	1 416	-5,2 %	-5,2 %
--- Seksuelt krenkende adferd, barn under 16 år	688	698	810	689	634	-8,0 %	-12,1 %
--- Annen seksuelt krenkende adferd	736	710	840	805	782	-2,9 %	1,2 %
- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	961	1 107	1 540	1 495	1 569	4,9 %	23,0 %
- Andre seksuallovbrudd	747	738	710	735	694	-5,6 %	-5,3 %
Narkotikalovbrudd	31 320	28 594	19 808	16 805	17 737	5,5 %	-26,5 %
- Straffeloven, i alt	13 374	13 408	9 987	9 007	10 360	15,0 %	-9,5 %

--- Narkotikaovertrædelse	12 459	12 461	9 171	8 218	9 510	15,7 %	-10,1 %
--- Grov narkotikaovertrædelse	915	947	816	789	850	7,7 %	-1,9 %
- Legemiddeloven, i alt	15 400	12 359	7 519	5 944	5 786	-2,7 %	-43,9 %
--- Narkotika, besittelse	6 622	5 558	3 761	3 352	3 572	6,6 %	-25,9 %
--- Narkotika, bruk	8 778	6 801	3 758	2 592	2 214	-14,6 %	-59,6 %
- Dopingovertrædelse, i alt	1 058	1 014	960	1 027	1 117	8,8 %	10,1 %
--- Dopingovertrædelse, legemiddeloven	368	314	197	117	142	21,4 %	-43,0 %
--- Dopingovertrædelse, straffeloven	690	700	763	910	975	7,1 %	27,3 %
- Andre narkotikalovbrudd	1 488	1 813	1 342	827	474	-42,7 %	-65,3 %
Økonomilovbrudd	27 055	24 411	24 164	27 634	30 680	11,0 %	18,8 %
- Bedrageri, i alt	20 798	18 897	18 877	23 028	25 951	12,7 %	27,2 %
--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger	2 002	1 757	1 759	2 007	2 215	10,4 %	17,7 %
--- Bedrageri	16 461	14 813	14 895	18 781	21 241	13,1 %	30,8 %
--- Grovt bedrageri	2 335	2 327	2 223	2 240	2 495	11,4 %	9,4 %
- ID-krenkelse	2 730	2 565	2 671	2 195	1 977	-9,9 %	-22,2 %
- Korrupsjon og påvirkningshandel	50	41	30	43	33	-23,3 %	-19,5 %
- Kreditorrelaterte lovbrudd	98	103	74	49	69	40,8 %	-14,8 %
- Regnskapsovertrædelse	1 127	1 016	862	810	832	2,7 %	-12,8 %
- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	755	575	459	463	702	51,6 %	24,7 %
- Økonomisk utroskap	154	143	146	137	120	-12,4 %	-17,2 %
- Andre økonomilovbrudd	1 343	1 071	1 045	909	996	9,6 %	-8,8 %
Trafikklovbrudd	52 569	55 504	52 399	55 334	55 239	-0,2 %	2,4 %
- Kjøring uten gyldig førerkort	10 462	11 646	10 103	10 613	10 333	-2,6 %	-3,5 %
- Ulovlig hastighet	11 045	12 479	11 384	11 118	11 437	2,9 %	-0,6 %
- Promillekjøring, veitrafikk	9 641	10 170	9 683	11 728	11 519	-1,8 %	11,8 %
- Personskade	3 382	3 376	3 520	3 524	3 452	-2,0 %	0,0 %
- Andre trafikklovbrudd	18 039	17 833	17 709	18 351	18 498	0,8 %	2,9 %
Skadeverk	17 284	21 050	19 603	19 378	22 431	15,8 %	16,0 %
- Mindre skadeverk	1 340	1 483	1 317	1 413	1 147	-18,8 %	-17,4 %
--- Mindre skadeverk på og i bygning	603	605	515	530	459	-13,4 %	-18,5 %
--- Mindre skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel	339	394	390	320	249	-22,2 %	-31,0 %
--- Annet mindre skadeverk	398	484	412	563	439	-22,0 %	-5,4 %
- Skadeverk	15 042	18 798	17 608	17 276	20 495	18,6 %	19,3 %
--- Skadeverk på og i bygning	5 832	6 485	5 853	6 184	7 334	18,6 %	20,5 %
--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel	7 381	9 795	9 443	8 725	10 609	21,6 %	20,1 %
--- Annet skadeverk	1 829	2 518	2 312	2 367	2 552	7,8 %	13,1 %
- Grovt skadeverk	573	421	294	293	336	14,7 %	-15,0 %
--- Grovt skadeverk på og i bygning	312	251	175	171	239	39,8 %	5,2 %
--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel	214	142	75	54	42	-22,2 %	-65,4 %
--- Annet grovt skadeverk	47	28	44	68	55	-19,1 %	17,6 %
- Fremkalling av fare for allmennheten, brann	323	342	376	386	449	16,3 %	25,9 %
- Andre typer skadeverk	6	6	8	10	4	-60,0 %	-46,7 %
Arbeidsmiljølovbrudd	791	763	820	769	881	14,6 %	12,1 %
Miljølovbrudd	2 168	2 629	2 645	2 254	2 026	-10,1 %	-16,4 %
Annen kriminalitet	38 450	37 808	38 158	38 214	40 139	5,0 %	5,2 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

Tabell A2. Anmeldte lovbrudd, etter type natur- og miljølovbrudd. 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023	Prosent- endring mot 2022	Prosent- endring mot gj.snitt 2019- 2022
Natur- og miljølovbrudd, i alt*	2 691	3 381	3 888	3 443	3 098	-10,0 %	-7,5 %
Miljølovbrudd (kriminalitetstype miljø)	2 168	2 629	2 645	2 254	2 026	-10,1 %	-16,4 %
- Plan- og bygningsrelaterte lovbrudd	41	48	60	49	38	-22,4 %	-23,2 %
- Kulturminnelovbrudd	41	36	22	44	33	-25,0 %	-7,7 %
- Dyrevelferdslovbrudd	397	479	538	497	605	21,7 %	26,6 %
- Fiskeri, akvakultur og havressurslovbrudd	1 079	1 326	1 229	1 108	964	-13,0 %	-18,7 %
- Forurensnings- og avfallsrelaterte lovbrudd	294	323	338	244	237	-2,9 %	-20,9 %
- Jakt- og viltlovbrudd	183	171	175	170	185	8,8 %	5,9 %
- Naturvernlovbrudd	482	618	658	624	582	-6,7 %	-2,3 %
- Andre natur- og miljølovbrudd	174	380	868	707	454	-35,8 %	-14,7 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

* Politiets driftsstatistikk er på overordnet nivå delt inn i ti såkalte kriminalitetstyper, som er grupperinger som avgrensner kriminalitetsområder. Kriminalitetstypen *miljølovbrudd* dekker i seg selv ikke fullt ut alle typer lovbrudd som på fenomenivå kan betegnes som natur- og miljølovbrudd. For eksempel var brudd på dyrevelferdsloven frem til utløpet av 2023 klassifisert som *annen kriminalitet*, og det ble i 2023 registrert drøyt 600 anmeldelser knyttet til denne lovgivningen. I tillegg er anmeldelser etter petroleumsloven, matloven og deler av plan- og bygningsloven klassifisert som annen kriminalitet. Disse anmeldelsene utgjorde til sammen i overkant av 400 anmeldelser i 2023.

Tabell A3. Påtaleavgjorte saker, etter type lovbrudd. 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023	Prosent- endring mot 2022	Prosent- endring mot gj.snitt 2019- 2022
Påtaleavgjorte saker, i alt	316 377	315 471	286 751	304 717	334 787	9,9 %	9,5 %
Vinningslovbrudd	102 295	96 181	85 944	105 382	119 751	13,6 %	22,9 %
- Mindre tyveri	12 641	12 387	12 089	13 433	17 014	26,7 %	34,6 %
- Tyveri	72 192	67 281	61 119	77 737	85 258	9,7 %	22,5 %
- Grovt tyveri	6 320	5 028	3 273	4 058	4 820	18,8 %	3,2 %
- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	4 004	4 341	3 337	4 064	5 295	30,3 %	34,5 %
- Ran	967	1 025	810	889	1 372	54,3 %	48,7 %
- Annet vinningslovbrudd	6 171	6 119	5 316	5 201	5 992	15,2 %	5,1 %
Voldslovbrudd	33 220	34 164	29 327	30 924	34 510	11,6 %	8,2 %
- Kroppskrenkelse, i alt	13 455	13 488	11 745	12 968	14 633	12,8 %	13,3 %
--- Kroppskrenkelse	12 833	12 992	11 305	12 556	14 015	11,6 %	12,8 %
--- Grov kroppskrenkelse	622	496	440	412	618	50,0 %	25,5 %
- Kroppsskade, i alt	2 253	2 104	1 578	1 852	2 118	14,4 %	8,8 %
--- Kroppsskade	1 897	1 828	1 378	1 669	1 897	13,7 %	12,0 %
--- Grov kroppsskade	356	276	200	183	221	20,8 %	-12,9 %
- Mishandling i nære relasjoner, i alt	3 250	3 477	2 934	2 640	2 689	1,9 %	-12,6 %
--- Mishandling i nære relasjoner	3 108	3 380	2 861	2 552	2 630	3,1 %	-11,6 %
--- Grov mishandling i nære relasjoner	142	97	73	88	59	-33,0 %	-41,0 %
- Trusler, i alt	7 499	8 357	7 180	7 225	8 375	15,9 %	10,7 %
--- Trusler	7 189	7 972	6 930	6 977	8 062	15,6 %	10,9 %
--- Grove trusler	310	385	250	248	313	26,2 %	4,9 %
- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	3 008	3 119	2 839	3 183	3 662	15,0 %	20,6 %
- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	2 686	2 574	2 205	2 205	1 884	-14,6 %	-22,1 %
- Andre voldslovbrudd	1 069	1 045	846	851	1 148	34,9 %	20,5 %
Seksuallovbrudd	8 177	7 281	7 882	7 018	7 537	7,4 %	-0,7 %
- Voldtekt, i alt	2 665	2 498	2 577	2 239	2 360	5,4 %	-5,4 %
--- Voldtekt	1 733	1 756	1 636	1 532	1 599	4,4 %	-3,9 %
--- Voldtekt, barn under 14 år	932	742	941	707	761	7,6 %	-8,4 %
- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	465	447	512	417	377	-9,6 %	-18,1 %
- Seksuell handling, i alt	1 128	925	1 061	933	1 024	9,8 %	1,2 %
- Seksuell handling, barn under 16 år	692	533	614	442	437	-1,1 %	-23,4 %
- Annen seksuell handling uten samtykke	436	392	447	491	587	19,6 %	33,0 %
- Seksuelt krenkende adferd, i alt	1 603	1 462	1 622	1 463	1 596	9,1 %	3,8 %
--- Seksuelt krenkende adferd, barn under 16 år	756	700	844	721	701	-2,8 %	-7,2 %
--- Annen seksuelt krenkende adferd	847	762	778	742	895	20,6 %	14,4 %
- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	1 573	1 179	1 383	1 356	1 483	9,4 %	8,0 %
- Andre seksuallovbrudd	743	770	727	610	697	14,3 %	-2,2 %
Narkotikalovbrudd	33 097	30 685	23 034	17 948	18 308	2,0 %	-30,1 %
- Straffeloven, i alt	14 260	14 412	11 814	9 701	10 592	9,2 %	-15,6 %
--- Narkotikaovertrødelse	13 250	13 334	10 819	8 746	9 669	10,6 %	-16,2 %
--- Grov narkotikaovertrødelse	1 010	1 078	995	955	923	-3,4 %	-8,6 %

- Legemiddeloven, i alt	16 088	13 414	8 760	6 303	6 016	-4,6 %	-46,0 %
--- Narkotika, besittelse	6 768	5 893	4 196	3 503	3 664	4,6 %	-28,0 %
--- Narkotika, bruk	9 320	7 521	4 564	2 800	2 352	-16,0 %	-61,1 %
- Dopingovertredelse, i alt	1 158	1 109	1 028	1 061	1 178	11,0 %	8,2 %
--- Dopingovertredelse, legemiddeloven	410	396	240	137	142	3,6 %	-52,0 %
--- Dopingovertredelse, straffeloven	748	713	788	924	1 036	12,1 %	30,6 %
- Andre narkotikalovbrudd	1 591	1 750	1 432	883	522	-40,9 %	-63,1 %
Økonomilovbrudd	27 128	25 640	25 120	27 895	30 651	9,9 %	15,9 %
- Bedrageri, i alt	20 675	19 865	19 578	23 220	25 850	11,3 %	24,1 %
--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger	1 888	1 755	1 680	1 971	2 200	11,6 %	20,6 %
--- Bedrageri	16 277	15 236	14 816	18 925	21 295	12,5 %	30,5 %
--- Grovt bedrageri	2 510	2 874	3 082	2 324	2 355	1,3 %	-12,7 %
- ID-krenkelse	2 706	2 581	2 738	2 257	1 993	-11,7 %	-22,5 %
- Korrupsjon og påvirkningshandel	90	55	36	27	46	70,4 %	-11,5 %
- Kreditorrelaterte lovbrudd	103	119	78	66	78	18,2 %	-14,8 %
- Regnskapsovertredelse	1 234	1 074	899	836	905	8,3 %	-10,5 %
- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	826	676	556	386	606	57,0 %	-0,8 %
- Økonomisk utroskap	161	166	127	157	156	-0,6 %	2,1 %
- Andre økonomilovbrudd	1 333	1 104	1 108	946	1 017	7,5 %	-9,4 %
Trafikklovbrudd	52 463	56 474	52 803	54 818	56 713	3,5 %	4,8 %
- Kjøring uten gyldig førerkort	10 504	11 673	10 461	10 486	10 600	1,1 %	-1,7 %
- Ulovlig hastighet	10 931	12 627	11 363	11 066	11 592	4,8 %	0,8 %
- Promillekjøring, veitrafikk	9 556	10 365	9 892	11 428	12 143	6,3 %	17,8 %
- Personskade	3 259	3 397	3 336	3 423	3 346	-2,2 %	-0,2 %
- Andre trafikklovbrudd	18 213	18 412	17 751	18 415	19 032	3,4 %	4,6 %
Skadeverk	17 520	21 547	19 762	19 338	22 757	17,7 %	16,5 %
Arbeidsmiljølovbrudd	906	830	842	695	875	25,9 %	6,9 %
Miljølovbrudd	2 268	2 647	2 825	2 126	2 169	2,0 %	-12,1 %
Annen kriminalitet	39 303	40 022	39 212	38 573	41 516	7,6 %	5,7 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

Tabell A4. Påtaleavgjorte saker, etter type lovbrudd og oppklaringsprosent. 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023	Prosent- poeng endring mot 2022	Prosent- poeng endring mot gj.snitt 2019– 2022
Oppklaringsprosent, i alt	50,9 %	49,4 %	48,8 %	44,3 %	42,3 %	-2,0	-6,1
Vinningslovbrudd	21,9 %	21,5 %	21,6 %	18,6 %	18,3 %	-0,3	-2,6
- Mindre tyveri	68,0 %	65,3 %	64,1 %	61,3 %	57,5 %	-3,8	-7,2
- Tyveri	10,7 %	10,6 %	10,2 %	9,0 %	8,1 %	-0,9	-2,1
- Grovt tyveri	15,7 %	19,3 %	20,4 %	15,5 %	16,0 %	0,5	-1,7
- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	20,6 %	21,1 %	22,3 %	16,6 %	15,6 %	-1,0	-4,5
- Ran	42,2 %	34,9 %	41,2 %	38,3 %	39,7 %	1,5	0,6
- Annet vinningslovbrudd	56,8 %	53,3 %	54,8 %	51,0 %	49,1 %	-1,9	-4,8
Voldslovbrudd	56,5 %	54,5 %	54,4 %	51,7 %	50,2 %	-1,4	-4,0
- Kroppskrenkelse, i alt	52,9 %	50,9 %	50,5 %	46,3 %	45,5 %	-0,8	-4,7
--- Kroppskrenkelse	52,3 %	50,5 %	50,2 %	46,1 %	44,9 %	-1,2	-4,9
--- Grov kroppskrenkelse	63,2 %	59,7 %	58,4 %	51,6 %	57,0 %	5,4	-1,2
- Kroppsskade, i alt	51,8 %	53,3 %	52,1 %	46,6 %	46,2 %	-0,4	-4,8
--- Kroppsskade	48,9 %	52,3 %	50,5 %	44,8 %	44,2 %	-0,6	-5,0
--- Grov kroppsskade	67,0 %	60,4 %	63,7 %	63,1 %	63,8 %	0,7	0,2
- Mishandling i nære relasjoner, i alt	29,4 %	28,5 %	23,6 %	23,6 %	23,9 %	0,3	-2,4
--- Mishandling i nære relasjoner	27,3 %	27,0 %	21,9 %	21,4 %	22,4 %	0,9	-2,0
--- Grov mishandling i nære relasjoner	74,1 %	80,0 %	86,1 %	80,5 %	83,1 %	2,6	2,9
- Trusler, i alt	50,1 %	47,8 %	49,6 %	46,8 %	44,9 %	-1,9	-3,7
--- Trusler	50,5 %	47,7 %	49,7 %	46,6 %	44,7 %	-1,9	-3,9
--- Grove trusler	41,7 %	50,0 %	47,2 %	51,3 %	48,1 %	-3,2	0,5
- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	85,3 %	83,2 %	83,8 %	80,5 %	78,7 %	-1,8	-4,5
- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	91,6 %	90,3 %	89,2 %	88,7 %	85,9 %	-2,8	-4,1
- Andre voldslovbrudd	58,0 %	58,3 %	61,0 %	57,1 %	58,1 %	1,0	-0,5
Seksuallovbrudd	63,5 %	56,6 %	57,3 %	54,1 %	55,2 %	1,1	-2,7
- Voldtekt, i alt	49,2 %	43,4 %	47,2 %	41,1 %	43,6 %	2,4	-1,7
--- Voldtekt	33,9 %	32,3 %	31,5 %	27,9 %	32,7 %	4,8	1,3
--- Voldtekt, barn under 14 år	76,6 %	69,3 %	73,8 %	68,7 %	65,9 %	-2,8	-6,2
- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	82,8 %	78,5 %	78,2 %	77,6 %	75,4 %	-2,2	-3,9
- Seksuell handling, i alt	57,6 %	49,3 %	52,3 %	44,9 %	39,9 %	-4,9	-11,1
- Seksuell handling, barn under 16 år	70,6 %	59,6 %	64,4 %	59,3 %	49,0 %	-10,3	-14,5
- Annen seksuell handling uten samtykke	37,5 %	35,2 %	35,4 %	31,7 %	32,9 %	1,3	-2,0
- Seksuelt krenkende adferd, i alt	64,9 %	59,3 %	55,8 %	55,7 %	60,4 %	4,7	1,5
--- Seksuelt krenkende adferd, barn under 16 år	70,2 %	67,8 %	62,6 %	66,7 %	66,9 %	0,2	0,0
--- Annen seksuelt krenkende adferd	60,1 %	51,3 %	48,3 %	44,6 %	55,2 %	10,6	4,1
- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	84,2 %	76,8 %	70,0 %	70,1 %	69,9 %	-0,2	-5,4
- Andre seksuallovbrudd	63,2 %	58,2 %	65,0 %	60,1 %	62,1 %	2,1	0,5
Narkotikalovbrudd	78,5 %	74,1 %	69,8 %	66,0 %	60,5 %	-5,5	-11,6
- Straffeloven, i alt	73,0 %	68,4 %	64,5 %	61,4 %	52,7 %	-8,7	-14,1

--- Narkotikaovertrødelse	72,3 %	67,3 %	63,1 %	59,2 %	50,0 %	-9,3	-15,5
--- Grov narkotikaovertrødelse	81,8 %	82,4 %	80,3 %	81,8 %	81,5 %	-0,4	-0,1
- Legemiddeloven, i alt	89,3 %	88,1 %	86,0 %	82,0 %	79,2 %	-2,7	-7,1
--- Narkotika, besittelse	83,5 %	81,5 %	79,1 %	73,6 %	70,2 %	-3,4	-9,3
--- Narkotika, bruk	93,5 %	93,2 %	92,3 %	92,3 %	93,1 %	0,8	0,3
- Dopingovertrødelse, i alt	67,3 %	63,5 %	56,9 %	45,0 %	45,6 %	0,6	-12,5
--- Dopingovertrødelse, legemiddeloven	78,1 %	78,3 %	79,0 %	77,9 %	74,8 %	-3,1	-3,5
--- Dopingovertrødelse, straffeloven	61,4 %	55,1 %	50,1 %	40,0 %	41,5 %	1,6	-10,1
- Andre narkotikalovbrudd	24,1 %	17,3 %	19,9 %	24,1 %	32,6 %	8,5	11,3
Økonomilovbrudd	34,8 %	34,2 %	35,1 %	26,0 %	24,3 %	-1,8	-8,2
- Bedrageri, i alt	31,6 %	33,3 %	34,2 %	24,3 %	22,0 %	-2,3	-8,8
--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger	20,6 %	19,5 %	26,0 %	21,9 %	20,8 %	-1,1	-1,2
--- Bedrageri	26,3 %	27,4 %	26,8 %	21,1 %	19,7 %	-1,4	-5,7
--- Grovt bedrageri	69,8 %	69,1 %	70,7 %	51,4 %	43,0 %	-8,4	-22,2
- ID-krenkelse	17,1 %	14,9 %	14,9 %	13,0 %	11,6 %	-1,4	-3,4
- Korrupsjon og påvirkningshandel	31,3 %	80,6 %	73,7 %	70,6 %	63,2 %	-7,4	-0,9
- Kreditorrelaterte lovbrudd	30,8 %	22,5 %	36,7 %	43,6 %	40,7 %	-2,8	7,3
- Regnskapsovertrødelse	76,1 %	68,3 %	77,7 %	72,3 %	62,1 %	-10,2	-11,5
- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	84,1 %	80,1 %	86,9 %	86,6 %	78,8 %	-7,8	-5,7
- Økonomisk utroskap	72,7 %	62,9 %	59,6 %	63,5 %	60,2 %	-3,3	-4,5
- Andre økonomilovbrudd	47,6 %	35,9 %	41,5 %	32,7 %	40,2 %	7,5	0,8
Trafikklovbrudd	83,9 %	84,5 %	84,3 %	83,1 %	82,7 %	-0,4	-1,3
- Kjøring uten gyldig førerkort	95,2 %	94,7 %	94,3 %	93,5 %	92,9 %	-0,6	-1,6
- Ulovlig hastighet	89,6 %	92,9 %	94,9 %	93,5 %	95,5 %	2,0	2,8
- Promillekjøring, veitrafikk	90,2 %	90,6 %	90,6 %	90,7 %	89,8 %	-0,9	-0,7
- Personskade	54,3 %	56,2 %	55,8 %	54,7 %	54,0 %	-0,7	-1,2
- Andre trafikklovbrudd	75,6 %	73,5 %	72,9 %	71,0 %	69,0 %	-2,0	-4,2
Skadeverk	21,4 %	18,3 %	18,3 %	16,7 %	15,7 %	-1,0	-3,0
Arbeidsmiljø lovbrudd	69,8 %	63,6 %	67,0 %	53,7 %	56,2 %	2,5	-7,3
Miljølovbrudd	57,3 %	61,9 %	60,3 %	56,5 %	56,8 %	0,3	-2,2
Annen kriminalitet	71,1 %	67,0 %	64,5 %	64,9 %	64,0 %	-0,9	-2,9

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

* Av hensyn til etterprøvdhet er gjennomsnitt for 2019–2022 beregnet som et gjennomsnitt av gjennomsnitt, som ikke tar hensyn til at det er ulikt antall påtaleavgjorte saker fra år til. Det reelle gjennomsnittet vil gi marginalt annet beregningsgrunnlag.

Tabell A5. Påtaleavgjorte saker, etter type lovbrudd og saksbehandlingstid for alle saker. 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023	Endring mot 2022	Endring mot gj.snitt 2019–2022
Påtaleavgjorte saker, i alt	75	72	70	62	56	-5,8	-13,5
Vinningslovbrudd	34	34	33	28	23	-4,5	-8,7
- Mindre tyveri	31	28	26	22	18	-4,0	-8,5
- Tyveri	22	21	21	19	15	-3,9	-5,7
- Grovt tyveri	62	64	73	62	53	-9,4	-12,6
- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	59	55	59	44	38	-6,5	-16,6
- Ran	130	104	112	88	77	-10,9	-31,7
- Annet vinningslovbrudd	126	126	131	126	108	-18,5	-19,8
Voldslovbrudd	125	125	109	105	107	1,4	-9,5
- Kroppskrenkelse, i alt	113	116	98	97	93	-3,6	-13,0
--- Kroppskrenkelse	113	116	97	96	92	-4,0	-13,3
--- Grov kroppskrenkelse	125	137	117	115	114	-0,5	-9,3
- Kroppsskade, i alt	109	110	102	104	118	14,0	11,4
--- Kroppsskade	103	104	95	99	110	10,6	9,4
--- Grov kroppsskade	146	150	151	148	188	41,0	39,9
- Mishandling i nære relasjoner, i alt	224	212	168	165	171	5,1	-21,7
--- Mishandling i nære relasjoner	221	211	165	161	167	5,7	-22,5
--- Grov mishandling i nære relasjoner	287	261	260	282	325	43,3	52,8
- Trusler, i alt	113	109	100	98	97	-0,8	-7,8
--- Trusler	113	109	99	98	97	-1,1	-7,6
--- Grove trusler	119	104	132	93	99	6,4	-12,9
- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	133	141	132	116	124	8,3	-6,3
- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	75	87	79	73	81	7,6	2,5
- Andre voldslovbrudd	182	167	167	156	166	10,2	-1,4
Seksuallovbrudd	224	187	142	158	175	16,4	-3,2
- Voldtekt, i alt	226	205	151	169	181	12,9	-6,1
--- Voldtekt	212	197	139	149	169	20,3	-4,8
--- Voldtekt, barn under 14 år	252	223	171	210	206	-4,0	-7,9
- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	242	221	168	202	214	12,2	6,0
- Seksuell handling, i alt	179	159	120	132	134	2,2	-13,4
- Seksuell handling, barn under 16 år	185	168	131	149	145	-4,1	-13,2
- Annen seksuell handling uten samtykke	171	147	105	117	126	9,6	-8,7
- Seksuelt krenkende adferd, i alt	182	133	121	122	131	9,1	-9,0
--- Seksuelt krenkende adferd, barn under 16 år	196	171	149	151	173	22,1	6,4
--- Annen seksuelt krenkende adferd	171	99	91	93	97	4,5	-15,9
- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	320	258	164	198	244	46,0	9,3
- Andre seksuallovbrudd	158	138	130	129	142	13,0	3,4
Narkotikalovbrudd	99	97	107	97	78	-18,9	-22,0
- Straffeloven, i alt	125	121	130	117	94	-22,5	-29,2
--- Narkotikaovertrødelse	115	110	118	101	80	-20,8	-30,6
--- Grov narkotikaovertrødelse	264	256	260	257	237	-20,1	-22,0
- Legemiddeloven, i alt	76	79	86	77	57	-20,6	-22,8
--- Narkotika, besittelse	77	80	86	74	53	-21,0	-26,1

--- Narkotika, bruk	75	79	87	81	62	-19,0	-17,9
- Dopingovertredelse, i alt	140	111	101	77	59	-18,2	-48,6
--- Dopingovertredelse, legemiddeloven	156	132	139	146	106	-40,4	-37,3
--- Dopingovertredelse, straffeloven	132	99	90	67	52	-14,4	-44,6
- Andre narkotikalovbrudd	64	36	49	47	44	-2,6	-4,8
Økonomilovbrudd	104	96	110	80	73	-6,7	-24,3
- Bedrageri, i alt	86	83	103	70	59	-11,3	-26,9
--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger	36	41	40	34	26	-7,9	-11,6
--- Bedrageri	69	70	66	58	46	-12,0	-19,9
--- Grovt bedrageri	237	179	316	201	206	5,9	-26,6
- ID-krenkelse	51	49	45	40	38	-1,2	-7,6
- Korrupsjon og påvirkningshandel	523	220	199	128	277	149,0	9,4
- Kreditorrelaterte lovbrudd	238	189	225	275	357	81,6	124,9
- Regnskapsovertredelse	271	233	244	243	231	-11,2	-16,3
- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	282	268	295	333	275	-57,6	-19,1
- Økonomisk utroskap	383	388	368	336	389	52,6	20,3
- Andre økonomilovbrudd	142	147	143	110	162	51,9	26,6
Trafikklovbrudd	67	63	65	66	59	-6,5	-5,7
- Kjøring uten gyldig førerkort	72	70	75	71	67	-3,8	-4,9
- Ulovlig hastighet	28	23	23	35	25	-9,3	-1,8
- Promillekjøring, veitrafikk	132	131	132	117	110	-6,7	-17,7
- Personskade	72	65	62	71	64	-6,6	-3,5
- Andre trafikklovbrudd	52	48	48	49	43	-6,8	-6,8
Skadeverk	44	34	34	34	29	-5,3	-7,3
Arbeidsmiljølovbrudd	209	178	162	140	132	-8,3	-40,3
Miljølovbrudd	138	98	88	97	92	-4,6	-13,2
Annen kriminalitet	90	88	83	80	73	-6,7	-12,2

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

* Av hensyn til etterprøvnbarhet er gjennomsnitt for 2019–2022 beregnet som et gjennomsnitt av gjennomsnitt, som ikke tar hensyn til at det er ulikt antall påtaleavgjorte saker fra år til år. Det reelle gjennomsnittet vil gi marginalt annet beregningsgrunnlag.

Tabell A6. Påtaleavgjorte saker, etter type lovbrudd og saksbehandlingstid for oppklarte saker. 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023	Endring mot 2022	Endring mot gj.snitt 2019–2022
Påtaleavgjorte saker, oppklarte	102	100	101	94	89	-4,8	-10,3
Vinningslovbrudd	83	89	89	78	67	-11,2	-17,7
- Mindre tyveri	37	35	32	27	25	-2,7	-8,1
- Tyveri	95	104	105	96	80	-16,0	-20,0
- Grovt tyveri	142	135	179	171	133	-37,8	-23,9
- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	139	143	163	129	123	-6,3	-20,5
- Ran	166	137	159	126	115	-10,6	-31,8
- Annet vinningslovbrudd	140	162	171	163	150	-13,4	-8,9
Voldslovbrudd	126	132	117	116	123	6,9	-0,2
- Kroppskrenkelse, i alt	124	129	112	114	110	-3,3	-9,2
--- Kroppskrenkelse	123	127	110	113	108	-4,1	-9,6
--- Grov kroppskrenkelse	143	166	147	141	141	-0,1	-8,0
- Kroppsskade, i alt	136	133	127	134	151	17,6	19,2
--- Kroppsskade	129	127	120	128	143	15,0	17,3
--- Grov kroppsskade	162	167	167	170	201	31,1	34,9
- Mishandling i nære relasjoner, i alt	240	242	205	208	219	11,4	-4,6
--- Mishandling i nære relasjoner	232	241	200	198	208	9,7	-9,8
--- Grov mishandling i nære relasjoner	302	252	246	273	335	62,1	66,8
- Trusler, i alt	124	131	114	117	123	5,4	1,4
--- Trusler	124	133	113	119	123	4,4	1,0
--- Grove trusler	122	96	135	90	120	29,4	8,9
- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	135	139	132	120	133	12,4	1,2
- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	72	84	76	70	81	10,9	5,7
- Andre voldslovbrudd	185	177	176	162	182	20,7	7,4
Seksuallovbrudd	243	204	154	178	200	22,2	5,5
- Voldtekt, i alt	230	206	157	174	197	23,4	5,6
--- Voldtekt	204	193	143	137	184	46,7	14,7
--- Voldtekt, barn under 14 år	252	220	167	205	211	5,9	0,5
- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	247	232	169	206	223	16,7	9,2
- Seksuell handling, i alt	192	180	126	156	158	2,6	-5,4
- Seksuell handling, barn under 16 år	189	186	136	157	165	8,8	-1,5
- Annen seksuell handling uten samtykke	200	167	102	154	150	-4,0	-6,0
- Seksuelt krenkende adferd, i alt	212	166	149	150	164	13,5	-5,4
--- Seksuelt krenkende adferd, barn under 16 år	212	200	173	170	203	33,7	14,6
--- Annen seksuelt krenkende adferd	212	123	113	121	125	3,6	-17,5
- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	324	270	174	217	266	48,3	19,3
- Andre seksuallovbrudd	162	131	133	143	147	3,7	4,2
Narkotikalovbrudd	101	107	121	114	97	-17,9	-14,4

- Straffeloven, i alt	134	140	155	144	129	-14,9	-14,4
--- Narkotikaovertrødelse	124	129	142	126	111	-15,2	-19,5
--- Grov narkotikaovertrødelse	258	257	272	264	247	-17,1	-15,6
- Legemiddeloven, i alt	74	78	87	81	60	-20,7	-19,9
--- Narkotika, besittelse	76	79	89	80	59	-20,8	-21,6
--- Narkotika, bruk	73	78	86	82	61	-20,3	-18,4
- Dopingovertrødelse, i alt	152	135	133	125	97	-27,2	-38,8
--- Dopingovertrødelse, legemiddeloven	153	138	145	158	122	-36,0	-26,4
--- Dopingovertrødelse, straffeloven	151	133	127	115	91	-23,4	-40,3
- Andre narkotikalovbrudd	126	72	99	91	59	-32,0	-38,0
Økonomilovbrudd	224	199	248	203	202	-0,8	-16,2
- Bedrageri, i alt	209	183	247	184	180	-4,4	-25,6
--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger	123	135	115	98	86	-11,9	-31,8
--- Bedrageri	189	182	173	177	155	-22,2	-25,6
--- Grovt bedrageri	268	190	393	237	321	84,2	49,2
- ID-krenkelse	160	150	154	128	174	46,1	26,2
- Korrupsjon og påvirkningshandel	565	307	428	213	406	192,8	27,8
- Kreditorrelaterte lovbrudd	316	376	325	355	749	393,3	405,8
- Regnskapsovertrødelse	317	282	280	308	316	8,2	19,8
- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	269	260	275	344	251	-92,7	-35,8
- Økonomisk utroskap	413	382	418	381	460	78,9	61,4
- Andre økonomilovbrudd	191	225	253	216	231	14,6	9,3
Trafikklovbrudd	66	64	66	66	61	-4,8	-4,7
- Kjøring uten gyldig førerkort	70	69	74	70	66	-4,2	-5,0
- Ulovlig hastighet	24	20	21	25	23	-2,8	0,0
- Promillekjøring, veitrafikk	132	132	133	117	111	-6,2	-17,5
- Personskade	76	73	70	80	77	-3,5	1,9
- Andre trafikklovbrudd	52	49	50	51	45	-5,9	-5,4
Skadeverk	112	104	106	103	99	-4,5	-7,5
Arbeidsmiljølovbrudd	300	321	286	285	270	-14,4	-27,7
Miljølovbrudd	144	108	97	114	111	-2,5	-4,4
Annen kriminalitet	92	98	94	91	84	-6,5	-9,4

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

* Av hensyn til etterprøvdhet er gjennomsnitt for 2019–2022 beregnet som et gjennomsnitt av gjennomsnitt, som ikke tar hensyn til at det er ulikt antall påtaleavgjorte saker fra år til. Det reelle gjennomsnittet vil gi marginalt annet beregningsgrunnlag.

Tabell A7. Tilrettelagte avhør. 2022–2023

	2022	2023
Tilrettelagte avhør, i alt	4 164	4 191
- Tilrettelagte avhør med frist*	3 946	3 903
--- innen frist, antall	1 849	2 118
--- innen frist, andel	47 %	54 %
--- fristbrudd, antall**	2 097	1 785
- Fortsettende avhør	218	288

Kilde: Politiets styringsverktøy (PSV), Indikator S23 Nasjonal

* Resultatberegningen skiller ikke mellom tilrettelagte avhør med frist og supplerende avhør som ikke er fristbelagt. Fordi supplerende avhør ikke er fristbelagt regnes de som fristbrudd i resultatberegningen. Supplerende avhør utgjør vanligvis en liten andel av de tilrettelagte avhørene, for årene 2018-20 utgjorde de supplerende avhørene henholdsvis 7,7 og 6 prosent av det totale antallet.

** I tallene for 2022 og 2023 er det ikke mulig å skille mellom fristbrudd som skyldes politiet og fristbrudd utenfor politiets kontroll. For årene 2018-20 skyldtes henholdsvis 6,5 og 5 prosent av fristbruddene forhold utenfor politiets kontroll.

Tabell A8. Inndragning, etter type inndragning. 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023	Prosent- endring mot 2022	Prosent- endring mot gj.snitt 2019- 2022
Rettskraftige inndragninger, antall*	7 888	7 299	8 174	9 357	12 679	35,5 %	55,0 %
Rettskraftige inndragninger, beløp i MNOK**	177,9	955,5	145,5	159,4	145,3	-8,8 %	-59,6 %
Rettskraftige erstatninger, antall	2 411	2 448	2 156	1 886	1 929	2,3 %	-13,3 %
Rettskraftige erstatninger, beløp i MNOK	292,3	258,7	231	170,4	306,9	80,1 %	28,9 %
Saker med beslag sikret for verdi, antall	244	470	375	390	1 240	217,9 %	235,4 %
Saker med beslag sikret for verdi, beløp i MNOK	41,9	100	63,4	193,9	241,7	24,7 %	142,2 %
Saker med heftelser, antall	2	5	9	28	32	14,3 %	190,9 %
Saker med heftelser, beløp i MNOK	4,2	1,8	44,3	75	71	-5,3 %	126,7 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

* Antall rettskraftige inndragninger og beløp er hentet ut av straffesaksregisteret 1. januar etter statistikkåret, med unntak av inndragningstall for 2021 som er hentet 5. februar 2024. Beløp for rettskraftige inndragninger for 2022 viser status pr. 13. januar 2023.

** Øvrig antall og beløp i tabellen viser status per 5. februar 2024

Vedlegg B Klassifiseringer av statistikken

Statistikk-gruppe	Statistikkgruppe - navn	Kriminalitetstype	Type lovbrudd - nivå 1	Type lovbrudd - nivå 2
704	NARKOTIKA (\$ 162,1.LEDD)	Narkotikalovbrudd	- Straffeloven, i alt	--- Narkotikaovertrredelse
711	NARKOTIKA, UAKTSOM (\$ 162,4.LEDD)	Narkotikalovbrudd	- Straffeloven, i alt	--- Narkotikaovertrredelse
751	Narkotikaovertrredelse	Narkotikalovbrudd	- Straffeloven, i alt	--- Narkotikaovertrredelse
703	NARKOTIKA (\$ 162,2.LEDD)	Narkotikalovbrudd	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrredelse
708	NARKOTIKA (\$ 162,3.LEDD)	Narkotikalovbrudd	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrredelse
752	Grov narkotikaovertrredelse	Narkotikalovbrudd	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrredelse
753	Grov narkotikaovertrredelse, betydelig mengde	Narkotikalovbrudd	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrredelse
754	Grov narkotikaovertrredelse, særdeles skjerpene	Narkotikalovbrudd	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrredelse
755	Uaktsom grov narkotikaovertrredelse	Narkotikalovbrudd	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrredelse
7101	Narkotika, bruk (\$24)	Narkotikalovbrudd	- Legemiddeloven, i alt	--- Narkotika, bruk
7102	Narkotika, besittelse (\$24)	Narkotikalovbrudd	- Legemiddeloven, i alt	--- Narkotika, besittelse
7103	NARKOTIKA BESITTELSE,BOT	Narkotikalovbrudd	- Legemiddeloven, i alt	--- Narkotika, besittelse
710	DOPINGMIDLER (\$ 162B,1.LEDD)	Narkotikalovbrudd	- Dopingovertrredelse, i alt	--- Dopingovertrredelse, straffeloven
712	DOPINGMIDLER (\$ 162B,2.LEDD)	Narkotikalovbrudd	- Dopingovertrredelse, i alt	--- Dopingovertrredelse, straffeloven
713	DOPINGMIDLER, UAKTSOM (\$ 162B,3.LEDD)	Narkotikalovbrudd	- Dopingovertrredelse, i alt	--- Dopingovertrredelse, straffeloven
757	Dopingovertrredelse	Narkotikalovbrudd	- Dopingovertrredelse, i alt	--- Dopingovertrredelse, straffeloven
758	Grov dopingovertrredelse	Narkotikalovbrudd	- Dopingovertrredelse, i alt	--- Dopingovertrredelse, straffeloven
759	Uaktsom grov dopingovertrredelse	Narkotikalovbrudd	- Dopingovertrredelse, i alt	--- Dopingovertrredelse, straffeloven
7110	Doping bruk (\$24a)	Narkotikalovbrudd	- Dopingovertrredelse, i alt	--- Dopingovertrredelse, legemiddeloven
7111	Doping besittelse (\$24a)	Narkotikalovbrudd	- Dopingovertrredelse, i alt	--- Dopingovertrredelse, legemiddeloven
3305	HELERI NARKOTIKA S SKJERP (\$317,5.LEDD,JF.1.LEDD,1.ALT.)	Narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd
3312	HELERI GROVT NARKOTIKA (\$317,4.LEDD,JF.1.LEDD,1.ALT.)	Narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd
709	HELERI/UTBYTTE AV NARKOTIKA (\$162A)	Narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd
756	Grov overtrredelse av alkoholoven	Narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd
7199	Legemiddeloven diverse	Narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd
1402	SEKSUELL OMGANG MED BARN U/14 ÅR (\$ 195)	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1403	SEKSUELL OMGANG MED BARN U/10 ÅR (\$ 195)	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1460	Voldtekt av barn under 14 år	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1461	Voldtekt til samleie av barn under 14 år	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1462	Grov voldtekt av barn under 14 år	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1463	Forsøk på voldtekt av barn under 14 år	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1401	VOLDTEKT (\$ 192,1.OG 2.LEDD)	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1423	GROVT UAKTSOM VOLDTEKT (\$ 192,4.LEDD)	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1451	Voldtekt u. samleie	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1452	Voldtekt til samleie	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1454	Grov uaktsom voldtekt	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1420	VOLDTEKT (\$ 192,3.LEDD)	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1453	Grov voldtekt	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1413	FORSØK PÅ VOLDTEKT (\$ 192,JFR.PAR 49)	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1455	Voldtekt forsøk	Seksuallovbrudd	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1467	Seksuelt krenkende atferd mv. overfor barn u/16 år	Seksuallovbrudd	- Seksuelt krenkende atferd, i alt	--- Seksuelt krenkende atferd, barn under 16 år

1406	UTUKTIG ADFERD INKL. BLOTTING	Seksuallovbrudd	- Seksuelt krenkende adferd, i alt	--- Annen seksuelt krenkende adferd
1409	KIKKING (§212)	Seksuallovbrudd	- Seksuelt krenkende adferd, i alt	--- Annen seksuelt krenkende adferd
1412	SEKSUELT KRENKENDE/UANSTENDIG ADFERD, BLOTTING MM (§201)	Seksuallovbrudd	- Seksuelt krenkende adferd, i alt	--- Annen seksuelt krenkende adferd
1422	SEKSUELT KRENKENDE/UANSTENDIG ADFERD VIA DATASYSTEMER (§201)	Seksuallovbrudd	- Seksuelt krenkende adferd, i alt	--- Annen seksuelt krenkende adferd
1459	Seksuelt krenkende atferd	Seksuallovbrudd	- Seksuelt krenkende adferd, i alt	--- Annen seksuelt krenkende adferd
1404	SEKSUELL OMGANG MED BARN U/16 ÅR (§ 196)	Seksuallovbrudd	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år
1464	Seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år	Seksuallovbrudd	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år
1465	Grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år	Seksuallovbrudd	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år
1418	SEKSUELL HANDLING MM MED BARN U/16 ÅR (§ 200,2.LEDD)	Seksuallovbrudd	- Seksuell handling, i alt	--- Seksuell handling, barn under 16 år
1466	Seksuell handling med barn under 16 år	Seksuallovbrudd	- Seksuell handling, i alt	--- Seksuell handling, barn under 16 år
1426	SEKSUELL HANDLING UTEN SAMTYKKE (§200,1.LEDD)	Seksuallovbrudd	- Seksuell handling, i alt	--- Annen seksuell handling uten samtykke
1458	Seksuell handling uten samtykke	Seksuallovbrudd	- Seksuell handling, i alt	--- Annen seksuell handling uten samtykke
1405	PORNOGRAFI, SKRIFTER/FILM/VIDEO MV (§204)	Seksuallovbrudd	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn
1421	PORNOGRAFI,SKRIFTER/BILDER/VIDEO MV VIA DATASYST. (§204)	Seksuallovbrudd	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn
1470	Fremvis/still av seksu overgr mot barn el seksualiserer barn	Seksuallovbrudd	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn
1477	Pornografi	Seksuallovbrudd	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn
1414	SKAFFE SEG UTUKTIG OMG.M/TRUSLER, UNDERF. ADFERD O.L (§ 194)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1416	UTUKTIG OMGANG MED BEVISSTLØS (§ 193)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1419	UTUKTIG OMGANG, MISBRUK AV STILLING (§ 198)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1424	SEKSUELL OMG. MISBR AV STILLING, AVH.FORH. MM (§ 193,1.LEDD)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1425	SEKSUELL OMG. UTNYTT. AV PSYKISK LIDELSE MM (§193,2.LEDD)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1456	Misbruk av overmaktsforhold	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1457	Seksuell omgang med innsatte mv. i institusjon	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1407	INCEST (§ 197)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1415	SEKSUELL OMGANG MED FOSTERBARN, STEBARN OL (§ 199)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1417	SAMLEIE MED BROR/SØSTER (§ 198)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1471	Incest	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1472	Søskenincest	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1473	Seksuell omgang mellom andre nærstående	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1429	Grooming - Bygge opp tillit for å utnytte barn seksuelt	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1468	Avtale om møte for å begå seksuelt overgrep	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1408	HALLIKVIRKS. TILBY, FORMIDLE, ETTERSP. PROSTITUSJON (§202)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1410	PROSTITUSJON	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1427	KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER FRA PERSON UNDER 18 ÅR (§203)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1428	KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER (§202A)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1469	Kjøp av seksuelle tjenester fra mindreårige	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1474	Hallikvirksomhet	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1475	Formidling av prostitusjon	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1476	Kjøp av seksuelle tjenester fra voksne	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1478	Utstillingsforbud	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1498	Seksuallovbrudd, diverse (strl. kap 26)	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1499	SEKSUALLOVBRUDD, DIVERSE	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd

3899	SEDELIGHET, DIVERSE	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1411	HELSEÅDSMELDING	Seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
2808	SKADEVERK/TILGRISING PÅ BYGNING	Skadeverk	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2809	SKADEVERK VED RUTEKNUSING	Skadeverk	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2810	SKADEVERK VED TAGGING/GRAFITTI	Skadeverk	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2813	SKADEVERK BRANN PÅ KIRKE/BYGN. M/RELIGIØS TILKNYT./GRAVPLASS	Skadeverk	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2814	SKADEVERK VED BRANN PÅ BYGN.,MONUMENTER AV NASJ. EL.HIST.	Skadeverk	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2851	Skadeverk på eller i bygning	Skadeverk	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2801	SKADEVERK TRIKK/T-BANE/BUSS (\$ 291)	Skadeverk	- Skadeverk	--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2802	SKADEVERK BIL/MOTORSYKKE/MOPED (\$ 291)	Skadeverk	- Skadeverk	--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2815	SKADEVERK BÅT (\$ 291)	Skadeverk	- Skadeverk	--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2852	Skadeverk på/i motorkjøretøy eller annet transportmiddel	Skadeverk	- Skadeverk	--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2807	SKADEVERK VED BRANN	Skadeverk	- Skadeverk	--- Annet skadeverk
2818	SKADEVERK PÅ DATALAGRINGSMEDIER (\$ 291)	Skadeverk	- Skadeverk	--- Annet skadeverk
2853	Skadeverk på andre gjenstander (ikke tilh bygn, motorkj.tøy)	Skadeverk	- Skadeverk	--- Annet skadeverk
2899	SKADEVERK, DIVERSE	Skadeverk	- Skadeverk	--- Annet skadeverk
2866	Mindre skadeverk på eller i bygning	Skadeverk	- Mindre skadeverk	--- Mindre skadeverk på og i bygning
4101	SKADEVERK/TILGRISING AV BYGNING (\$ 391)	Skadeverk	- Mindre skadeverk	--- Mindre skadeverk på og i bygning
4102	SKADEVERK VED RUTEKNUSING (\$ 391)	Skadeverk	- Mindre skadeverk	--- Mindre skadeverk på og i bygning
2867	Mindre skadeverk på/i motorkjøretøy eller annet transportmiddel	Skadeverk	- Mindre skadeverk	--- Mindre skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2868	Mindre skadeverk på andre gjenst (ikke tilh bygn,motorkjøretøy)	Skadeverk	- Mindre skadeverk	--- Annet mindre skadeverk
4199	SKADEVERK, DIVERSE (\$ 391)	Skadeverk	- Mindre skadeverk	--- Annet mindre skadeverk
2806	GROVT SKADEVERK (\$ 292)	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2811	GR. SKADEVERK PÅ KIRKE/BYGN. M/RELIGIØS TILKNYTN./GRAVPLASS	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2812	GR. SKADEVERK PÅ BYGN.,MONUMENT AV NASJONAL/HIST. BETYDNING	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2854	Grovt skadeverk på eller i bygning	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2857	Særlig grovt skadeverk på eller i bygning	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2860	Grovt uaktsomt grovt skadeverk på eller i bygning	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2863	Grovt uaktsomt særlig grovt skadeverk på eller i bygning	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2804	GROVT SKADEVERK TRIKK/T-BANE/BUSS (\$ 292)	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2805	GROVT SKADEVERK BIL/MOTORSYKKE/MOPED (\$ 292)	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2816	GROVT SKADEVERK BÅT (\$ 292)	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2855	Grovt skadeverk på/i motorkjøretøy eller annet transportm	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2858	Særlig gr skadeverk på/i motorkjøretøy eller annet transportm	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2861	Gr uakt gr skadeverk på/i motorkjøretøy eller annet transportm	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2864	Gr uakt sær gr skadev på/i motorkjøretøy eller annet transportm	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2819	GROVT SKADEVERK PÅ DATALAGRINGSMEDIER (\$ 292)	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk
2856	Grovt skadev på andre gjenst (ikke tilh bygn og motorkjøretøy)	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk
2859	Særlig gr skadev på andre gjenst (ikke tilh bygn, motorkjøretøy)	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk

2862	Gr uakt gr skadev andre gjenst (ikke tilh bygn, motorkjøtoy)	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk
2865	Gr uakt sær gr skadev and gjenst (ikke tilh bygn,motorkjøtoy)	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk
4103	UAKTSOMT GROVT SKADEVERK PÅ DATALAGRINGSMEDIER (\$ 391,3.L.)	Skadeverk	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk
2870	Fremkalling av fare for allmennheten, brann	Skadeverk	- Fremkalling av fare for allmennheten, brann	- Fremkalling av fare for allmennheten, brann
2869	Forledelse til formuestap	Skadeverk	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
102	SKADEVERK MOT AMBASSADE (\$ 95)	Skadeverk	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
103	SKADEVERK MOT KONSULAT (\$ 95)	Skadeverk	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
104	SKADEVERK MOT AMBASSADEBOLIG (\$ 95)	Skadeverk	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
105	SKADEVERK MOT KONSULATBOLIG (\$ 95)	Skadeverk	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
106	SKADEVERK MOT BOLIG FOR ANDRE MED DIPLOMATSTATUS (\$ 95)	Skadeverk	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
107	SKADEVERK MOT HANDELSDELEGASJON (\$ 95)	Skadeverk	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
657	Ødenskrenk av fremmed stat, inntrenging, skade, tilsmusse	Skadeverk	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
715	ØDELEGGELSE SAMFUNNSVIKTIGE INNSTALLASJONER (\$ 151 B)	Skadeverk	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
716	ØDELEGGELSE DATAAVHENGIGE SAMFUNNSVIKTIGE INST. (\$ 151 B)	Skadeverk	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
8910	HASTIGHET (\$ 5 OG 6)	Trafikklovbrudd	- Ulovlig hastighet	- Ulovlig hastighet
8912	HASTIGHET, ATK	Trafikklovbrudd	- Ulovlig hastighet	- Ulovlig hastighet
8901	PÅVIRKET/BERUSET (\$ 22,1.LEDD)	Trafikklovbrudd	- Promillekjøring, veitrafikk	- Promillekjøring, veitrafikk
8902	PÅVIRKET/BERUSET MED PERSONSKADE (\$ 22,1.LEDD)	Trafikklovbrudd	- Promillekjøring, veitrafikk	- Promillekjøring, veitrafikk
8903	PÅVIRKET/BERUSET MED MATERIELL SKADE (\$ 22,1.LEDD)	Trafikklovbrudd	- Promillekjøring, veitrafikk	- Promillekjøring, veitrafikk
8904	PERSONSKADE (\$ 3)	Trafikklovbrudd	- Personskade	- Personskade
8909	KJØRING UTEN GYLDIG FØRERKORT (\$ 24,1.LEDD)	Trafikklovbrudd	- Kjøring uten gyldig førerkort	- Kjøring uten gyldig førerkort
8980	ERRU-Persontransport uten førerkort	Trafikklovbrudd	- Kjøring uten gyldig førerkort	- Kjøring uten gyldig førerkort
8981	ERRU-Godstransport uten førerkort	Trafikklovbrudd	- Kjøring uten gyldig førerkort	- Kjøring uten gyldig førerkort
8922	ETTERFØLGENDE ALKOHOLNYTELSE (\$ 22,2. LEDD)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8546	Avholdspliktloven	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8925	Pliktmessig avhold	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8962	ERRU-Kjørt med forfalsket sjåførkort	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8964	ERRU-Sjåførkort tilegnet på falske prem og/el forfalsket dok	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8548	Bilansvarsloven	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8905	MATERIELL SKADE (\$ 3)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8906	KJØRETØY TEKNISK (\$ 23)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8907	PARKERING	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8908	OVERLÅTELSES MEDVIRKNING (\$ 17,2. LEDD)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8911	SKILT/SIGNAL/OPPMERKING (\$ 5)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8913	SIGNAL, ATK	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8914	AVSTAND TIL FORANKJØRENDE	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8915	KJØRE- OG HVILETID	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8917	IKKE STOPPET FOR TRAFIKKONTROLL (\$ 10)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8918	UAKTSOM KJØRING, MULIG FARE (\$ 3)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8919	PLIKTER V/TRAFIKKUHELL (\$ 12)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8920	BRUK AV UREGISTRERT MOTORVOGN (\$ 17,1. LEDD)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8921	USKIKKET FØRER (\$ 21,1. LEDD)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8923	OVERLAST	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8924	SIKRING AV LAST (\$ 13,2. LEDD)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd

8950	ERRU-Overlast mer enn 20 pst-kjøretøy over 12 tonn tot.v	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8951	ERRU-Overlast mer enn 25 pst-kjøretøy under 12 tonn tot.v	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8952	ERRU-Mangler påbudt fartsskriver	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8953	ERRU-Mangler fartssperre	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8954	ERRU-Mangler EU-godkjenning	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8955	ERRU-Kjørt med svært grove tekniske mangler	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8956	ERRU-Ukentlig/14dgr kjøretid overskr. 25 pst	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8957	ERRU-Daglig kjøretid overskr 50 pst ellerdøgnhvilt u 4,5 t	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8958	ERRU-Manipulasjon fartssperre	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8959	ERRU-Manipulasjon av fartsskriver	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8960	ERRU-Forfalsket diagramskriver	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8961	ERRU-Forfalsket nedlastet data fra VU/DC	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8963	ERRU-Brukt sjåførkort tilhørende annen person	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8965	ERRU-Manglende sikring av last	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8999	TRAFIKK, DIVERSE	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8916	TRANSPORT AV FARLIG GODS (ADR)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8970	ERRU-ADR-gods ikke tillatt på vei	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8971	ERRU-ADR-gods transportert i ikke-godkjent kulli	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8972	ERRU-Manglende ADR-merking (orange skilt)	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8982	ERRU-Persontransport uten fellesskapslisens	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8983	ERRU-Godstransport uten fellesskapstillatelse	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8984	ERRU kabotasje	Trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
901	Tyveri fra butikk eller annet salgssted	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2105	TYVERI FRA BUTIKK	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2143	TYVERI FRA BENSINSTASJON	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
902	Tyveri fra annet næringsbygg eller -areal	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
903	Tyveri fra offentlige institusjoner (skole, helse osv.)	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
904	Tyveri fra annet offentlig bygg eller sted	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2107	TYVERI FRA BAKVÆRELSE	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2108	TYVERI FRA KONTOR	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2111	TYVERI FRA SYKEHUS/PLEIEHJEM	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2112	TYVERI FRA HOTELL/PENSJONAT	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2115	TYVERI FRA SKOLE	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2116	TYVERI FRA AUTOMAT	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2117	TYVERI FRA HAVN	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2118	TYVERI FRA TOLL/JERNBANESTED	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2124	TYVERI FRA TOMT/LAGER	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2125	TYVERI FRA BEDRIFT/VERKSTED	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2126	TYVERI FRA BRAKKE/NYBYGG	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2127	TYVERI FRA MILITÆR FORLEGNING	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2128	TYVERI POLITITJENESTESTED	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2130	TYVERI METALLER	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2133	TYVERI FRA TELEFONAUTOMAT	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2137	TYVERI FRA MUSEUM	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2138	TYVERI FRA POSTKONTOR	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri

2139	TYVERI FRA MINIBANK	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2140	TYVERI FRA APOTEK/LEGEKONTOR (HERUNDER TANNLEGE/DYRLEGE)	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2149	TYVERI FRA KIRKEBYGG	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2150	TYVERI FRA BARNEHAGE/DAGHJEM	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2155	TYVERI BEHANDLINGSSENTER	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
905	Tyveri fra bolig	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2101	TYVERI FRA VILLA	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2102	TYVERI FRA LEILIGHET	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
906	Tyveri fra hytte/fritidsbolig	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2104	TYVERI FRA HYTTE/TELT	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
907	Tyveri fra bod, garasje, areal tilhørende bolig/hytte	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2103	TYVERI FRA KJELLER/LOFT/OPPGANG	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2144	TYVERI FRA GARASJE	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2145	TYVERI FRA UTHUS	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2153	TYVERI FRA GÅRDSPLASS/TUN	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2154	TYVERI FRA NAUST/NØST	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
908	Tyveri fra bil eller annet motorkjøretøy eller fartøy	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2119	TYVERI FRA MOTORKJØRETØY	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2120	TYVERI FRA BÅT/FERGE/SKIP	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2121	TYVERI AV BÅTMOTOR	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2135	TYVERI AV KJENNEMERKE	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2147	TYVERI FRA SKISTATIV/SKIBOKS	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2151	TYVERI FRA REDNINGSFLÅTE/LIVBÅT	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
909	Tyveri av sykkel	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2134	TYVERI AV SYKKEL	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
913	Tyveri fra person i salglokaler (kafe, butikk o.l.)	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2106	TYVERI FRA KUNDE	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2109	TYVERI FRA RESTAURANT/KAFE	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
910	Tyveri fra person i kollektiv transport eller stoppested	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
911	Tyveri fra person i gate, park, annet friområde	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
912	Tyveri fra person i anlegg / lokaler for idrett, kultur o.l.	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
914	Tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
915	Tyveri fra person på annet offentlig sted	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
916	Tyveri fra person i bolig eller annet privat sted	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2110	TYVERI FRA FORSAMLINGSSTED	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2113	TYVERI SJEKK	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2114	TYVERI FRA BADESTED	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2122	TYVERI FRA PARK/GATE	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2129	TYVERI SKI/SKØYTER M.M	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2131	TYVERI FRA GARDEROBE	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2132	TYVERI FRA TRIKK/BUSS/TOG/FLY	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2136	TYVERI AV LEVENDE DYR	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2141	TYVERI FRA IDRETTSANLEGG	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2142	TYVERI FRA LUFTHAVN/FLYPLASS	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2146	TYVERI FRA SKISTALL	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri

2148	TYVERI FRA BUSSTERMINAL	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2152	TYVERI FRA BOM-/POSTKASSE	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
2199	TYVERI DIVERSE	Vinningslovbrudd	- Tyveri	- Tyveri
954	Ran	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Ran
957	Forbund om ran	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Ran
2502	RAN (\$ 267)	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Ran
2504	RAN FRA BERUSET PERSON	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Ran
2508	DROSJERAN	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Ran
2509	RAN FRA FORRETNING/KIOSK (\$ 267)	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Ran
2599	RAN/UTPRESSING, DIVERSE	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Ran
955	Grovt ran	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Grovt ran
956	Grovt ran, med død/betydelig skade til følge	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Grovt ran
2503	RAN,GROVT (\$ 268)	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Grovt ran
2505	BANKRAN (\$ 268,2)	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Grovt ran
2506	POSTRAN (\$ 268,2)	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Grovt ran
2507	RAN AV VERDITRANSPORT (\$ 268,2)	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Grovt ran
2510	GROVT RAN FRA FORRETNING/KIOSK (\$ 268)	Vinningslovbrudd	- Ran, i alt	--- Grovt ran
932	Mindre tyveri fra butikk eller annet salgssted	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
2401	NASKERI, BUTIKK (\$ 391A)	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
933	Mindre tyveri diverse	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
934	Mindre tyveri fra bolig eller fritidsbolig	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
935	Mindre tyveri fra bod, garasje, areal tilhørende bolig/hytte	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
936	Mindre tyveri fra bil eller annet motorkjøretøy / -fartøy	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
937	Mindre tyveri fra person i kollektiv transport / stoppested	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
938	Mindre tyveri fra person i gate, park, annet friområde	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
939	Mindre tyveri fra person i anlegg/lokaler for idrett, kultur	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
940	Mindre tyveri fra person i salglokaler (kafe, butikk o.l.)	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
941	Mindre tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
942	Mindre tyveri fra person på annet offentlig sted	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
943	Mindre tyveri fra person i bolig eller annet privat sted	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
2499	NASKERI, DIVERSE (\$ 391A)	Vinningslovbrudd	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
917	Grovt tyveri fra butikk eller annet salgssted	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2206	GROVT TYVERI FRA RADIO/ELEKTRISK FORRETNING	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2207	GROVT TYVERI FRA TOBAKK/FRUKT-FORRETNING	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2208	GROVT TYVERI FRA MANUFAKTUR	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2209	GROVT TYVERI FRA URMAGER/OPTIKER	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2210	GROVT TYVERI FRA GULLSMED	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2211	GROVT TYVERI FRA KOLONIAL/MELK/DELIKATESSE	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2212	GROVT TYVERI FRA KIOSK	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2213	GROVT TYVERI FRA DIVERSE FORRETNING	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2222	GROVT TYVERI FRA BENSINSTASJON	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2223	GROVT TYVERI FRA RESTAURANT/KAFF	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
918	Grovt tyveri fra annet næringsbygg eller -areal	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
919	Grovt tyveri fra offentlige institusjoner (skole, helse osv)	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
920	Grovt tyveri fra annet offentlig bygg eller sted	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri

2205	GROVT TYVERI FRA BARNEHAGE/DAGHJEM	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2214	GROVT TYVERI FRA KONTOR	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2215	GROVT TYV.FRA APOTEK/LEGEKONTOR (HERUNDER TANNLEGE/DYRLEGE)	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2216	GROVT TYVERI FRA VERKSTED/BEDRIFT	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2217	GROVT TYVERI FRA BRAKKE/NYBYGG/ARBEIDSPASS	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2218	GROVT TYVERI FRA TOMT/LAGER	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2224	GROVT TYVERI FRA SKOLE	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2225	GROVT TYVERI FRA TOLL/JERNBANESTED	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2226	GROVT TYVERI FRA HAVN/VARESKUR	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2227	GROVT TYVERI FRA PENGESKAP	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2228	GROVT TYVERI FRA POST	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2229	GROVT TYVERI FRA MUSEUM	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2234	GROVT TYVERI AV PENGESKAP	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2235	GROVT TYVERI FRA HOTELL/PENSJONAT	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2238	GROVT TYVERI FRA LUFTHAVN/FLYPLASS	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2241	GROVT TYVERI FRA SYKEHUS/PLEIEHJEM	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2243	GROVT TYVERI FRA BANK	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2244	GROVT TYVERI FRA POLITITJENESTESTED	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2245	GROVT TYVERI FRA MILITÆRFORLEGNING	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2246	GROVT TYVERI FRA AUTOMAT	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2247	GROVT TYVERI FRA KIRKEBYGG	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2249	GROVT TYVERI FRA MINIBANK	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2252	GROVT TYVERI BEHANDLINGSSENTER	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
921	Grovt tyveri fra bolig	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2201	GROVT TYVERI FRA VILLA	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2202	GROVT TYVERI FRA LEILIGHET	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
922	Grovt tyveri fra hytte/fritidsbolig	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2204	GROVT TYVERI FRA HYTTE	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2236	GROVT TYVERI FRA CAMPINGVOGN/BOBIL	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
923	Grovt tyveri fra bod, garasje, areal tilhørende bolig/hytte	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2203	GROVT TYVERI FRA KJELLER/LOFT/OPPGANG	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2237	GROVT TYVERI FRA GARASJE	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2240	GROVT TYVERI FRA UTHUS	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2251	GROVT TYVERI FRA NAUST/NØST	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
924	Grovt tyveri fra bil eller annet motorkjøretøy eller -fartøy	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2219	GROVT TYVERI FRA BIL/MOTORKJØRETØY	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2220	GROVT TYVERI FRA BÅT/FERGE/SKIP	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2248	GROVT TYVERI FRA SKISTATIV/SKIBOKS	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2250	GROVT TYVERI FRA REDNINGSSFLÅTE/LIVBÅT	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
928	Grovt tyveri fra person i salglokaler (kafe, butikk o.l.)	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
925	Grovt tyveri fra person i kollektiv transport / stoppested	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
926	Grovt tyveri fra person i gate, park, annet friområde	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
927	Grovt tyveri fra person i anlegg/lokaler for idrett, kultur	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
929	Grovt tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
930	Grovt tyveri fra person på annet offentlig sted	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri

931	Grovt tyveri fra person i bolig eller annet privat sted	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2231	GROVT TYVERI LOMMEBOK/VESKE	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2232	VESKENAPPING (§ 258)	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2233	GROVT TYVERI FRA PERSON PÅ OFFENTLIG STED	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2221	GROVT TYVERI FRA FORSAMLINGSSTED	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2230	GROVT TYVERI VÅPEN/AMMUNISJON	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2239	GROVT TYVERI FRA IDRETTSANLEGG	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2242	GROVT TYVERI FRA BOM-/POSTKASSE	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2299	GROVT TYVERI DIVERSE	Vinningslovbrudd	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2305	TYV./GR.TYV TILHENGER/BÅTHENGER/CAMPINGVOGN (§§ 257, 258)	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2307	TYV./GR.TYV AV LASTEBILTILHENGER/SEMITILHENGER (§§ 257,258)	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
978	Brukstyveri av bil	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2301	BRUKSTYVERI BIL	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
980	Brukstyveri av motorsykkel	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
981	Brukstyveri av moped	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2302	BRUKSTYVERI MOTORSYKKE	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2303	BRUKSTYVERI MOPED	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
979	Brukstyveri av lastebil	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
982	Brukstyveri av motordrevet båt	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
983	Brukstyveri av annet motordrevet kjøretøy eller fartøy	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2304	BRUKSTYVERI BÅT	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2306	BRUKSTYVERI LASTEBIL/TREKKVOGN	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2308	BRUKSTYV. BELTEMOTORSYKKE (SNØSCOOTER) (§ 260)	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2399	MOTORVOGNTYVERI, DIVERSE	Vinningslovbrudd	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
984	Ulovlig bruk av løsøre mv	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
985	Grov ulovlig bruk av løsøre	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
986	Besittelseskrenkelse	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
987	Ulovlig bruk mv. av fast eiendom	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2350	RETTSSTRIDIG FORFØYNING LØSØREGJENSTAND (§ 261)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4201	RETTSSTRIDIG FORFØYNING (§ 393)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4202	HITTEGODS, ULOVLIG TILEGNING (§ 394)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4203	SELVTEKT (§ 392)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4299	RETTSSTRIDIG FORFØYNING, DIVERSE	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
960	Heleri	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
963	Mindre heleri	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
964	Uaktsomt heleri	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
966	Forbund om heleri	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
3301	HELERI (§317,1.LEDD,1.ALT)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
3306	HELERI UAKTSOMT (§317,6.LEDD,JF.1.LEDD,1. ALT.)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
961	Grovt heleri	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
962	Grovt heleri - utbytte fra gr ran, narkotikaover tred m.m.	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
965	Uaktsomt grovt heleri	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
967	Hvitvasking, av andres utbytte	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
968	Hvitvasking, av eget utbytte	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd

973	Mindre hvitvasking, av andres utbytte	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
974	Mindre hvitvasking, av eget utbytte	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
975	Uaktsom hvitvasking	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
977	Forbund om hvitvasking	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
969	Grov hvitvasking, av andres utbytte	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
970	Grov hvitvasking, av eget utbytte	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
971	Grov hvitvask - andres utbytte fra gr ran, narkotikaovertr mm	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
972	Grov hvitvask - eget utbytte fra gr ran, narkotikaovertr mm	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
976	Uaktsom grov hvitvasking	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
3302	ETTERFØLGENDE BISTAND	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
3307	HELERI/HVITVASK, DATAINFORMASJON (\$ 317)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
3399	HELERI/HVITVASK, DIVERSE	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2699	BEDRAGERI/UTROSKAP, DIVERSE	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4301	HOTELLBEDRAGERI (\$ 402)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4302	RESTAURANT, IKKE BETALT (\$ 402)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4303	DROSJE, IKKE BETALT (\$ 402)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2601	POSTBEDRAGERI/POSTSPAREBANK (\$ 270)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2602	BEDRAGERI (\$ 270)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2607	KJØP/SALG AV UR	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2608	SJEKKBEDRAGERI (\$ 270)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2609	KJEDEBREV	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2610	AB-HANDEL	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2615	BEDRAGERI - TRYGDEYTELSE (\$ 270 ELLER \$ 271)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2616	BEDRAGERI - SOSIALYTELSE (\$ 270 ELLER \$ 271)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
951	Underslag	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
953	Mindre underslag	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
1905	UNDERSLAG AV LØSØRE M.M (\$ 255)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
952	Grovt underslag	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4304	UNNDRAGELSE AV SKATT/AVGIFTER(BOMPENGER)(\$ 406)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8701	SMUGLING, SPRIT	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8705	SMUGLING AV VARER	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8702	SALG/KJØP AV UFORTOLLETE VARE	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8703	DISP. AV UFORTOLLETE VARER	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8704	BRUTT TOLLPOMBE	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8720	BRENNEVIN, FORENKLET FORELEGG	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8721	VIN, /HETVIN, FORENKLET FORELEGG	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8722	SIGARETTER, FORENKLET FORELEGG	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8723	TOBAKK, FORENKLET FORELEGG	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8724	ANDRE VARER, FORENKLET FORELEGG	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8730	UTENLANDSK BOT	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8799	TOLLOVEN, DIVERSE	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
998	Vinningslovbrudd, krenkelse av eiendomsretten, div (kap 27)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4399	FORMUESRETTIGHETER, DIVERSE	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4499	FORMUESRETT/DIVERSE	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
7901	SJEKKLOVEN (\$ 66)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd

7999	SJEKKLOVEN, DIVERSE	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
958	Utpressing	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
959	Grov utpressing	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2501	UTPRESSING (§ 266)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
605	INNBRUDD (§ 147)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
610	INNBRUDD - FORRETNING (§147)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
611	INNBRUDD - LEILIGHET (§147)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
612	INNBRUDD - BIL	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2351	URETTMESSIG TILGANG RADIO- /FJERNSYNSSIGNALER (§ 262)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2352	RETTSSSTRIDIG FORFØYNING DATASYSTEM M.V. (§ 261)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4204	RETTSSSTRIDIG FORFØYNING DATASYSTEM M.V. (§ 393)	Vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
501	VOLD MOT POLITITJ.PERSON (§ 127)	Voldslovbrudd	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
502	Vold mot off.tj.person (§ 127)	Voldslovbrudd	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
555	Vold mot offentlig tjenesteperson, politi	Voldslovbrudd	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
556	Vold mot offentlig tjenesteperson, annen tjenesteperson	Voldslovbrudd	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
557	Trusler mot offentlig tjenesteperson, politi	Voldslovbrudd	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
558	Trusler mot offentlig tjenesteperson, annen tjenesteperson	Voldslovbrudd	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
1674	Trusler	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Trusler
1675	Trusler, med skytevåpen	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Trusler
1676	Trusler, med kniv eller annen liknende redskap	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Trusler
1601	TRUSLER, DIVERSE (§ 227)	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Trusler
1603	TRUSLER, KNIV (§ 227)	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Trusler
1604	TRUSLER, SKYTEVÅPEN (§ 227)	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Trusler
1605	BOMBETRUSSEL(§227)	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Trusler
1609	TRUSLER, DIVERSE (§227)	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Trusler
1680	Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Trusler
1681	Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Trusler
1682	Trussel særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregående utda	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Trusler
1677	Grove trusler	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Grove trusler
1678	Grove trusler, med skytevåpen	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Grove trusler
1679	Grove trusler, med kniv eller annen liknende redskap	Voldslovbrudd	- Trusler, i alt	--- Grove trusler
1506	MISHANDLING I FAMILIEFORH, MED LEGEMSKRENK (§ 219, 1. LEDD)	Voldslovbrudd	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Mishandling i nære relasjoner
1507	MISHANDLING I FAMILIEFORH, UTEN LEGEMSKRENK (§219,1.LEDD)	Voldslovbrudd	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Mishandling i nære relasjoner
1768	Mishandling i nære relasjoner, med kroppskrenkelse	Voldslovbrudd	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Mishandling i nære relasjoner
1769	Mishandling i nære relasjoner, uten kroppskrenkelse	Voldslovbrudd	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Mishandling i nære relasjoner
1508	MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, M LEGEMSKRENK (§219. 2. LEDD)	Voldslovbrudd	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Grov mishandling i nære relasjoner
1509	MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, U LEGEMSKRENK (§219,2. LEDD)	Voldslovbrudd	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Grov mishandling i nære relasjoner
1770	Grov mishandling i nære relasjoner, med kroppskrenkelse	Voldslovbrudd	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Grov mishandling i nære relasjoner
1771	Grov mishandling i nære relasjoner,uten kroppskrenkelse	Voldslovbrudd	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Grov mishandling i nære relasjoner
1703	LEGEMSBESKADIGELSE (§ 229)	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1754	Kroppsskade	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1704	LEGEMSBESKADIGELSE, KNIV (§ 229)	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1705	LEGEMSBESKADIGELSE, SKYTEVÅPEN (§ 229)	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1707	UAKTSOM LEGEMSBESKADIGELSE (§ 237)	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade

1717	UAKTSOM LEGEMSBESKADIGELSE, TRAFIKK (§ 237)	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1764	Uakts forvold av annen betydt skade på kropp/helse, i trafikk	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1765	Uakts forvold av annen betydt skade på kropp/helse, annen	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1706	GROV LEGEMSBESKADIGELSE. (§ 231)	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1714	LEGEMSBESKADIGELSE MED DØDEN TIL FØLGE (§ 229)	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1755	Grov kroppsskade	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1756	Grov kroppsskade, med følge død	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1719	UAKTSOM, GROV LEGEMSBESKADIGELSE (§ 238)	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1720	UAKTSOM, GROV LEGEMSBESKADIGELSE, TRAFIKK (§ 238)	Voldslovbrudd	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1701	LEGEMSFORNÆRMELSE (§ 228,1.LEDD)	Voldslovbrudd	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Kroppskrenkelse
1702	LEGEMSKRENKELSE UTFØRT AV POLITI	Voldslovbrudd	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Kroppskrenkelse
1751	Kroppskrenkelse	Voldslovbrudd	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Kroppskrenkelse
1716	LEGEMSFORNÆRMELSE M/SKADEFØLGE (§ 228,2.LEDD)	Voldslovbrudd	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Grov kroppskrenkelse
1752	Grov kroppskrenkelse	Voldslovbrudd	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Grov kroppskrenkelse
1753	Grov kroppskrenkelse, med følge død	Voldslovbrudd	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Grov kroppskrenkelse
561	Forulemping av offentlig tjenesteperson, politi	Voldslovbrudd	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson
562	Forulemping av offentlig tjenesteperson, annen tjenesteperson	Voldslovbrudd	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson
559	Hindring av offentlig tjenesteperson, politi	Voldslovbrudd	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson
560	Hindring av offentlig tjenesteperson, annen tjenesteperson	Voldslovbrudd	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson
701	FORSETTLIG BRANN M/FARE FOR LIV EL. UTSTR. ØDELEGG.(§ 148)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
411	LEG.KRENK/LEG.BESK IFM. UTFØR AV OFF. TJ.HANDL (§228-229)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1763	Forbund om å volde betydelig skade på kropp og helse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1708	DRAP (§ 233)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1710	BARNEDRAP (§ 234)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1757	Drap	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1713	FORSØK DRAP (§ 233,JFR PAR 49)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1758	Drap, forsøk	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1762	Forbund om drap	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1709	UAKTSOMT DRAP (§ 239)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1715	UAKTSOMT DRAP - TRAFIKK (§ 239)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1766	Uaktsom forvoldelse av død	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1767	Uaktsom forvoldelse av død, i trafikk	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1711	FOSTERDRAP §245	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1712	BARNEMISHANDLING/VANSKJØT.	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1718	HENSETTE I HJELPELØS TILSTAND (§ 242)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1759	Medvirkning til selvmord	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1760	Medvirkn til selvpåført betydelig skade på kropp eller helse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1761	Medlidenhetsdrap	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1772	Kjønnslemlestelse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1773	Grov kjønnslemlestelse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1774	Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1775	Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1776	Vold særts utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1777	Forsømmelse av hjelpeplikt	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd

1778	Hensettelse i hjelpeløs tilstand	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1798	Voldslovbrudd mv., diverse (strl. kap 25)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1799	LIV, LEGEME, HELBRED, DIVERSE	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
8542	Lov om kjønnslemlestelse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1606	TVANG (§ 222)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1651	Tvang, ved trussel om straffbar/urettmessig adferd	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1652	Tvang, ved trussel om anmeldelse eller annen beskyldning	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1653	Grov tvang	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1654	Tvangsekteskap	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1602	FRIHETSBERØELSE (§ 223)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1655	Frihetsberøvelse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1656	Grov frihetsberøvelse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1657	Forbund om grov frihetsberøvelse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1599	FAMILIEFORHOLD, DIVERSE	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1690	Alvorlig personforfølgelse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1699	PERSONLIG FRIHET, DIVERSE	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
4099	PERSON, DIVERSE	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1607	MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON (§224)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1608	MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON, GROV (§224)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1610	MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER, GROV (§224)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1611	MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND (§224)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1612	MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND, GROV (§224)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1613	MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID (§224)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1614	MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID, GROV (§224)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1615	MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER (§224)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1658	Menneskehandel, prostitusjon	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1659	Menneskehandel, tvangsarbeid	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1660	Menneskehandel, krigstjeneste	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1661	Menneskehandel, indre organer	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1662	Grov menneskehandel, prostitusjon	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1663	Grov menneskehandel, tvangsarbeid	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1664	Grov menneskehandel, krigstjeneste	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1665	Grov menneskehandel, indre organer	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1666	Slaveri	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1667	Forbund om slaveri	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1668	Menneskehandel tilrettelegge mv	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1669	Menneskehandel tilrettelegge mv - grov	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
51	Folkemord	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
52	Forbrytelse mot menneskeheten	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
53	Krigsforbrytelse mot person	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
54	Krigsforbrytelse mot eiendom og sivile rettigheter	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
55	Krigsforbrytelse mot humanitære innsatser eller kjennemerker	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
56	Krigsforbrytelse ved anvendelse av forbudte stridsmetoder	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
57	Krigsforbrytelse gjennom anvendelse av forbudte stridsmidler	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
58	Forbund om og tilskynding til folkemord	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd

59	Forbund om og tilskynding til forbrytelse mot menneskeheten	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
60	Forbund om og tilskynding til krigsforbrytelse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
61	Overordnedes ansvar, folkemord	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
62	Overordnedes ansvar, forbrytelse mot menneskeheten	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
63	Overordnedes ansvar, krigsforbrytelse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
98	Folkemord, forbryt mot menneskeh og krigsforbryt, diverse	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
160	Folkemord	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
161	Forbrytelser mot menneskeheten	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
162	Krigsforbrytelser	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
169	Folkemord, diverse (kap. 16)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
585	Tortur	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
586	Grov tortur	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
656	Ordenskrekkelse av fremmed stat, vold, trusler, fornærmelig	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
589	Vern av tjenestevåpen	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
590	Tvungen forsvinning	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
588	Skadeverk el. annen rettsstridig adferd mot off tj.person	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
687	Deltakelse mv. i en forbudt kriminell sammenslutning	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1698	Vern av den personlige frihet og fred (strl. kap 24)	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
163	0163 Undersøkelsessaker - krigsf	Voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
2604	UTROSKAP (§ 275)	Økonomilovbrudd	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
2605	UTROSKAP, GROVT (§ 276)	Økonomilovbrudd	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
2617	UTROSKAP - BESTIKKELSER ELLER RETURPROVISJON (§ 275)	Økonomilovbrudd	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
2618	GROV UTROSKAP - BESTIKKELSER ELLER RETURPROVISJON (§ 276)	Økonomilovbrudd	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
2678	Økonomisk utroskap	Økonomilovbrudd	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
2679	Grov økonomisk utroskap	Økonomilovbrudd	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
2662	Skattesvik	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
2664	Grovt uaktsomt skattesvik	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8401	SKATTESVIK, SKJULT INNTEKT/FORMUE (§ 12-1)	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8402	SKATTESVIK, URIKTIG FRADrag (§ 12-1)	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8404	SKATTESVIK (§ 12-1)	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
2663	Grovt skattesvik	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
2665	Grovt uaktsomt grovt skattesvik	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8405	GROVT SKATTESVIK, SKJULT FORMUE/INNTekt (§ 12-2)	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8406	GROVT SKATTESVIK, URIKTIG FRADrag (§ 12-2)	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8407	GROVT SKATTESVIK (§ 12-2)	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
6401	INVESTERINGSavgiftBEDRAGERI	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
6499	INVESTERINGSavgift, DIVERSE	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8101	MERVERDIAvgiftsBEDRAGERI	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8102	Annen avgiftsunndragelse	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8103	Unnlatt registrering/innsending	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8199	MERVERDIAvgift, DIVERSE	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8301	MANGLENDE SKATTETREKK	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8302	SKATTETREKK	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8399	SKATTEBETALINGSLOVEN, DIVERSE	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8499	LIGNINGSLOVEN, DIVERSE	Økonomilovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd

2680	Regnskapsovertredelse	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2681	Grov regnskapsovertredelse	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2682	Uaktsom regnskapsovertredelse	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2702	BOKFØRSEL, URIKTIG (§ 286)	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2703	KONKURS, REGNSKAPSFORSØMMELSE (§ 286)	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2709	REGNSKAPSOVERTREDELSE FORUT FOR KONKURS (§ 286)	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2710	REGNSKAPSOVERTREDELSE	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2711	GROV BOKFØRSEL, URIKTIG (§ 286.2 STR.ALT.)	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2712	GROV REGNSKAPSOVERTR. FORUT FOR KONKURS (§ 286.2.STR.ALT.)	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
7601	REGNSKAPSOVERTREDELSE (§ 17-1,1.LEDD)	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
7603	GROV REGNSKAPSOVERTREDELSE (§ 17-1,1.LEDD)	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8201	REGNSKAPSOVERTREDELSE (§ 8-5,2. LEDD)	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8202	VESENTLIG REGNSKAPSOVERTREDELSE (§ 8-5,1. LEDD, 1. PKT.)	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8203	SÆRLIG SKJERPENDE REGNSKAPSOVERTREDELSE (§ 8-5,1 LEDD,2.PKT)	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8204	BOKFØRINGSLOVEN	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8508	REGNSKAPSLOVEN AV 13. MAI 1977 NR.35	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8550	Bokføringsloven	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8573	Regnskapsførerloven	Økonomilovbrudd	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2701	FORRINGELSE AV DEKNINGSMIDDEL (§ 283)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2704	RISIKOPREGET AKTIVITET (§ 281 litra A)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2705	EKSEKUSJONSHINDRING (§ 283)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2706	MANGLENDE BEGJÆRING AV OPPBUD (§ 284)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2707	KREDITORBEGUNSTIGELSE (§ 282)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2708	ULOVLIG UTTAK AV VIRKSOMHETEN	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2713	UFORSVARLIGE ØKONOMISKE DISPOSISJONER (§281)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2714	BOFORRINGELSE/EKSEKUSJONSHINDRING (§283)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2715	BOFORRINGELSE/EKSEKUSJONSHINDRING - GROV (§283)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2716	BOFORRINGELSE/EKSEKUSJONSHINDRING - GROV, UAKTSOM (§283)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2717	FORRINGELSE AV DEKNINGSMIDLER - GROV (§285)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2718	FORRINGELSE AV DEKNINGSMIDLER - GROV, UAKTSOM (§285)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2799	GJELDSFORHOLD/KONKURS, DIVERSE	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4351	Uforsvarlige økonomiske disposisjoner	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4352	Kreditorbegunstigelse	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4353	Hindring av dekning til en enkeltfølgende kreditor	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4354	Formuesforringelse ved insolvensfare	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4355	Grov formuesforringelse	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4356	Grovt uaktsom formuesforringelse ved insolvens mv.	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4357	Unnlattelse av å begjære gjeldsforhandling eller oppbud	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4358	Boforringelse under fellesfølgning	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4359	Grov boforringelse under fellesfølgning	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4398	Kreditorvern, diverse (strl. kap 31)	Økonomilovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
507	Påvirkning av off.tj.person ved bestikkelse (§ 128)	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2619	KORRUPSJON (§276A)	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2620	KORRUPSJON, UTLAND (§276A)	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel

2621	GROV KORRUPSJON (\$276B)	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2622	GROV KORRUPSJON, UTLAND (\$276B)	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2623	PÅVIRKNINGSHANDEL (\$276C)	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2624	PÅVIRKNINGSHANDEL, UTLAND (\$276C)	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2672	Korrupsjon, i landet	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2673	Korrupsjon, i utland	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2674	Grov korrupsjon, i landet	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2675	Grov korrupsjon, i utland	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2676	Påvirkningshandel, i landet	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2677	Påvirkningshandel, i utland	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
4307	BESTIKKELSE I NÆRINGSFORHOLD (\$ 405 B)	Økonomilovbrudd	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
352	Identitetskrenkelse, befatning med annens identitetsbevis	Økonomilovbrudd	- ID-krenkelse	- ID-krenkelse
353	Identitetskrenkelse, opptre med annens identitet	Økonomilovbrudd	- ID-krenkelse	- ID-krenkelse
2655	Mindre bedrageri	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger
2661	Bedragerilignende handlinger	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger
2603	BEDRAGERI, GROVT (\$ 271)	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2653	Grovt bedrageri	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2654	Grovt bedrageri, forsøk	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2659	Grovt forsikringsbedrageri	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2660	Grovt forsikringsbedrageri, forsøk	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2667	Grov villedende og uriktig selskapsinformasjon	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2611	FORSIKRINGSBEDRAGERI (\$ 272)	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2612	FORANDRING/MANIPULERING,DATA (\$ 270,2)	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2651	Bedrageri	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2652	Bedrageri, forsøk	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2656	Grovt uaktsomt bedrageri	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2657	Forsikringsbedrageri	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2658	Forsikringsbedrageri, forsøk	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2613	SPREDNING AV ØKONOMISK VILLEDENDE OPPLYSNINGER (\$ 273)	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2614	URIKTIGE OPPLYSNINGER OM SELSKAP (\$ 274)	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2666	Villedende og uriktig selskapsinformasjon	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2668	Grovt uaktsomt villedende og uriktig selskapsinformasjon	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2669	Grovt uaktsomt grov villedende og uriktig selskapsinformasjon	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2698	Bedrageri, skattesvik ol økonomisk krim, diverse (kap 30)	Økonomilovbrudd	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
3304	HELERI GROVT (\$317,4.LEDD,JF.1.LEDD,1. ALT.)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
3308	HVITVASK (\$317,1.LEDD,2.ALT./2.LEDD)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
3311	HVITVASK UAKTSOM (\$317,6.LEDD,JF.1.LEDD,2.ALT./2.LEDD)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
3309	HVITVASK GROVT (\$ 317,4.LEDD,JF.1.LEDD,2.ALT./2.LEDD)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
3310	HVITVASK NARK S. SKJERP (\$317,5.LEDD,JF.1.LEDD,2.ALT./2.LEDD)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
3313	HVITVASK GROVT NARKOTIKA (\$317,4.LEDD,JF.1.LEDD,2.ALT.)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8559	Hvitvaskingsloven	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1903	UNDERSLAG AV SKATTETREKSMIDLER (\$ 255 ELLER \$ 256)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1999	UNDERSLAG, DIVERSE	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd

1901	Grovt underslag off. tj.person (§ 256)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1902	ANDRE GROVE UNDERSLAG (§ 256)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8574	Revisorloven	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8706	VALUTA INNFØRSEL/UTFØRSEL	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8707	SMUGLING	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8708	GROV TOLLOVERTREDELSE	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
357	Krenkelse av forretningshemmelighet	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
358	Rettsstridig tilegning av forretningshemmelighet	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
2606	SALG GJENSTAND M.V (§ 277,278)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
2670	Svikaktig dobbeltsalg	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
2671	Krenkelse av sikkerhetsrett	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
2803	MISBRUK FORRETNINGHEMMEIGHETER (§294)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
2817	MISBRUK DATALAGRET FORRETNINGHEMMEIGHET (§ 294)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
4305	INNSYN I FORRETNINGHEMMEIGHET (§ 405 A)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
4306	INNSYN I DATALAGRET FORRETNINGHEMMEIGHET (§ 405 A)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
6399	HANDELSLOVEN, DIVERSE	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
6801	KOPIERING AV PROGRAMVARE (§ 12)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
6802	SPREDNING AV PROGRAMVARE (§ 19)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7401	Ulovlig samarbeid	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7402	Manglende prisinformasjon	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7403	Unnlåte å etterkomme pålegg	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7404	Uriktige opplysninger	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7405	Grov konkurranseovertredelse	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7499	KONKURRANSELOVEN DIVERSE	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7501	PRISL.§18, URIMELIG PRIS	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7502	PRISSTOPP	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7503	LØNNSTOPP	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7504	HUSLEIELOVEN	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7505	ULOVLIG PRISSAMARBEID	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7510	URIMELIG PRIS (§ 2 JF.§ 4)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7511	UNNLÅTE Å FØLGE PÅLEGG (§ 3 JF.§ 4B)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7512	URIKTIGE OPPLYSNINGER (§4C)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7513	GROV PRISOVERTREDELSE (§ 4,3.LEDD)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7599	PRISTILTAKSLOVEN, DIVERSE	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7602	Ulovlig lån i selskapet	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7611	AKSJELOVEN § 19-1 (1)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7612	AKSJELOVEN § 19-1 (2)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7613	GROV UFORSTAND § 19-2	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7651	ALLMENNNAKSJELOVEN § 19-1 (1)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7652	ALLMENNNAKSJELOVEN § 19-1 (2)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7653	GROV UFORSTAND § 19-2	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7699	Aksjelovene, diverse	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8504	VALUTAREGULERINGSLOVEN AV 14. JULI 1950 NR.10	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8505	VERDIPAPIRHANDELLOVEN	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8506	FINANSIERINGSVIRKSOMHETSLOVEN AV 10. JUNI 1988 NR.40	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd

8507	BØRSLOVEN AV 17. JUNI 1988 NR.57	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8509	FORRETNINGSBANKLOVEN AV 24. MAI 1961 NR.2	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8511	SPAREBANKLOVEN AV 24. MAI 1961 NR.1	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8521	Eiendomsmeglingsloven	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8532	Finanstilsynsloven	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8535	BRUKTHANDELLOVA AV 22. DESEMBER 1999 NR. 105	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8537	Markedsføringsloven	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8553	Ekspportkontroll-loven	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8560	Inkassoloven	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8563	Konkursloven	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8586	Finansforetaksloven	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
5105	INNFØRSEL UTEN BEVILLING (SMUGLING) (§ 2-1)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
401	OFF.TJ./VINNINGSFORBRYTELSE (§ 111-114)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
686	Forbund om alvorlig organisert kriminalitet	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1307	BENYTTELSE AV FALSK DOKUMENT SOM MIDDEL TIL FORBR.(\$ 183)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1299	PENGEFALSK, DIVERSE	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1361	Pengefalsk, forfalsket eller skaffet falske penger	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1362	Pengefalsk, utgitt falske penger	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1363	Grov pengefalsk, forfalsket eller skaffet falske penger	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1364	Grov pengefalsk, utgitt falske penger	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1365	Forberedelse til pengefalsk	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1366	Forberedelse av dokumentfalsk	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1398	Vern av tilliten til penger og visse dok, diverse (kap 29)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
351	Uberettiget befatning med tilgangsdata, dataprogram mv	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
354	Uberettiget tilgang til fjernsynssignaler mv	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
355	Innbrudd i datasystem	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
356	Krenkelse av retten til privat kommunikasjon	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
604	BREVBRUDD (§ 145,1.LEDD)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
607	INNNTRENGNING I DATAANLEGG/SYSTEM (§ 145,2.LEDD)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
615	AVLYTTING AV DATAANLEGG/-SYSTEM (§ 145,2.LEDD)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
359	Brudd på taushetsplikt	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
398	Vern av informasjon og informasjonsutveksl, div(strl kap 21)	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8587	Ekomloven	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7299	Skipssikkerhetsloven, diverse	Økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd

Politidirektoratet er et forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og er det øverste ledelsesnivået i politiet.

Telefon: (+47) 23 36 41 00

E-post: politidirektoratet@politiet.no

Adresse: Fridtjof Nansens vei 14-16, 0369 Oslo

Postadresse: Postboks 2090 Vika, 0125 Oslo